

**T.C.
İZMİR KÂTİP ÇELEBİ ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
MÜZİK ANABİLİM DALI
GELENEKSEL TÜRK MÜZİĞİ PROGRAMI**

**AKADEMİK ÇALIŞMAYLA EŞ ZAMANLI
YÜRÜTÜLEN MÜZİK DİNLEME ETKİNLİĞİNİN
LİSE 11. VE 12. SINIF ÖĞRENCİLERİNİN
AKADEMİK MOTİVASYONLARINA ETKİSİ**

Yüksek Lisans Tezi

Tuğçe SAYAR DİLEK

İZMİR-2025

**T.C.
İZMİR KÂTİP ÇELEBİ ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
MÜZİK ANABİLİM DALI
GELENEKSEL TÜRK MÜZİĞİ PROGRAMI**

**AKADEMİK ÇALIŞMAYLA EŞ ZAMANLI
YÜRÜTÜLEN MÜZİK DİNLEME ETKİNLİĞİNİN
LİSE 11. VE 12. SINIF ÖĞRENCİLERİNİN
AKADEMİK MOTİVASYONLARINA ETKİSİ**

Yüksek Lisans Tezi

Tuğçe SAYAR DİLEK

Danışman: Doç. Dr. Cem ÇIRAK

Jüri Üyesi: Doç. Dr. Mücahit Yalçın ÖZTÜFEKÇİ

Jüri Üyesi: Doç. Dr. Serap AKDENİZ

İZMİR-2025

YEMİN METNİ

Yüksek Lisans Tezi olarak sunduğum “Akademik Çalışmayla Eş zamanlı Yürütülen Müzik Dinleme Etkinliğinin Lise 11. ve 12. Sınıf Öğrencilerinin Akademik Motivasyonlarına Etkisi” adlı çalışmanın, tarafımdan, etik değerlere ve akademik kurallara uygun olarak yazıldığını ve yararlandığım eserlerin kaynakçada gösterilenlerden oluştuğunu, bunlara atıf yapılarak yararlanılmış olduğunu belirtir ve bunu onurlarımla doğrularım.

18/04/2025

Tuğçe SAYAR DİLEK

ÖZET

Yüksek Lisans Tezi

**AKADEMİK ÇALIŞMAYLA EŞ ZAMANLI YÜRÜTÜLEN MÜZİK
DİNLEME ETKİNLİĞİNİN LİSE 11. VE 12. SINIF ÖĞRENCİLERİNİN
AKADEMİK MOTİVASYONLARINA ETKİSİ**

Tuğçe SAYAR DİLEK

İzmir Kâtip Çelebi Üniversitesi

Sosyal Bilimler Enstitüsü

Müzik Ana Bilim Dalı

Geleneksel Türk Müziği Programı

Bu tez çalışmasında müzik dinleme etkinliğiyle eş zamanlı yürütülen ders çalışma uygulamalarının lise 11. ve 12. sınıf öğrencilerinin akademik motivasyonuna etkisi nitel ve nicel yöntemlerle incelenmiştir. Ayrıca, cinsiyet, müzik türü, sınıf düzeyi, öğrencilerin günlük yaşamlarında müzik dinlerken bulundukları duygu durumu ve müzik dinleme alışkanlıkları gibi değişkenlerin akademik motivasyonlarıyla ilişkileri problem durumları üzerinden araştırılmıştır. Müzik türleri olarak klasik ve ambient müzik sözel katman bulundurmamaları sebebiyle uygulama için tercih edilmiştir.

Araştırmanın örneklemini İzmir Karşıyaka Lisesi öğrencilerinden toplam 307 kişi oluşturmaktadır. Verilerin toplanmasında, Vallerand ve arkadaşları (1992) tarafından geliştirilen ve M. Hülya Ünal Karagüven (2012) tarafından Türkçeye uyarlanan Akademik Motivasyon Ölçeği (AMÖ) kullanılmıştır. Deney ve kontrol gruplarına ön test ve son test uygulanmış, elde edilen veriler SPSS 15.0 programı ile analiz edilmiştir. İstatistiksel analizler kapsamında t-testi ve ANOVA testleri uygulanmıştır.

İstatistiksel analiz sonuçlarına göre, müzik dinleyerek ders çalışmanın genel olarak akademik motivasyon üzerinde anlamlı bir etkisi bulunmamıştır. Ancak ambient ve klasik müzik gruplarının akademik motivasyon puanlarında istatistiksel

olarak anlamlı bir düşüş tespit edilmiştir. Cinsiyet, sınıf düzeyi ve ruh hali gibi değişkenlerin akademik motivasyon üzerinde anlamlı bir etkisi bulunmazken, ders çalışırken müzik dinleme alışkanlığı daha az olan öğrencilerin akademik motivasyonlarının daha yüksek olduğu belirlenmiştir. Son olarak, müzik dinlemenin içsel motivasyon veya motivasyonsuzluk üzerinde anlamlı bir etkisi olmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

Bu bulgulara ek olarak uygulama sonrasında katılımcılardan alınan sözlü geri bildirimler, ders çalışma sırasında dinletilen müziğin bireyler üzerinde farklı etkiler yarattığını ortaya koymuştur. Bazı katılımcılar müziğin, çalışma isteğini, odaklanmayı, konsantrasyonu, motivasyonu ve verimliliği artırdığını belirtirken, bazıları uyku hali, yorgunluk hissi ve dikkat dağınıklığı gibi olumsuz etkiler yaşadıklarını ifade etmiştir. Ayrıca, müziğin herhangi bir etkisinin bulunmadığını ya da zamanla değişkenlik gösterebildiğini belirten görüşler de mevcuttur.

Anahtar Kelimeler: Akademik motivasyon, ambient müzik, klasik müzik, çoklu görev, dinleme.

ABSTRACT

Master`s Thesis

**The Effect of Simultaneous Music Listening Activities on the Academic
Motivation of 11th and 12th Grade High School Students**

Tuğçe SAYAR DİLEK

Master`s Thesis

İzmir Kâtip Çelebi University

Institute of Social Sciences

Department of Music

Traditional Turkish Music Program

In this thesis study, the effects of studying while simultaneously listening to music on the academic motivation of 11th and 12th grade high school students were examined using both qualitative and quantitative methods. Additionally, variables such as gender, music genre, grade level, students' emotional states while listening to music in daily life, and music listening habits were investigated in relation to academic motivation through various research problems. Classical and ambient music genres were chosen for the implementation phase due to their lack of lyrical content.

The sample of the study consisted of a total of 307 students from Karşıyaka High School in İzmir. The data were collected using the Academic Motivation Scale (AMS), which was developed by Vallerand et al. (1992) and adapted into Turkish by M. Hülya Ünal Karagüven (2012). Pre-tests and post-tests were administered to the experimental and control groups, and the data obtained were analyzed using the SPSS 15.0 program. As part of the statistical analyses, t-tests and ANOVA tests were conducted.

According to the statistical analysis results, studying while listening to music did not have a significant overall effect on academic motivation. However, a statistically significant decrease was found in the academic motivation scores of the ambient and classical music groups. While variables such as gender, grade level, and emotional state were not found to have a significant impact on academic motivation, it was

observed that students who were less accustomed to listening to music while studying had higher levels of academic motivation. Lastly, it was concluded that listening to music did not have a significant effect on intrinsic motivation or amotivation.

In addition to these findings, verbal feedback from participants after the implementation revealed that the music played during study sessions had varying effects on individuals. While some participants stated that the music increased their willingness to study, focus, concentration, motivation, and productivity, others reported experiencing negative effects such as drowsiness, fatigue, and distraction. Moreover, some participants noted that the music had no effect at all or that its impact varied over time.

Keywords: Academic motivation, ambient music, classical music, multitasking, listening.

İÇİNDEKİLER

YEMİN METNİ	ii
ÖZET.....	iii
ABSTRACT	v
İÇİNDEKİLER	vii
TABLO DİZİNİ.....	x
ŞEKİL DİZİNİ	xiv
ÖN SÖZ.....	xvi
GİRİŞ	1
BİRİNCİ BÖLÜM.....	5
KURAMSAL ÇERÇEVE VE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR.....	5
1.1. İLGİLİ ARAŞTIRMALAR	5
1.2. DİNLEME.....	7
1.3. ÇOKLU GÖREV	9
1.4. MOTİVASYON VE KURAMLARI	10
1.5. AKADEMİK MOTİVASYON	12
İKİNCİ BÖLÜM	15
YÖNTEM.....	15
2.1. ARAŞTIRMA MODELİ.....	15
2.2. ÇALIŞMA GRUBU VE UYGULAMA	16
2.3. VERİLERİN TOPLANMASI.....	17
2.4. VERİLERİN ANALİZİ	17
ÜÇÜNCÜ BÖLÜM	19
BULGULAR.....	19

3.1. ANKET UYGULAMA SONUÇLARI	19
3.1.1. Deney ve kontrol grubunun ön test puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark var mıdır?	19
3.1.2. Müzik dinleyerek ders çalışmanın öğrencilerin akademik motivasyonlarına etkisi var mıdır?	22
3.1.2.1. Ambient müzik dinleyerek ders çalışmanın öğrencilerin akademik motivasyonuna etkisi var mıdır?	24
3.1.2.2. Klasik müzik dinleyerek ders çalışmanın öğrencilerin akademik motivasyonuna etkisi var mıdır?	27
3.1.3. Müzik dinleyerek ders çalışmanın öğrencilerin akademik motivasyonuna etkisi cinsiyete göre değişmekte midir?	30
3.1.4. Müzik dinleyerek ders çalışmanın öğrencilerin akademik motivasyonuna etkisi sınıf düzeyine göre değişmekte midir?	33
3.1.5. Müzik dinleyerek ders çalışmanın öğrencilerin akademik motivasyonuna etkisi müzik dinleme alışkanlıklarına göre değişmekte midir?	36
3.1.5.1. Klasik müzik dinleyerek ders çalışmanın öğrencilerin akademik motivasyonuna etkisi müzik dinleme alışkanlıklarına göre değişmekte midir?	40
3.1.5.2. Ambient müzik dinleyerek ders çalışmanın öğrencilerin akademik motivasyonuna etkisi müzik dinleme alışkanlıklarına göre değişmekte midir?	42
3.1.6. Ders çalışırken müzik dinleme alışkanlığı olan öğrencilerle olmayan öğrencilerin motivasyon durumları arasında nasıl bir fark vardır?	45
3.1.7. Müzik dinleyerek ders çalışmanın öğrencilerin akademik motivasyonuna etkisi ruh haline göre değişmekte midir?	48
3.1.7.1. Ambient müzik dinleyerek ders çalışmanın öğrencilerin akademik motivasyonuna etkisi öğrencilerin ruh haline göre değişmekte midir?	51

3.1.7.2. Klasik müzik dinleyerek ders çalışmanın öğrencilerin akademik motivasyonuna etkisi öğrencilerin ruh haline göre değişmekte midir?	54
3.1.8. Müzik dinleyerek ders çalışmanın öğrencilerin içsel motivasyon(bilmek) puanları üzerinde anlamlı etkisi var mıdır?	57
3.1.9. Müzik dinleyerek ders çalışmanın öğrencilerin motivasyonsuzluk puanları üzerinde anlamlı etkisi var mıdır?	60
3.1.10. Müzik dinleyerek ders çalışmanın öğrencilerin İçsel motivasyon (amaca ulaşmaya doğru) puanları üzerinde anlamlı etkisi var mıdır?	63
3.1.11. Müzik dinleyerek ders çalışmanın öğrencilerin İçsel motivasyon (uyarılma deneyimi) puanları üzerinde anlamlı etkisi var mıdır?.....	66
3.2. KATILIMCILARDAN GELEN GERİ BİLDİRİMLERİN İNCELENMESİ	69
3.2.1. Müzikle Ders Çalışmanın Etkileri	70
3.2.1.1. Müzikle Ders Çalışmanın Olumlu Etkileri	70
3.2.1.1.1. Odaklanma ve Konsantrasyon	70
3.2.1.1.2. Motivasyon ve Verimlilik.....	70
3.2.1.1.3. Rahatlama ve Zihinsel Etkiler.....	71
3.2.1.2. Müzikle Ders Çalışmanın Olumsuz Etkileri.....	71
3.2.1.2.1. Uyku Hali ve Yorgunluk Hissi	71
3.2.1.2.2. Dikkat Dağılıklığı	72
3.2.1.3. Müzikle Ders Çalışmanın Nötr veya Kısmen Etkili Geri Bildirimleri	72
SONUÇ.....	73
KAYNAKÇA	77
EKLER.....	80

TABLO DİZİNİ

Tablo 1. Deney ve Kontrol Grubundaki Öğrencilerin AMÖ Ön Test Puanlarına Ait Betimsel İstatistikler.....	19
Tablo 2. AMÖ Ön Test Puanlarının Normallik Varsayımına İlişkin İstatistikler	20
Tablo 3. AMÖ Ön Test Puanlarına Ait Bağımsız Gruplar İçin t Testi Sonuçları	21
Tablo 4. Deney ve Kontrol Gruplarındaki Öğrencilerin AMÖ Ön Test ve Son Test Puanlarına Ait Betimsel İstatistikler	22
Tablo 5. AMÖ Puanları Üzerinde Deneysel İşleminin Etkili Olup Olmadığını Test Etmek Amacıyla Yapılan Karışık Ölçümler İçin ANOVA Testi Sonuçları	23
Tablo 6. Deney Grubundaki Ambient Müzik Dinleyen Öğrencilerin AMÖ Ön Test ve Son Test Puanlarına Ait Betimsel İstatistikler	24
Tablo 7. Deney Grubundaki Ambient Müzik Dinleyen Öğrencilere Ait AMÖ Ön Test ve Son Test Puanlarının Arasındaki Fark Puanlarının Normallik Varsayımına İlişkin İstatistikler.....	25
Tablo 8. Deney Grubundaki Ambient Müzik Dinleyen Öğrencilerin AMÖ Ön Test ve Son Test Puanlarına Ait Bağımlı Gruplar İçin t Testi Sonuçları	26
Tablo 9. Deney Grubundaki Klasik Müzik Dinleyen Öğrencilerin AMÖ Ön Test ve Son Test Puanlarına Ait Betimsel İstatistikler	27
Tablo 10. Deney Grubundaki Klasik Müzik Dinleyen Öğrencilere Ait AMÖ Ön Test ve Son Test Puanlarının Arasındaki Fark Puanlarının Normallik Varsayımına İlişkin İstatistikler ve Normallik Testi Sonuçları	28
Tablo 11. Deney Grubundaki Klasik Müzik Dinleyen Öğrencilerin AMÖ Ön Test ve Son Test Puanlarına Ait Bağımlı Gruplar İçin t Testi Sonuçları	29
Tablo 12. Deney ve Kontrol Gruplarındaki Öğrencilerin Cinsiyetlerine Göre AMÖ Ön Test ve Son Test Puanlarına Ait Betimsel istatistikler ve Normallik Testi Sonuçları	30
Tablo 13. AMÖ Puanları Üzerinde Deneysel İşleminin Cinsiyete Göre Etkili Olup Olmadığını Test Etmek Amacıyla Yapılan Karışık Ölçümler İçin ANOVA Testi Sonuçları	31
Tablo 14. Deney ve Kontrol Gruplarındaki Öğrencilerin Sınıf Düzeylerine Göre AMÖ Ön Test ve Son Test Puanlarına Ait Betimsel istatistikler ve Normallik Testi Sonuçları	33

Tablo 15. AMÖ Puanları Üzerinde Deneysel İşleminin Sınıf Düzeyine Göre Etkili Olup Olmadığını Test Etmek Amacıyla Yapılan Karışık Ölçümler İçin ANOVA Testi Sonuçları	34
Tablo 16. Deney ve Kontrol Gruplarındaki Öğrencilerin Müzik dinleme Alışkanlıklarına göre AMÖ Ön Test ve Son Test Puanlarına Ait Betimsel İstatistikler ve Normallik Testi Sonuçları	37
Tablo 17. Yapılan Deneysel İşleminin AMÖ Puanları Üzerinde Müzik Dinleme Alışkanlığına Göre Test Etmek Amacıyla Yapılan Karışık Ölçümler İçin ANOVA Testi Sonuçları	38
Tablo 18. Deney Grubundaki Klasik Müzik Dinleyen Öğrencilerin Müzik Dinleme Alışkanlıklarına Göre Ön Test ve Son Test Ölçümlerinden Elde Edilen AMÖ Puanlarına Ait Betimsel İstatistikler ve Normallik Testi Sonuçları.....	40
Tablo 19. Deney Grubunda Klasik Müzik Dinleyenlerin AMÖ Puanlarını Müzik Dinleme Alışkanlığına Göre Test Etmek Amacıyla Yapılan Karışık Ölçümler İçin ANOVA Testi Sonuçları.....	41
Tablo 20. Deney Grubundaki Ambient Müzik Dinleyen Öğrencilerin Müzik Dinleme Alışkanlıklarına Göre Ön Test ve Son Test Ölçümlerinden Elde Edilen AMÖ Puanlarına Ait Betimsel İstatistikler ve Normallik Testi Sonuçları.....	43
Tablo 21. Deney grubunda Ambient müzik dinleyenlerin AMÖ Puanlarını Müzik Dinleme Alışkanlığına Göre Test Etmek Amacıyla Yapılan Karışık Ölçümler İçin ANOVA Testi Sonuçları	44
Tablo 22. Düşük ve Orta Düzeyde Ders Çalışırken Müzik Dinleme Alışkanlığına Sahip Olan Öğrencilerin AMÖ Ön Test Puanlarına Ait Betimsel İstatistikler	46
Tablo 23. AMÖ Ön Test Puanlarının Normallik Varsayımına ilişkin İstatistikler ...	46
Tablo 24. Ders Çalışırken Müzik Dinleme Alışkanlığı Düşük ve Orta Olan Öğrencilerin AMÖ Ön Test Puanlarına Ait Bağımsız Gruplar için t Testi Sonuçları.	47
Tablo 25. Deney ve Kontrol Gruplarındaki Öğrencilerin Ruh Haline Göre AMÖ Ön Test ve Son Test Puanlarına Ait Betimsel istatistikler ve Normallik Testi Sonuçları	48
Tablo 26. AMÖ Puanları Üzerinde Deneysel İşleminin Cinsiyete Göre Etkili Olup Olmadığını Test Etmek Amacıyla Yapılan Karışık Ölçümler İçin ANOVA Testi Sonuçları	50

Tablo 27. Deney Grubundaki Ambient Müzik Dinleyen Öğrencilerin Ruh Haline Göre Ön Test ve Son Test Ölçümlerinden Elde Edilen AMÖ Puanlarına Ait Betimsel İstatistikler ve Normallik Testi Sonuçları	52
Tablo 28. Deney grubunda Ambient müzik dinleyenlerin AMÖ Puanlarını Ruh Haline Göre Test Etmek Amacıyla Yapılan Karışık Ölçümler İçin ANOVA Testi Sonuçları	53
Tablo 29. Deney Grubundaki Klasik Müzik Dinleyen Öğrencilerin Ruh Haline Göre Ön Test ve Son Test Ölçümlerinden Elde Edilen AMÖ Puanlarına Ait Betimsel İstatistikler ve Normallik Testi Sonuçları	55
Tablo 30. Deney grubunda Klasik müzik dinleyenlerin AMÖ Puanlarını Ruh Haline Göre Test Etmek Amacıyla Yapılan Karışık Ölçümler İçin ANOVA Testi Sonuçları	56
Tablo 31. Deney ve Kontrol Gruplarındaki Öğrencilerin İçsel Motivasyon(bilmek) Ön Test ve Son Test Puanlarına Ait Betimsel İstatistikler ve Normallik Testi Sonuçları	58
Tablo 32. İçsel Motivasyon(bilmek) Puanları Üzerinde Deneysel İşleminin Etkili Olup Olmadığını Test Etmek Amacıyla Yapılan Karışık Ölçümler İçin ANOVA Testi Sonuçları	59
Tablo 33. Deney ve Kontrol Gruplarındaki Öğrencilerin Motivasyonsuzluk Ön Test ve Son Test Puanlarına Ait Betimsel istatistikler ve Normallik Testi Sonuçları	60
Tablo 34. Motivasyonsuzluk Puanları Üzerinde Deneysel İşleminin Etkili Olup Olmadığını Test Etmek Amacıyla Yapılan Karışık Ölçümler İçin ANOVA Testi Sonuçları	62
Tablo 35. Deney ve Kontrol Gruplarındaki Öğrencilerin içsel motivasyon (amaca ulaşmaya doğru) Ön Test ve Son Test Puanlarına Ait Betimsel istatistikler ve Normallik Testi Sonuçları	64
Tablo 36. İçsel motivasyon (amaca ulaşmaya doğru) Puanları Üzerinde Deneysel İşleminin Etkili Olup Olmadığını Test Etmek Amacıyla Yapılan Karışık Ölçümler İçin ANOVA Testi Sonuçları	65
Tablo 37. Deney ve Kontrol Gruplarındaki Öğrencilerin İçsel Motivasyon (Uyarılma Deneyimi) Ön Test ve Son Test Puanlarına Ait Betimsel istatistikler ve Normallik Testi Sonuçları	67

Tablo 38. İçsel Motivasyon (Uyarılma Deneyimi) Puanları Üzerinde Deneysel İşleminin Etkili Olup Olmadığını Test Etmek Amacıyla Yapılan Karışık Ölçümler İçin ANOVA Testi Sonuçları	68
---	----

ŞEKİL DİZİNİ

Şekil 1. AMÖ ön test puanlarına ait kutu grafiği.....	21
Şekil 2. Grupların AMÖ Puan Ortalamalarındaki Değişim.....	24
Şekil 3. Deney Grubunda Ambient Müzik Dinleyen Öğrencilerin AMÖ Fark Puanlarına Ait Kutu Grafiği.....	26
Şekil 4. Deney Grubunda Ambient Müzik Dinleyen Öğrencilerin AMÖ Fark Puanlarına Ait Kutu Grafiği.....	29
Şekil 5. Gruplara ve Cinsiyete Göre AMÖ Ön Test ve Son Test Puan Ortalamaları	33
Şekil 6. Gruplara ve Sınıf Düzeyine Göre AMÖ Ön Test ve Son Test Puan Ortalamaları.....	36
Şekil 7. Gruplara ve Müzik Dinleme Alışkanlığına Göre AMÖ Ön Test ve Son Test Puan Ortalamaları.....	39
Şekil 8. Müzik Dinleme Alışkanlığına Göre Klasik Müzik Dinleyen Öğrencilerin AMÖ Ön Test ve Son Test Puan Ortalamaları.....	42
Şekil 9. Müzik Dinleme Alışkanlığına Göre Ambient Müzik Dinleyen Öğrencilerin AMÖ Ön Test ve Son Test Puan Ortalamaları.....	45
Şekil 10. Ders Çalışırken Müzik Dinleme Alışkanlığı Düşük ve Orta Olan Öğrencilerin AMÖ Ön Test Puanlarına Ait Kutu Grafiği.....	47
Şekil 11. Gruplara ve Ruh Haline Göre AMÖ Ön Test ve Son Test Puan Ortalamaları.....	51
Şekil 12. Ruh Haline Göre Ambient Müzik Dinleyen Öğrencilerin AMÖ Ön Test ve Son Test Puan Ortalamaları	54
Şekil 13. Ruh Haline Göre Klasik Müzik Dinleyen Öğrencilerin AMÖ Ön Test ve Son Test Puan Ortalamaları.....	57
Şekil 14. Grupların İçsel Motivasyon(bilmek) Puan Ortalamalarındaki Değişim.....	60
Şekil 15. Grupların Motivasyonsuzluk Puan Ortalamalarındaki Değişim	63
Şekil 16. Grupların İçsel Motivasyon (amaca ulaşmaya doğru) Puan Ortalamalarındaki Değişim	66
Şekil 17. Grupların İçsel Motivasyon (uyarılma deneyimi) Puan Ortalamalarındaki Değişim	69

KISALTMALAR

SDT	: Self-Determination Theory
AMÖ	: Akademik Motivasyon Ölçeği
ANOVA	: Analysis of Variance
SPSS	: Statistical Package for the Social Sciences
PRP	: Psychological Refractory Period
t Testi	: Student's t-Test

ÖN SÖZ

Bu araştırmanın her aşamasında bilgi ve deneyimleriyle bana rehberlik eden, yol gösteren ve desteğini esirgemeyen kıymetli danışmanım Doç. Dr. Cem Çırak'a en içten teşekkürlerimi sunarım.

Ayrıca araştırmama gösterdikleri ilgi ve sağladıkları katkılar için İzmir Karşıyaka Lisesi'nin 11. ve 12. sınıf öğrencilerine, süreç boyunca verdikleri destek için Karşıyaka Lisesi okul yönetimine, tez sürecim boyunca yanımda olan ve desteklerini eksik etmeyen aileme, arkadaşlarıma ve eşime de içtenlikle teşekkür ederim.

Bu çalışmanın, müzik ve akademik motivasyon alanındaki araştırmalara katkı sağlamasını dilerim.

Tuğçe SAYAR DİLEK

İzmir-2025

GİRİŞ

Müzik kadim dönemden beri hem pedagojik hem de sosyolojik açıdan birey ve toplum eğitiminde gerekli görülen ön şart ve amaçlardan biridir (Tardü, 2014, s. 36).

Müziğin birçok alanda motivasyon aracı olarak kullanımı sözlü-yazılı kültürler ve gelenekler aracılığıyla günümüze kadar ulaşmıştır ve geçerliliğini korumaktadır (Demirel, 2022, s. 295). Motivasyonun meydana gelebilmesi için ise canlıların davranışlarının temelini oluşturan güdülerin etkin hale geçmesi gerekir. Bu etkiyle organizmanın uyarılması veya davranışa yönlendirilmesi süreci motivasyonu açıklar (Cüceloğlu, 2022, s. 227).

Öğretmenlerin, öğrencilerini güdüleyebilmek için motivasyon kaynaklarını öğretim sürecine dahil etmeleri, öğrenme-öğretme sürecinin amacına ulaşmasına büyük katkı sağlamaktadır (Akbaba, 2010, s. 346). Bu süreçte; arka plan eşlikçisi olarak kullanılan müzik, birçok öğrenci tarafından motivasyonu arttıran etkili bir araç olarak görülmektedir (Li, Hu, & Qe., 2020 March). Öğrencilerin sıkça karşılaştığı motivasyon eksikliği sorunu ve bu sorunun çözümüne yönelik yapılabilecek katkılar ile, müzik dinlemenin bu süreçteki rolü, bu tez çalışmasının temel çıkış noktası olmuştur. Ayrıca, müziğin gençler üzerindeki çeşitli etkilerine dair kişisel ve mesleki deneyimlere dayanan gözlemler de bu araştırmanın gelişim sürecinde etkili olmuştur.

11. ve 12. sınıf lise öğrencilerine pasif bir müzik dinleme etkinliğiyle eş zamanlı olarak gerçekleştirecekleri ders çalışma uygulamalarının akademik motivasyonları üzerindeki etkisini araştıran bu tez çalışması, nitel (gözlem/görüşme) ve nicel (ankete dayalı veri analizi) yöntemler kullanılarak araştırılmıştır. Ambient ve klasik müzik türlerinin dinleme aracı olarak kullanıldığı çalışmada, çalışmanın alt problemlerine yanıt olarak cinsiyet, müzik türü, sınıf düzeyi, öğrencilerin genellikle müzik dinlerken bulundukları duygu durumu ve müzik dinleme alışkanlıkları gibi değişkenlerin bu süreçte oynadığı roller de araştırılmıştır.

Tezin bu bölümde; çalışmanın problemi, alt problemleri, amacı ve sınırlılıkları ve kapsamı açıklanmıştır.

Birinci bölümde; dinleme, çoklu görev, motivasyon kuramları ile ilgili bilgiler ve ilgili araştırmalara yer verilmiştir. Akademik çalışmayla eş zamanlı yürütülen müzik dinleme; çoklu görev uygulamaları ve motivasyon kuramları bağlamında ele alınmıştır.

İkinci bölüm “Yöntem” bölümüdür. Bu bölümde araştırma modeli, çalışma grubu, çalışmanın nasıl uygulandığı, verileri toplanması, analizi ve yorumlamasına yer verilmiştir.

Üçüncü bölüm “Bulgular” bölümüdür. Anket uygulama sonuçları ve katılımcılardan gelen olumlu, olumsuz ve nötr veya kısmen etkili geri dönüşlerin yorumlanması bu bölümde ele alınmıştır.

Sonuç bölümünde; çalışmanın konu, amaç ve hedefleri doğrultusunda kullanılan yöntemlerle ne gibi sonuçlara ulaşıldığı açıklanmış ve bu sonuçlarla tartışma ve önerilere yer verilmiştir.

Problem Durumu

"Müzik, özü itibarıyla eğitsel bir nitelik taşır. Herkes, müzikle ilişkisinin biçimine, yönüne, kapsamına ve derecesine göre ondan bir şey alır; bir şey edinir; bir şey kazanır" (Uçan, 1996, s. 30-31).

Tez çalışmasının temelini oluşturan akademik motivasyon, hem eğitim öncesi süreçleri hem de eğitim sürecini kapsamaktadır. Özellikle eğitim sürecinde ortaya çıkan motivasyon eksiklikleri, eğitimciler tarafından sıklıkla dile getirilen bir sorun olarak öne çıkmaktadır.

Bu araştırmanın temel problemi; müzik dinleme etkinliğiyle eş zamanlı olarak yürütülen ders çalışma uygulamalarının lise 11 ve 12. sınıf öğrencilerinin akademik motivasyonlarına etkisi olup olmadığıdır.

Alt Problemler

1. Deney ve kontrol grubunun ön test puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark var mıdır?,
2. Müzik dinleyerek ders çalışmanın öğrencilerin akademik motivasyonlarına etkisi var mıdır?

2a. Ambient müzik dinleyerek ders çalışmanın öğrencilerin akademik motivasyonuna etkisi var mıdır?

2b. Klasik müzik dinleyerek ders çalışmanın öğrencilerin akademik motivasyonuna etkisi var mıdır?

3. Müzik dinleyerek ders çalışmanın öğrencilerin akademik motivasyonuna etkisi cinsiyete göre değişmekte midir?

4. Müzik dinleyerek ders çalışmanın öğrencilerin akademik motivasyonuna etkisi sınıf düzeyine göre değişmekte midir?

5. Müzik dinleyerek ders çalışmanın öğrencilerin akademik motivasyonuna etkisi müzik dinleme alışkanlıklarına göre değişmekte midir?

5a. Klasik müzik dinleyerek ders çalışmanın öğrencilerin akademik motivasyonuna etkisi müzik dinleme alışkanlıklarına göre değişmekte midir?

5b. Ambient müzik dinleyerek ders çalışmanın öğrencilerin akademik motivasyonuna etkisi müzik dinleme alışkanlıklarına göre değişmekte midir?

6. Ders çalışırken müzik dinleme alışkanlığı olan öğrencilerle olmayan öğrencilerin motivasyon durumları arasında nasıl bir fark vardır?

7. Müzik dinleyerek ders çalışmanın öğrencilerin akademik motivasyonuna etkisi ruh haline göre değişmekte midir?

7a. Ambient müzik dinleyerek ders çalışmanın öğrencilerin akademik motivasyonuna etkisi öğrencilerin ruh haline göre değişmekte midir?

7b. Klasik müzik dinleyerek ders çalışmanın öğrencilerin akademik motivasyonuna etkisi öğrencilerin ruh haline göre değişmekte midir?

8. Müzik dinleyerek ders çalışmanın öğrencilerin içsel motivasyon(bilmek) puanları üzerinde anlamlı etkisi var mıdır?

9. Müzik dinleyerek ders çalışmanın öğrencilerin motivasyonsuzluk puanları üzerinde anlamlı etkisi var mıdır?

10. Müzik dinleyerek ders çalışmanın öğrencilerin İçsel motivasyon (amaca ulaşmaya doğru) puanları üzerinde anlamlı etkisi var mıdır?

11. Müzik dinleyerek ders çalışmanın öğrencilerin İçsel motivasyon (uyarılma deneyimi) puanları üzerinde anlamlı etkisi var mıdır?

Araştırmanın Amacı

Bu tez çalışmasının amacı müzik dinleme etkinliğiyle eş zamanlı olarak yürütülen ders çalışma uygulamalarının lise 11 ve 12. sınıf öğrencilerinin akademik motivasyonlarına etkisi olup olmadığının ortaya konulmasıdır. Bahsi geçen amaç doğrultusunda uygulanan nitel ve nicel yöntemlerin sağladığı bakış açılarıyla bu hedefe dair süreçler açıklanmış ve yorumlanmıştır.

Araştırmanın Kapsam ve Sınırlılıkları

1. Bu araştırma; 2023-2024 eğitim öğretim yılında, İzmir Karşıyaka Lisesi 11. ve 12. sınıfta öğrenim gören öğrenciler ile sınırlıdır.
2. Araştırma; veri toplama aracı olan “Akademik Motivasyon Ölçeği”nden elde edilen veriler ile öğrencilerden alınan gönüllü geri dönüşler ve yapılan gözlemlerle sınırlıdır.
3. Araştırmada gerçekleştirilen müzik dinleme etkinliği, klasik müzik ve ambient müzik türleriyle sınırlandırılmıştır.

BİRİNCİ BÖLÜM

KURAMSAL ÇERÇEVE VE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

1.1. İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

Eyüp Yurt (2022), “Türkiye’de Akademik Motivasyon Konusunda Yapılan Araştırmaların İncelenmesi” başlıklı makalede; Türkiye’deki eğitim alanında gerçekleştirilen akademik motivasyon araştırmalarının genel eğilimlerini betimsel içerik analizi yöntemi ile incelenmiştir. Araştırma kapsamında toplam 158 çalışmaya ulaşılmış, dahil etme kriterlerine uymayan çalışmalar çıkarıldığında araştırmada kullanmaya uygun seçilen 77 çalışma üzerinde yapılan analizler sonucunda, en çok çalışma 2015, 2018 ve 2019 yıllarında yapılmış olup, çoğunlukla üniversite düzeyinde gerçekleştirilmiştir. Akademik motivasyon araştırmaları, genellikle nicel metodolojiler kullanılarak yapılmış ve öğrencilerin akademik başarıları, öz-yeterlik, akademik erteleme ve kişisel faktörler gibi konularla ilişkilendirilmiştir. Araştırmaların büyük bir kısmı İngilizce (%71) olarak yayımlanmış olup, Türkçe yapılan yayınların oranı %25, hem Türkçe hem İngilizce olarak yapılanların oranı ise %4’tür. Bu çalışmaların sonuçları, gelecekteki araştırmalara yönelik öneriler sunmakta ve akademik motivasyonun daha iyi anlaşılmasını sağlayacak bilgiler ortaya koymaktadır (Yurt, 2022).

Vigl, J., Ojell-Järventausta, M., Sipola, H., & Saarikallio, S. (2023), “Sınıf Ortamında Müzik Dinlemenin Ruh Hali, Motivasyon, Konsantrasyon ve Öğrenmeye Etkisi”(“Melody for the Mind: Enhancing Mood, Motivation, Concentration, and Learning through Music Listening in the Classroom”) başlıklı araştırma makalesinde; öğrencilerin kendileri tarafından seçilen müzikleri dinlemenin gerçek bir okul ortamında ruh hali, motivasyon, konsantrasyon ve öğrenme başarıları üzerindeki etkileri incelenmiştir. Çalışma, müzik olmadan normal derslerle geçirilen bir hafta ve her ders öncesinde öğrencilerin kendileri tarafından seçilen müzikleri dinledikleri bir hafta olmak üzere iki aşamadan oluşmaktadır. Katılımcılar arasında 15-19 yaş arası 48 lise

öğrencisi bulunmaktadır. Sonuçlar, müzik dinlemenin öğrencilerin ruh halini, motivasyon ve konsantrasyonunu güçlü bir şekilde iyileştirdiğini ve öğrenme üzerinde olumlu etkiler yarattığını göstermiştir. Müzik dinlemenin faydalı etkileri, pozitif ve enerjik duygular yaratma, dikkati artırma ve dersler arasında rutin ve dinlenme sağlama gibi faktörlerle ilişkilendirilmiştir. Bulgular, müzik dinlemenin öğrencilerin duygusal durumlarını, motivasyonlarını ve konsantrasyonlarını artırmada etkili ve düşük maliyetli bir strateji olabileceğini öne sürmektedir (Vigl, Ojell Järventausta, Sipola, & Saarikallio, 2023).

Dilara Gökçen ÇAYLAK (2022), “Müzik Eğitimi Ana Bilim Dallarında Öğrenim Gören Öğrencilerin Bireysel Çalgı Dersine Yönelik Akademik Motivasyon ve Tutumlarının İncelenmesi” başlıklı tez çalışmasında müzik eğitimi ana bilim dallarında öğrenim gören öğrencilerin bireysel çalgı dersine yönelik akademik motivasyon ve tutumları incelenmiştir. Araştırma, Adnan Menderes, Pamukkale, Mehmet Akif Ersoy ve Muğla Sıtkı Koçman Üniversitelerinde öğrenim gören 180 öğrenci üzerinde gerçekleştirilmiştir. Kullanılan ölçekler arasında Akademik Motivasyon Ölçeği ve Bireysel Çalgı Eğitimi Dersine Yönelik Tutum Ölçeği bulunmaktadır. Sonuçlar, öğrencilerin akademik motivasyon ve tutum düzeylerinin orta seviyede olduğunu göstermektedir. Ayrıca, öğrencilerin akademik motivasyonları; cinsiyetlerine ve çalgı çalışma sürelerine göre farklılık gösterirken, tutumları ise öğrenim gördükleri üniversiteye ve çalgı çalışma sürelerine göre farklılaşmaktadır (Çaylak, 2022).

Evrin ÖZDEMİR (2017), “Müzik Dinleme Etkinliklerinin İlköğretim Öğrencilerinin Akademik Başarısına Etkisi” başlıklı tez çalışmasında müzik dinleme etkinliklerinin ilköğretim öğrencilerinin akademik başarısına etkisini incelemektedir. Samsun'da 5. ve 6. sınıf öğrencileriyle yürütülen çalışmada, deney grubuna düzenli olarak klasik müzik eserleri dinletilmiş ve akademik performansları kontrol grubuyla karşılaştırılmıştır. Sonuçlar, özellikle Türkçe, İngilizce, Fen Bilimleri ve Görsel Sanatlar derslerinde müzik dinlemenin başarıyı artırdığını göstermiştir. Cinsiyet açısından fark bulunmazken, Matematik ve Sosyal Bilgiler gibi derslerde anlamlı bir değişim gözlemlenmemiştir. Bu bulgulardan hareketle, müzik dinlemenin, akademik başarı üzerinde olumlu etkileri olduğu sonucuna ulaşılmıştır (Özdemir, 2017).

1.2. DİNLEME

Dinleme eylemi; ses dalgalarının işitme organı olan kulağa ulaşmasıyla başlar. Bu fiziksel olay işitme olarak adlandırılır ve dinlemenin temelini oluşturur. Neleri dinleyip dinlemeyeceklerimizi, bilinçli veya bilinçsiz olarak işittiklerimiz arasından seçeriz. Ancak dinleme, yalnızca seslerin fiziksel olarak duyulmasıyla sınırlı kalmaz. Dikkat, anlama, değerlendirme ve gerektiğinde tepki verme gibi süreçler de içerir ve her dinleyici; bireysel geçmişine, kültürel bağlamına, duygusal durumuna ve bilişsel kapasitesine bağlı olarak kendine özgü bir işitsel algıya sahiptir.

Dinleme eylemlerinin çeşitleri arasında olan müzik dinleme, bestelenmiş veya doğaçlanan müzik eserlerine gösterilen estetik ilgiyle girift bir dinleme etkinliğidir. Geniş anlamda, insanların farklı şekillerde ve bağlamlarda, farklı amaçlar için ve farklı derecelerde katılım gösterdikleri bir günlük yaşam aktivitesi (Boal Palheiros & Hargreaves, 2001, s. 103) olarak tanımlanabilmektedir. Müzik dinlemek birçok insanın hayatının önemli bir parçasıdır.

Dinleme konusunda; psikoloji, etnomüzikoloji, müzikoloji, antropoloji, iletişim çalışmaları, kültürel çalışmalar, sosyoloji, nöroloji, felsefe, müzik teknolojisi ve eğitim bilimleri olmak üzere çok sayıda disiplin ile karşılaşmaktayız (Mat, 2022, s. 220). Bu disiplinlerin her biri; dinleme sürecini ve bu sürecin insan davranışı, toplumsal yapılar ve bilişsel işlevler üzerindeki etkilerini farklı açılardan inceleyerek, dinlemenin çok boyutlu doğasını aydınlatmaktadır. Bu çeşitlilik, dinleme eyleminin sadece bir algılama faaliyeti olmadığını, aynı zamanda kültürel, sosyal ve bilişsel boyutlarıyla kompleks bir insan etkinliği olduğunu göstermektedir.

İşlevsel beyin görüntüleme çalışmaları da, müzikle ilişkili eylemlerin beyindeki karmaşık etkileşimlerini ayrıntılı bir şekilde ortaya koymaktadır. Bu çalışmalar müzik dinleme, şarkı söyleme ve müzik aleti çalma gibi müzikal faaliyetlerin beyinde hareket, algı, dikkat, bellek, duygular ve motivasyon gibi birçok bilişsel ve duygusal işlevle güçlü bir etkileşim içinde olduğunu göstermektedir (Torun, 2016, s. 68).

Dinleme yaklaşımlarını temelde iki ana başlık altında “aktif” ve “pasif” olarak sınıflandırmak mümkündür.

“Müzikte aktif dinleme pasif bir duyma eyleminin aksine dinleyicinin dinleme sürecinin içinde aktif olarak yer aldığı, dikkatini sadece müziğe

yoğunlaştırarak dinlediği, sesleri, yapıyı, dokuyu, armonileri, sözleri, enstrümanları vb. öğeleri algılama, anlama, alımlama süreçlerinin bilinçli/bilinçsiz olarak yaşandığı bir eylem olarak tanımlanabilir” (Şenoğlu Özdemir & Can, 2019, s. 371).

Pasif dinlemede ise kişi için müzik eş zamanlı meydana gelen etkinliklerden biridir ve öncelik taşımaz. Müzik, pasif dinlemede kişinin ilgilendiği diğer eylemlere arka plan oluşturur (Şenoğlu Özdemir & Can, 2019, s. 371).

İşitme sürecinin insan vücudunda yürütülmesi ise, günümüzde limbik sistem ile açıklanmaktadır. Limbik sistem, duygu ve içgüdülerimizden sorumlu tutulan merkezi sinir sistemine ait bileşenlerden oluşur (Doruk & Uzun, 1997). Temel duygu ve içgüdülerin işlenmesinin yanı sıra bellek ve öğrenmeyle ilgili de bazı süreçlerin nöral mekanizmaları limbik sistem kapsamındadır. Dolayısıyla müzik ve öğrenme etkinliklerinden birlikte bahsederken bu iki eylemin aynı limbik sistem aracılığıyla meydana geldiği ve birbiriyle mutlaka ilişkili olduğu düşünülmelidir. Örneğin bireyin yüksek derecede etki aldığı bir müzik eseri, limbik sistemin karmaşık özelliklerini harekete geçirerek, bireyin motivasyonunda ve davranışlarında değişiklik meydana getirebilmektedir (Altınölçek, 2004).

Okul ortamında müzik dinlemenin; öğrenme motivasyonu, problem çözme, yaratıcılık, ders sırasında konsantrasyon, bilginin uzun süreli kalıcılığı ve görev performansı gibi yönler üzerindeki etkilerine ilişkin araştırmalar sınırlı olsa da; bazı çalışmalar müziğin, dikkati ve yaratıcı düşünmeyi artırabileceğini öne sürmektedir. Öğrenmeden önce keyifli müzik dinlemenin, üniversite öğrencileri arasında müzik dinlemeyen bir kontrol grubuna kıyasla bir öğrenme görevinde daha yüksek puanlarla ilişkili olduğu bazı bilimsel araştırmalarla kanıtlanmıştır (Vigl, Ojell Järventausta, Sipola, & Saarikallio, 2023, s. 3).

Arka plandaki müziğin bilişsel performans üzerindeki etkileri; görevin doğasına, müziğin karmaşıklığına veya belirginliğine ve bireysel farklılıklara bağlı olarak değişmektedir. Görev performansı sırasında arka plan müziği dinlenmesine ilişkin bulgularda bazı çalışmalar müziğin kolaylaştırıcı etkilerini, bazı çalışmalar da müziğin varlığının performansı engelleyebileceğini göstermektedir (Vigl, Ojell Järventausta, Sipola, & Saarikallio, 2023, s. 2).

Müziğin birçok potansiyel faydası olmasına rağmen sessizliğin de iyi bir seçenek olduğu ve herkes için uygun olan tek bir müzik türü olmadığı unutulmamalıdır.

1.3. ÇOKLU GÖREV

Çoklu görev; birden fazla görevi aynı anda yerine getirmek, bilinçli olarak bir görevden diğerine geçmek, görevleri nispeten kısa bir zaman dilimi içinde yerine getirmek anlamlarına gelmektedir. Çoklu görev, insan davranışlarının birçok yönü için önemlidir (Redick, 2016).

Çoklu görev çeşitli şekillerde sınıflandırılmıştır. Foehr (2006), çoklu görevleri; eş zamanlı, denetimsiz geçiş, denetimli geçiş ve birleşik geçiş olmak üzere dört başlıkta sınıflandırmıştır.

Eş zamanlı çoklu görevde birey aynı anda iki uyarana etkileşim halindedir. Örneğin, müzik dinlerken ders çalışmak. Denetimsiz geçişte birey, istemsiz olarak bir uyarana nedeniyle dikkatini bir ortamdan diğerine kaydırır. Örneğin, internette gezinirken gelen bir mesaj. Denetimli geçişte birey, bilinçli bir şekilde bir etkinlikten diğerine geçer. Örneğin, mesajlaşmayı bitirip ödevine geri dönmek. Birleşik geçiş ise hem denetimli hem de denetimsiz geçişleri içerir. Örneğin, internette gezinirken televizyon izleyip bir yandan gelen mesaja yanıt vermek (Örün, 2019, s. 4).

Nöroloji ve psikoloji literatüründe, birden fazla görevi aynı anda gerçekleştirmeye çalışırken beynimizin nasıl çalıştığı konusunda kesin bir fikir birliği yoktur. Gençler, aynı anda birden fazla ortamdan bilgi aldıklarında, beyin bu bilgileri aynı anda ancak belirli bir kapasite dahilinde işleyebilir. Araştırmalara göre, beyin "aynı anda" işleyebileceği bilgi miktarında sınırlıdır ve bu durum, psikolojik refrakter dönem (Psychological Refractory Period/PRP) olarak adlandırılır. PRP, bir uyarana verilen tepkinin, başka bir uyarana yakın zamanlı gerçekleşmesi durumunda gecikmeye uğramasını ifade eder. İki görevi eş zamanlı yapmaya çalışmak, işlem sürelerinde gecikmelere yol açabilir, çünkü beyin bu görevleri ardışık olarak işler. Sonuç olarak, birden fazla görevi aynı anda yerine getirme kapasitemizin sınırları olduğu öne sürülmektedir (Foehr, 2006, s. 4).

7.-12. Sınıf öğrencileri üzerinde çoklu görev ile ilgili yapılan bir araştırmada "çoğu zaman" veya "bazen" birden fazla görevi yerine getirdiklerini söyleyen gençlerin oranı, video oyunları için %48 gibi düşük bir seviyeden, müzik dinlemek için %73 gibi yüksek bir seviyeye kadar değişmektedir. Genç nesillerin büyük çoğunluğu oyun oynayabilecekleri, müzik dinleyebilecekleri ve internete bağlanıp

video izleyebilecekleri cihazları yanında taşıyor. Bu durum, gençler arasında çoklu görev davranışının arttığını göstermektedir (Rideout, Foehr, & Robets, 2010, s. 33).

Çoklu görev üzerine yapılan araştırmalar, insan beyninin aynı anda birden fazla uyararı işlemede yetersiz olduğuna dair açık kanıtlar sunmaktadır. Ancak öğrencilerin teknoloji kullanımındaki değişimler nedeniyle araştırmacılar, onların çoklu görev yapma biçimlerini ve bunun öğrenme sürecine katılım üzerindeki etkilerini incelemeye başlamıştır (Junco, 2012, s. 2236).

Birçok araştırma, akademik performansın öğrencilerin duygusal durumlarından ya da motivasyonel ve bilişsel süreçlerinden etkilenebileceğini, öğrenme ortamının değiştirilmesinin olumlu duygulanım deneyimini tetikleyebileceğini ve bunun da öğrenciler arasında motivasyonu artırabileceğini göstermektedir. Öğrenme ortamının özelliklerinin değiştirilmesiyle tetiklenen etki, öğrenme çıktılarına da kritik bir şekilde etkileyebilir. Bu duygusal durumları ortaya çıkarmanın basit bir yolu ise müziktir (Dosseville, Laborde, & Scelles, 2012, s. 258-259).

1.4. MOTİVASYON VE KURAMLARI

Motivasyon *"bireyin belirlenmiş bir hedef doğrultusunda duyduğu bir istikrarlı istek sonucunda göstermiş olduğu zihinsel ve fiziksel çabadır"* (Kayacan, 2000, s. 3).

Motivasyon her alanda başarı için gerekli bir ön koşul olarak görülmektedir. Eğitim alanında motivasyon çalışmaları da bu bağlamda eğitim sürecinden ayrı görülmemelidir. Öğrenci davranışlarının yönü, şiddeti, kararlılığı ve eğitim hedeflerine ulaşma hızı motivasyon durumuyla doğrudan etkilenen unsurlardır. Dolayısıyla doğru tasarlanmış ve yönetilmiş bir eğitim programı gerekli motivasyon bulunmadıkça düşük bir başarı düzeyi sergiler (Seyis, Yazıcı, & Altun, 2013, s. 52). Yani motivasyon eğitime dair tüm basamakların öncülü olarak görülmelidir.

Eğitimde motivasyon sorunları sıkça karşılaşılan bir durum olup en çok ortaöğretim düzeyinde görülmektedir. Öğrencilerin motivasyon dinamikleri; toplumsal değerler ve kültürel unsurların yanı sıra, aile ve arkadaş ilişkileri gibi bireysel geçmişlerine dayalı faktörlerden de etkilenmektedir. Ayrıca, okul ve sınıf ortamındaki müfredat, ders saatleri, eğitsel etkinlikler, ödüller ve yaptırımlar gibi çeşitli unsurlar da öğrencilerin motivasyon seviyelerini belirleyen önemli etkenler

arasında yer almaktadır (Viau, 2015, s. 60-67). Motive olmuş öğrenciler öğrenmelerine ve akademik ortamlarda yüksek başarı elde etmelerine yardımcı olan aktivitelerde genellikle daha çok bulunurlar. Etkili öğrenme ve çalışma stratejilerini kullanmak için zaman ayırırlar, ders etkinliklerinde daha çok dikkat gösterirler, gerektiğinde yardım isterler veya isteme olasılıkları daha fazladır (Jones B. D., 2009).

Motivasyon birçok teori ve prensibin bakış açısından ele alınabilecek bir kavramdır (Jones, Watson, Rakes, & Akalın, 2012, s. 43). Motivasyonun nedenlerini ve etkilerini açıklamaya yönelik geliştirilen teorilerin genellikle "kapsam teorileri" ve "süreç teorileri" olmak üzere iki ana kategoride incelendiğini ve literatürde bu sınıflandırmaların yaygın olarak kullanıldığı görülmektedir.

Kapsam/içerik kategorisinde motivasyon teorileri; insan davranışlarının içsel faktörler yani duygu, inanç, değer ve düşünceler tarafından belirlendiğini savunmakta ve “davranışı başlatan, ortaya çıkartan ve harekete geçiren unsurun ne olduğu” sorusuna yanıt aramaktadır. Genel olarak 5 temel başlıkta incelenmektedir. Maslow’un İhtiyaçlar Hiyerarşisi Yaklaşımı, Herzberg’in Çift Faktör Teorisi, McClelland’ın Kazanılmış İhtiyaçlar Teorisi, Alderfer’in ERG Teorisi, McGregor’un X ve Y Teorisi ile Fromm’un İhtiyaç Teorisi.

Süreç/bilişsel kategorisinde motivasyon teorileri ise içsel faktörlere ilave olarak dışsal faktörlerin de etkili olduğunu belirtmekte ve belirli bir davranışı sergilemeye “nasıl” karar verdiğini ve “neden” sürdürdükleri veya durdurduklarını izah etmeye çalışmaktadır. Genel olarak 5 temel başlıkta incelenmektedir. Vroom ‘un Beklenti Teorisi, Lawler ve Porter’in Beklenti Teorisi, Edimsel Koşullanma Teorisi, Adams’ın Eşitlik Teorisi ve Locke’nin Hedef Belirleme Teorisi (Kayacan, 2000, s. 8-39-40).

Güncel bazı motivasyon teorileri ise; öz-yeterlilik kuramı, hedef teorisi, bilgi çalışanları için motivasyon teorileri, zamansal motivasyon teorisi, motivasyon 3.0 ve iyi oluş modeli- PERMA olarak sıralanabilir (Karabal & Sağbaş, 2019, s. 60).

Yukarıda bahsedilen motivasyon teorileri; birçok motivasyon çeşidi üzerinde çalışabilir. Dolayısıyla yapılacak bir araştırmada aranan motivasyon çeşidinin doğru belirlenmesi birinci derecede önem taşımaktadır.

1.5. AKADEMİK MOTİVASYON

Akademik motivasyon; öğrencilerin öğrenme süreçlerine aktif katılmasını sağlayan, akademik görevleri tamamlama konusunda güdüleyen, başarılı olma ve hedeflerine ulaşma isteğini yönlendiren çok boyutlu bir kavramdır.

Akademik motivasyonun daha iyi anlaşılabilmesi konusunda çeşitli teoriler ortaya konulmuştur. Bu çalışma da bu teorilerden biri olan, Deci ve Ryan (1985; 2000) tarafından geliştirilmiş “Self-Determination Theory” temel alınarak hazırlanmıştır (Karagüven, 2012, s. 2601). Teori Türkçe çalışmalarda “Öz Belirleme Teorisi”, “Öz Yeterlilik Teorisi” ve “Özerklik Teorisi” adlarıyla da karşımıza çıkmaktadır. Davranışın içsel veya dışsal faktörlerle motive olabileceğini ya da motivasyonsuz olabileceğini öne süren bu teori, motivasyonun tek bir yapı göstermediğini öne sürmesi ve özerkliğin önemini vurgulaması nedeniyle motivasyona farklı bir bakış açısı getirmektedir (Ünal-Karagüven, Karaman Ekşioğlu, & Çiğdem, 2020, s. 368).

İçsel motivasyon, "kendi iyiliği için" veya içsel ilgi ve zevk için yapılan faaliyetlerle ilgilidir. Dışsal motivasyon, davranışları kişi haricinde bulunan etken veya ödüller doğrultusunda gerçekleştirme dürtüsü, motivasyonsuzluk ise davranışa isteksiz olma durumudur. İnsanlar ya hiç harekete geçmezler ya da niyetleri olmadan hareket ederler (Deci & Ryan, 2000).

İçsel motivasyon; bilmeye yönelik içsel motivasyon, başarıya yönelik içsel motivasyon, uyarım yaşamaya yönelik içsel motivasyon olmak üzere 3 başlık altında incelenmektedir (Vallerand, Pelletier, Blais, Briere, & Vallieres, 1992, s. 1004-1005-1006). Bilmeye yönelik içsel motivasyon; öğrenme, keşfetme veya yeni bir şeyi anlamaya çalışma sırasında yaşanan haz ve tatmin olarak tanımlanabilir. Örneğin; bir kitabı sadece yeni bir şey öğrenirken hissettiği keyif için okuyan öğrenciler, bilmek için içsel motivasyon sergiler. Başarıya yönelik içsel motivasyon, bir şeyi başarmaya ya da yaratmaya çalışırken yaşanan haz ve tatmin olarak tanımlanabilir. Örneğin; bir dönem ödevinin gerekliliklerini aşan ve kendini zorlamaktan keyif alan öğrenciler başarıya yönelik içsel motivasyon sergiler. Uyarım yaşamaya yönelik içsel motivasyon ise, kişinin bir aktivitede yer alması, “duygusal haz”, “estetik deneyim”, “eğlence” ve “heyecan” gibi uyarıcı durumlar nedeniyle ortaya çıkmaktadır. Örneğin; bir sınıf tartışmasının heyecanını deneyimlemek için derse giden veya bir kitabı

heyecan verici pasajlardan aldığı zevk için okuyan öğrenciler uyarım yaşamaya yönelik içsel motivasyon sergiler.

Dışsal motivasyon; dışsal düzenleme (dış düzenleme), içselleştirilmiş düzenleme (içe yansıtılmış düzenleme), özdeşleşme yoluyla düzenleme (tanımlama yoluyla düzenleme) olarak 3 başlık altında incelenmektedir (Vallerand, Pelletier, Blais, Briere, & Vallieres, 1992, s. 1006). Dışsal düzenleme; davranış, ödüller ve kısıtlamalar gibi dışsal araçlarla düzenlenir. Bir öğrencinin “sınavlardan bir gece önce çalışıyorum çünkü ailem beni buna zorluyor” ifadesi dışsal düzelemeye örnek verilebilir. İçselleştirilmiş düzenlemede birey, davranışlarının nedenlerini içselleştirmeye başlar. Ancak bu içselleştirme, kişinin geçmişteki dışsal koşullarına dayanır. Bir öğrencinin “sınavlardan önce çalışıyorum çünkü iyi öğrencilerin yapması gereken budur” ifadesi içselleştirilmiş düzenlemeye örnek olarak verilebilir. Özdeşleşme yoluyla düzenlemede ise, davranış birey tarafından değerli ve önemli algılanmaya başladığında ve özellikle kişinin kendi seçimi olarak görüldüğünde, dışsal güdülerin içselleştirilmesi özdeşleşme yolu ile düzenlenir. Bir öğrencinin “bu gece çalışmayı seçtim çünkü bu benim için önemli bir şey” ifadesi özdeşleşme yolu ile düzenlemeye örnek verilebilir.

Öz Belirleme Teorisi (Self- Determination Theory/ SDT), insan motivasyonunun anlaşılmasının, yeterlilik, özerklik ve ilişkisellik doğuştan gelen psikolojik ihtiyaçların dikkate alınması gerektirdiğini savunur (Deci & Ryan, 2000, s. 227). Yeterlilik; çeşitli iç ve dış sonuçlara nasıl ulaşılacağını anlamayı ve gerekli eylemleri gerçekleştirmede etkin olmayı, ilişkisellik; kişinin sosyal çevresindeki diğer kişilerle güvenli ve tatmin edici bağlantılar geliştirmeyi; özerklik ise kişinin kendi eylemlerini kendisinin başlatmasını ve kendi kendini düzenlemesini ifade eder. Bu üç ihtiyaçtan herhangi birinin karşılanmasına yönelik fırsatlar insanların motive olmasına katkıda bulunur. Aksi durumlarda ise motivasyonsuzluk gerçekleşir (Deci, Vallerand, Pelletier, & Ryan, 1991, s. 327-328). Bu kuram; eğitimcilere, içsel motivasyonu düşük olan öğrencilerin de öğrenebileceğini anlamaları konusunda yardımcı olabilir (Viau, 2015, s. 179).

Eğitimciler tarafından öğrencilerin motivasyonlarına etki eden faktörlerin tespit ederek, onlara seçim yapma fırsatı sunmak ve onların özerklik duygusunu güçlendirmek, yeterlilik duygusunu pekiştirmek ve olumlu öğretmen-öğrenci ilişkileri

kurmak; öğrencilerin, öğrenmeye olan bağlılığını ve motivasyonunu artırabilir. Bu tür bir yaklaşım, motivasyonu düşük öğrenciler için bile öğrenmeyi daha erişebilir hale getirebilir ve fırsat eşitliğine katkıda bulunabilir.

İKİNCİ BÖLÜM

YÖNTEM

2.1. ARAŞTIRMA MODELİ

Bu araştırma, ön test–son test deney ve kontrol gruplu yarı deneysel desen doğrultusunda yürütülmüş; veriler, nicel ve nitel olmak üzere iki farklı yöntemle toplanarak, karma yöntem yaklaşımıyla analiz edilmiştir.

Araştırmada nicel yöntemler kullanılarak sayısal veriler toplanmış ve analiz edilmiştir. Ayrıca nitel yöntemler kullanılarak öğrencilerin deneyim ve gözlemleri değerlendirilmiştir.

“Nicel araştırmalar; bireysel ya da toplumsal bir olgu ya da problemi çeşitli varsayımlarla test ederek, sayısal verilerin oluşturulması ve değişik hesaplama yöntemleri ile sonuçlar elde ederek açıklamaya çalışan deneysel bir araştırma yöntemidir.” Nitel araştırmalar ise; insanı merkeze alan, insanın kendisini ve çevresini nasıl algıladığını anlamaya yönelik yöntemler olarak tanımlanmaktadır (Aydın, 2023, s. 1).

Müzik dinleyerek ders çalışan öğrencilerin akademik motivasyonları üzerindeki etkisi “Akademik Motivasyon Ölçeği”nin Türkçe adaptasyonu (Karagüven, 2012) kullanılarak incelenmiştir.

“Orijinal ölçek, öğrencilerde yaygın olarak gözlenen motivasyon sorunlarını değerlendirmek amacıyla Academic Motivation Scale adıyla geliştirilmiştir. Kuramsal olarak Özerklik Teorisi’ne dayanmaktadır. Türkçe formun önce dil eşdeğerliği yapılmış, çalışma grubunu 390 üniversite öğrencisi oluşturmuştur. Kapsam geçerliği için uzman görüşü alınarak, sınav kaygısı ve çevresel destek ölçekleriyle karşılaştırmalarla kavramsal geçerlik sınanmıştır. Hipotez testi bulguları ölçeğin ayırt ediciliğini göstermiş, yapı geçerliğini sınamak amacıyla doğrulayıcı ve açıklayıcı faktör analizleri yapılmıştır. Yeterli düzeyde Cronbach alfa değerleri ve madde-toplam puan korelasyonlarıyla iç tutarlılığı kanıtlanmıştır. Ölçmenin Standart Hatası yarım ve üç puan arasındadır. Ölçeğin Türk toplumu için geçerli ve güvenilir olduğu belirlenmiş, ileride benzer çalışmaların yapılması önerilmiştir” (Karagüven, 2012).

Araştırmada deney grubu öğrencilerine klasik müzik ve ambient müzik dinletilmiş, kontrol grubu ise müzik dinlemeden ders çalışmıştır. Araştırma sonuçları, ön test ve son testler aracılığıyla SPSS 15.0 programında analiz edilmiştir. Kullanılan istatistiksel analizler arasında t-testi ve ANOVA testleri yer almaktadır.

2.2. ÇALIŞMA GRUBU VE UYGULAMA

Çalışma İzmir Karşıyaka Lisesinin 11. Ve 12. sınıf öğrencilerinden oluşturulmuştur. Katılımcılar deney ve kontrol grubu olarak 2 gruba rastgele atanmışlardır.

Akademik çalışma etkinliği sırasında öğrencilerin oluşturduğu ilk 96 kişilik gruba klasik müzik, ikinci 84 kişilik gruba ambient müzik dinletilmiştir. Kalan 127 kişilik kontrol grubuna ise müzik dinletilmemiş, kontrol grubu sadece ön teste, akademik çalışmaya ve son teste tabii tutulmuştur. Toplam 307 katılımcıdan elde edilen veriler ile uygulama sırasında yapılan gözlemler ve uygulama sonrasında alınan geri bildirimler birlikte değerlendirilmiştir.

Çalışmaya katılacak öğrencilere, Akademik Motivasyon Ölçeği'nin yanı sıra; cinsiyet, sınıf düzeyi, genellikle müzik dinlerken bulundukları duygu durumu ve müzik dinleme alışkanlıklarına ilişkin soruların yer aldığı ön test uygulanmıştır. Bu ön test, öğrencilerin müzik eşliğinde gerçekleştirecekleri akademik çalışma uygulamasından iki hafta önce, müzik dinletmeden gerçekleştirilmiştir. Uygulamaya katılım sağlayan öğrenciler teneffüs ile birlikte iki dersin saatini kapsayan 30+30 toplam 60 dakikalık bir sürede seçilen müzikleri dinleyerek kendi planladıkları bir akademik çalışma gerçekleştirmişler ve son 10 dakikada son teste tabii tutulmuşlardır.

Uygulama için klasik müzik ve ambient müzik türleri arasından eserler seçilmiştir.

Müzik türlerinin seçiminde sözsüz olmalarına yani dinleme sırasında müzikten başka bir uyaran bulunmamasına dikkat edilmiştir. Ayrıca, daha çok anlamlı müzik cümleleri içeren ve yoğun dokuya sahip bir müzik türü olan klasik müziğin (barok ve klasik dönem) etkisiyle, yoğun anlamlar oluşturmayan ve daha seyrek dokuya sahip müzik birimlerinin kullanıldığı bir müzik türü olan ambient müziğin (oyun müziği)

etkisinin karşılaştırılmasının, müzik analiz çalışmaları alanına da veri sağlayacağı düşünülmüştür.

Seçilen müzikler deney grubu öğrencilerine, gerçekleştirdikleri akademik çalışma ile eş zamanlı olarak ve uygun odaklanma ortamı hazırlanarak dinletilmiştir. Kontrol grubu ise akademik çalışmalarını müzik dinlemeden gerçekleştirmiştir.

Çalışma grubuna dinletilen müzik genel kabul görecektir yani çok yüksek veya çok düşük olarak algılanmayacak bir ses yüksekliğinde dinletilmiştir. Seçilen eserler, desibel değişkenliği açısından asgari miktarda olanlar arasından seçilmiştir.

Akademik Motivasyon Ölçeği' den elde edilen veriler cinsiyet, müzik türü, sınıf düzeyi, öğrencilerin genellikle müzik dinlerken bulundukları duygu durumu ve müzik dinleme alışkanlıklarına göre de değerlendirilmiştir.

2.3. VERİLERİN TOPLANMASI

Araştırma verileri toplanırken gönüllülük esası alınarak ilgili kurumlardan gerekli izinler alınmış, anketler yüz yüze uygulanmıştır. Ayrıca uygulama sonunda öğrencilerin gönüllü olarak verdikleri geribildirimler de kayıt altına alınarak değerlendirilmiştir. Verilerin toplanmasından sonra girişleri yapıp düzenlenerek, analiz yapılmaya hazır hale getirilmiştir.

2.4. VERİLERİN ANALİZİ

Araştırmada deney ve kontrol grubuna ait ön test ve son test AMÖ puanlarına ait analizler SPSS 15.0 programı ile yapılmıştır.

Birinci araştırma sorusundaki deney ve kontrol grubunun ön test puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olup olmadığını test etmek için ilişkisiz örneklem t testi yapılmıştır.

İkinci araştırma sorusundaki AMÖ puanları üzerinde müzik dinleyerek ders çalışma deneysel işleminin etkili olup olmadığını test etmek amacıyla karışık ölçümler için ANOVA testi yapılmıştır. İkinci araştırma sorusunun a) ve b) şıkkındaki ambient/klasik müzik dinleyerek ders çalışmanın öğrencilerin akademik motivasyonları üzerinde etkisinin olup olmadığını ortaya koymak üzere deney grubundaki öğrencilerin ön test ve son test puan ortalamaları arasındaki farkın anlamlı olup

olmadığına bakılmıştır. Bunun için yapılacak olan ilişkili örneklemeler için t testi kullanılmıştır.

Üçüncü araştırma sorusundaki AMÖ puanları üzerinde müzik dinleyerek ders çalışma deneysel işleminin cinsiyete göre etkili olup olmadığını test etmek amacıyla karışık ölçümler için ANOVA testi yapılmıştır.

Dördüncü araştırma sorusundaki AMÖ puanları üzerinde müzik dinleyerek ders çalışma deneysel işleminin 11 ve 12. sınıflar için sınıf düzeyine göre etkili olup olmadığını test etmek amacıyla karışık ölçümler için ANOVA testi yapılmıştır.

Beşinci araştırma sorusunu test etmek amacıyla karışık ölçümler için ANOVA testi uygulanmıştır. Ders çalışırken müzik dinleme alışkanlığı olan öğrencilerle olmayan öğrencilerin motivasyon durumları arasında anlamlı fark olup olmadığını test etmek amacıyla bağımsız gruplar t testi uygulanmıştır.

Altıncı araştırma sorusundaki AMÖ puanları üzerinde ders çalışırken müzik dinleme alışkanlığı olan öğrencilerle olmayan öğrencilerin motivasyon durumları arasında anlamlı fark olup olmadığını test etmek amacıyla bağımsız örneklemeler için t testi uygulanmıştır.

Yedinci araştırma sorusundaki AMÖ puanları üzerinde müzik dinleyerek ders çalışma deneysel işleminin ruh haline göre etkili olup olmadığını test etmek amacıyla karışık ölçümler için ANOVA testi yapılmıştır.

Sekizinci ve dokuzuncu araştırma sorularındaki müzik dinleyerek ders çalışmanın öğrencilerin içsel motivasyon/motivasyonsuzluk puanları üzerinde anlamlı etkisi olup olmadığını test etmek için karışık ölçümler ANOVA testi uygulanmıştır.

On ve on bir araştırma sorularındaki müzik dinleyerek ders çalışmanın öğrencilerin İçsel motivasyon (amaca ulaşmaya doğru/uyarılma deneyimi) puanları üzerinde anlamlı etkisi olup olmadığını ortaya koymak için karışık ölçümler ANOVA testi uygulanmıştır. Uygulanan testler bulgular bölümünde ayrıntılı olarak sunulmuştur.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

BULGULAR

3.1. ANKET UYGULAMA SONUÇLARI

Araştırmada deney ve kontrol grubuna ait ön test ve son test AMÖ puanlarına ait analizler SPSS 15.0 programı ile yapılmıştır.

3.1.1. Deney ve kontrol grubunun ön test puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark var mıdır?

Müzik dinleyerek ders çalışmanın öğrencilerin akademik motivasyonları üzerinde etkisinin olup olmadığını ortaya koymak üzere deney ve kontrol grupları oluşturulmuştur. Deney ve kontrol gruplarının akademik motivasyon ölçeğine ait ön test puanlarının ortalamaları arasında anlamlı bir fark olup olmadığını belirlemek için yapılacak olan ilişkisiz örneklem t testinin normallik ve varyansların eşitliği varsayımları test edilmiştir. Seçkisiz atama yöntemiyle oluşturulan deney ve kontrol gruplarına uygulanan Akademik Motivasyon Ölçeğinin (AMÖ) ön test puanlarının gruplara göre betimsel istatistikleri Tablo 1’de verilmiştir.

Tablo 1. Deney ve Kontrol Grubundaki Öğrencilerin AMÖ Ön Test Puanlarına Ait Betimsel İstatistikler

Deney Grubu			Kontrol Grubu			
Örneklem		Standart	Örneklem		Standart	
Büyüklüğü	Ortalama	Sapma	Büyüklüğü	Ortalama	Sapma	
AMÖ	180	107.68	26.05	127	112.31	27.53

Tablo 1 incelendiğinde deney ve kontrol gruplarına ait AMÖ ön test puanlarının ortalamaları arasında 4,63 puanlık kontrol grubu lehine bir fark bulunmaktadır. Elde

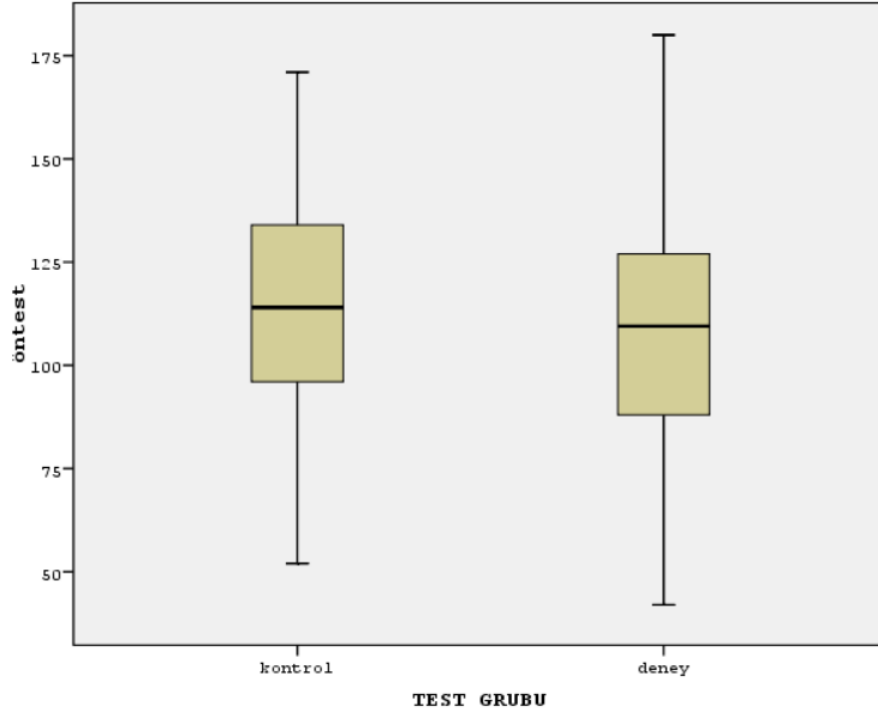
edilen puan farkının anlamlı bir farklılık olup olmadığı bağımsız örneklemeler için t testi ile test edilmiştir. t test yapılmadan önce varsayımlar test edilmiştir.

Ölçek puanları madde puanlarının toplamı olduğundan bağımlı değişkenin en az aralık ölçeğinde olma varsayımı karşılanmıştır. Bir grupta bulunan bir öğrenci başka bir grupta bulunmadığından örneklemelerin bağımsızlığı varsayımı karşılanmıştır. t testinin bir diğer varsayımı olan AMÖ ölçeğinden elde edilen ön test puanlarının her iki grupta da normal dağılması gerekmektedir. Bu varsayımın test edilmesine yönelik istatistikler Tablo 2’de verilmiştir.

Tablo 2: AMÖ Ön Test Puanlarının Normallik Varsayımına İlişkin İstatistikler

		Basıklık	Çarpıklık	Kolmogorov-Smirnov	Kolmogorov-Smirnov p
AMÖ	Deney	-0.67	0.04	0.20	0.99
	Kontrol	-1.80	-0.34	0.20	0.98

Tablo 2 incelendiğinde deney ve kontrol grubunun AMÖ ön test ölçek puanlarının normal dağılımı sağladığı söylenebilir ($p>0.05$). Ayrıca çarpıklık değerlerine göre değerlendirildiğinde bu değerlerin ± 1 aralığında olmasından dolayı ön test puanlarının normal dağılım gösterdiği söylenebilir. Deney ve kontrol grubunun ön test puanlarına ait kutu grafiği Şekil 1’de verilmiştir.

Şekil 1. AMÖ ön test puanlarına ait kutu grafiği

Deney ve kontrol grubunun ön test puanlarının varyanslarının eşit olup olmadığı Levene Testi ile sınanmıştır. Levene Testi p değeri 0.05'ten büyük ($p=0.47$) olduğundan varyansların eşit olduğu görülmüştür. Varsayımların sağlandığı görüldükten sonra gruplara ait AMÖ ön test puanlarının ortalamaları arasında anlamlı bir fark olup olmadığını sınamak için ilişkisiz örneklemeler için t testi yapılmıştır.

Grupların AMÖ ön test puanlarına ait bağımsız gruplar için t testi sonuçları Tablo 3'te verilmiştir.

Tablo 3. AMÖ Ön Test Puanlarına Ait Bağımsız Gruplar İçin t Testi Sonuçları

	t	Serbestlik Derecesi	p
AMÖ	-1.49	305	0.14

Tablo 3 incelendiğinde deney grubundaki öğrencilerin ($N=180$) ön test puanlarının ortalaması ($\bar{X}_D = 107.68$) ile kontrol grubundaki öğrencilerin ($N=127$) ön test puanlarının ortalaması ($\bar{X}_D = 112.31$) arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark görülmemiştir [$t_{305}=-1.49$, $p>0.05$].

3.1.2. Müzik dinleyerek ders çalışmanın öğrencilerin akademik motivasyonlarına etkisi var mıdır?

AMÖ puanları üzerinde müzik dinleyerek ders çalışma deneysel işleminin etkili olup olmadığını test etmek amacıyla karışık ölçümler için ANOVA testi yapılmıştır. Ölçüm (ön test – son test) ve test grubu (deney - kontrol) ortak etkisinin anlamlı çıkması deneysel işlemin öğrencilerin AMÖ puanlarında gruplar arasında anlamlı bir farklılık yarattığını gösterecektir.

Deney ve kontrol gruplarındaki öğrencilerin ön test ve son test ölçümlerinden elde edilen AMÖ puanlarına ait betimsel istatistikler Tablo 4’te verilmiştir.

Tablo 4. Deney ve Kontrol Gruplarındaki Öğrencilerin AMÖ Ön Test ve Son Test Puanlarına Ait Betimsel İstatistikler

	Ön Test				Son Test			
	Ortalama	Standart Sapma	Kolmogorov-Smirnov	Kolmogorov-Smirnov p	Ortalama	Standart Sapma	Kolmogorov-Smirnov	Kolmogorov-Smirnov p
Deney	107.68	26.05	0.20	0.99	104.49	27.72	0.06	0.20
Kontrol	112.31	27.53	0.20	0.98	111.57	29.24	0.05	0.20

$N_{\text{Deney}} = 180, N_{\text{Kontrol}} = 127$

Tablo 4 incelendiğinde deney grubunun AMÖ puanlarının yaklaşık 3 puan azaldığı, kontrol grubunun AMÖ puanlarının ise yaklaşık 1 puan azaldığı görülmektedir. Bu değişimin anlamlı olup olmadığı test edilmeden önce karışık ölçümler için ANOVA varsayımları test edilmiştir.

Tablo 4’te Kolmogorov-Smirnov istatistikleri ve p değerleri incelendiğinde ön test ve son test puanlarının her iki grupta normal dağıldığı görülmektedir ($p > 0.05$). Karışık ölçümler için ANOVA varsayımlarından bir diğeri ön test ve son test puanlarının deney ve kontrol gruplarındaki varyanslarının homojenlik koşulunu sağlamasıdır. Levene Testi sonucuna göre AMÖ ön test ($F(3,303)=1.52, p=0.33$) ve son test ($F(3,303)=1.31, p=0.27$) puanlarının gruplar arasında varyanslarının homojen

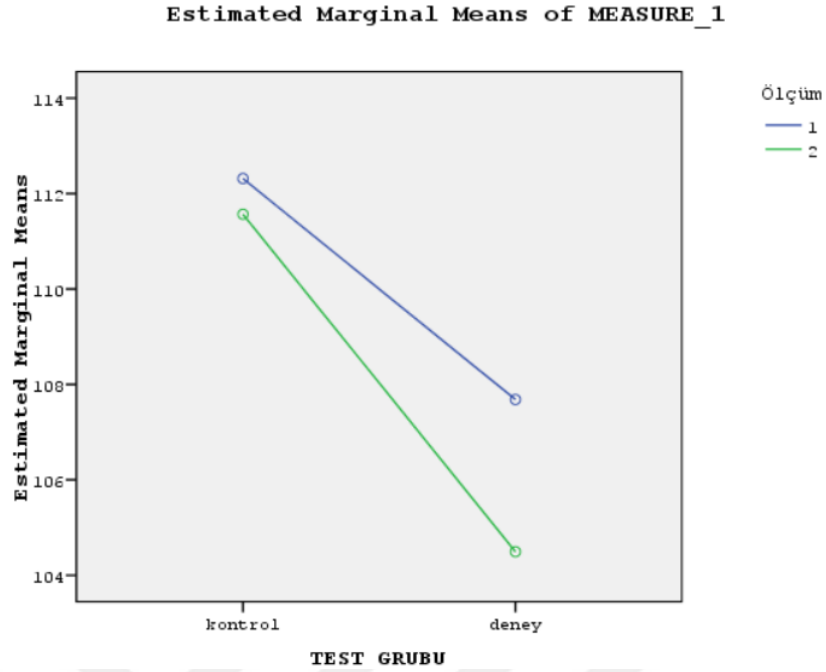
olduğu sonucuna varılmıştır. Karışık ölçümler için ANOVA için varyansların homojen olmasının yanında grupların kovaryansları arasında da anlamlı fark olmaması gerekmektedir. Bu varsayımı test etmek için yapılan Box'ın kovaryans matrislerinin eşitliği testi anlamlı çıkmıştır (Box's $M=11.96$, $F(3,5612496)=3.96$, $p=0.008$). Kovaryans matrisleri arasında anlamlı fark olduğundan analiz sonuçları Greenhouse-Geisser testine göre raporlanmıştır.

Varsayımlar karşılandığından karışık ölçümler için ANOVA yapılmıştır. Analiz sonuçları Tablo 5'te verilmiştir.

Tablo 5. AMÖ Puanları Üzerinde DeneySEL İşleminin Etkili Olup Olmadığını Test Etmek Amacıyla Yapılan Karışık Ölçümler İçin ANOVA Testi Sonuçları

Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	Serbestlik Derecesi	Kareler Ortalaması	F	p
Gruplar-arası					
Grup	5100.17	1	7079452.85	3.59	0.59
Hata	433292.77	305	1420.63		
Gruplar-içi					
Ölçüm	577.06	1	577.06	6.09	0.14
Ölçüm x Grup	221.82	1	221.82	2.34	0.13
Hata	28859.76	305	94.62		

Tablo 5 incelendiğinde ölçüm x grup ortak etkisinin anlamlı olmadığı, aynı zamanda grup ve ölçüm ana etkilerinin de anlamlı olmadığı görülmektedir. Yapılan karışık ölçümler için ANOVA sonucuna göre ortak etkinin anlamlı olmaması deneySEL işlemin uygulandığı deney grubunun AMÖ puanlarındaki azalmanın, kontrol grubu göz önüne alındığında anlamlı derecede yükselmediğini göstermektedir. Başka bir deyişle, uygulanan deneySEL işlem akademik motivasyonu anlamlı bir şekilde etkilememiştir. Deney ve kontrol gruplarının AMÖ ön test ve son test puan ortalamalarındaki değişim Şekil 2'de verilmiştir.

Şekil 2. Grupların AMÖ Puan Ortalamalarındaki Değişim

3.1.2.1. Ambient müzik dinleyerek ders çalışmanın öğrencilerin akademik motivasyonuna etkisi var mıdır?

Ambient müzik dinleyerek ders çalışmanın öğrencilerin akademik motivasyonları üzerinde etkisinin olup olmadığını ortaya koymak üzere deney grubundaki öğrencilerin ön test ve son test puan ortalamaları arasındaki farkın anlamlı olup olmadığına bakılmıştır. Bu farkın anlamlı olması durumunda ambient müzik dinleyerek ders çalışmanın akademik motivasyon üzerinde etkisi olduğundan söz edilebilecektir. Bunun için yapılacak olan ilişkili örneklem t testini yapmadan önce fark puanlarının normallik varsayımları test edilmiştir. Deney grubuna uygulanan Akademik motivasyon ölçeğinin (AMÖ) ambient müzik türünü dinleyen öğrencilerin ön test ve son test puanlarının betimsel istatistikleri Tablo 6’da verilmiştir.

Tablo 6. Deney Grubundaki Ambient Müzik Dinleyen Öğrencilerin AMÖ Ön Test ve Son Test Puanlarına Ait Betimsel İstatistikler

Ön Test			Son Test		
Örneklem	Standart		Örneklem	Standart	
Büyüklüğü	Ortalama	Sapma	Büyüklüğü	Ortalama	Sapma

AMÖ	84	106.04	25.07	84	102.11	26.98
-----	----	--------	-------	----	--------	-------

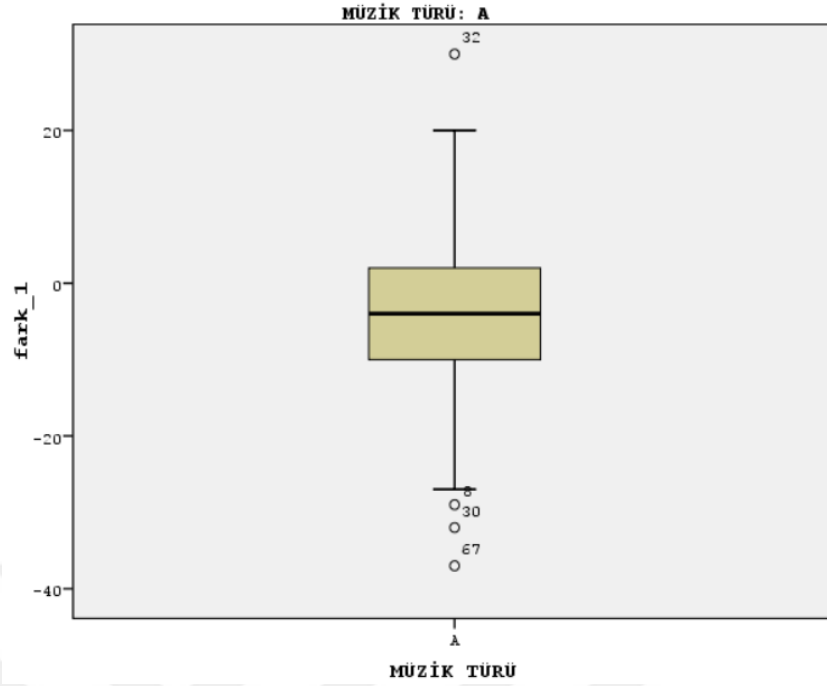
Tablo 6 incelendiğinde deney grubundaki ambient müzik dinleyen öğrencilere ait AMÖ ön test ve son test puanlarının ortalamaları arasında 3.93 puanlık ön test ortalamaları lehine bir fark bulunmaktadır. Elde edilen puan farkının anlamlı bir farklılık olup olmadığı bağımlı örneklemeler için t testi ile test edilmiştir. t testi yapılmadan önce varsayımlar test edilmiştir.

Ölçek puanları madde puanlarının toplamı olduğundan bağımlı değişkenin en az aralık ölçeğinde olma varsayımı karşılanmıştır. Deney grubundaki her öğrencinin puanları birbirinden bağımsız ve öğrenciler deney grubuna seçkisiz olarak atandığından fark puanlarının bağımsızlığı varsayımı karşılanmıştır. Bağımlı gruplar t testinin bir diğer varsayımı olan AMÖ ölçeğinden elde edilen ön test ve son test puanları arasındaki farkı ifade eden fark puanlarının normal dağılması gerekmektedir. Bu varsayımın test edilmesine yönelik istatistikler Tablo 7’de verilmiştir.

Tablo 7. Deney Grubundaki Ambient Müzik Dinleyen Öğrencilere Ait AMÖ Ön Test ve Son Test Puanlarının Arasındaki Fark Puanlarının Normallik Varsayımına İlişkin İstatistikler

		Basıklık	Çarpıklık	Kolmogorov-Smirnov	Kolmogorov-Smirnov p
AMÖ	Fark Puanı	0.51	0.07	0.77	0.20

Tablo 7 incelendiğinde deney grubundaki ambient müzik dinleyen öğrencilerin AMÖ ön test ve son test fark puanlarının normal dağılımı sağladığı söylenebilir ($p>0.05$). Ayrıca basıklık ve çarpıklık değerlerine göre değerlendirildiğinde bu değerlerin ± 1 aralığında olmasından dolayı fark puanlarının normal dağılım gösterdiği söylenebilir. Fark puanlarına ait kutu grafiği Şekil 3’te verilmiştir.

Şekil 3. Deney Grubunda Ambient Müzik Dinleyen Öğrencilerin AMÖ Fark Puanlarına Ait Kutu Grafiği

Varsayımların sağlandığı görüldükten sonra deney grubunda ambient müzik dinleyen öğrencilere ait AMÖ ön test ve son test puanlarının ortalamaları arasında anlamlı bir fark olup olmadığını sınamak için ilişkili örneklem için t testi yapılmıştır.

Deney grubunda ambient müzik dinleyen öğrencilerin AMÖ ön test ve son test puanlarına ait bağımlı gruplar için t testi sonuçları Tablo 8’de verilmiştir.

Tablo 8. Deney Grubundaki Ambient Müzik Dinleyen Öğrencilerin AMÖ Ön Test ve Son Test Puanlarına Ait Bağımlı Gruplar İçin t Testi Sonuçları

	t	Serbestlik Derecesi	p
AMÖ	2.93	83	0.00*

*p<0.01

Tablo 8 incelendiğinde deney grubundaki ambient müzik dinleyen öğrencilerin (N=84) ön test ($\bar{X}_{\text{öntest}} = 106.04$) ve son test puanları ($\bar{X}_{\text{sontest}} = 102.14$) arasındaki 3.93 puanlık farkın istatistiksel olarak anlamlı bir fark olduğu görülmüştür [$t_{83}=-2.93$, $p<0.01$]. Test sonucu hesaplanan etki büyüklüğü ($d=0.32$) bu farkın orta düzeyde olduğunu göstermektedir. Buna göre ambient müzik dinleyerek ders çalışanlardan

oluşan 84 kişilik grubun ambient müzik dinleyerek ders çalışma öncesinde ve sonrasında yapılan AMÖ puanları arasında ön test puanları lehine anlamlı fark olması ambient müzik dinlemenin akademik motivasyonu düşürdüğü sonucuna varılabilir.

3.1.2.2. Klasik müzik dinleyerek ders çalışmanın öğrencilerin akademik motivasyonuna etkisi var mıdır?

Klasik müzik dinleyerek ders çalışmanın öğrencilerin akademik motivasyonları üzerinde etkisinin olup olmadığını ortaya koymak üzere deney grubundaki öğrencilerin ön test ve son test puan ortalamaları arasındaki farkın anlamlı olup olmadığına bakılmıştır. Bu farkın anlamlı olması durumunda klasik müzik dinleyerek ders çalışmanın akademik motivasyon üzerinde etkisi olduğundan söz edilebilecektir. Bunun için yapılacak olan ilişkili örneklem t testini yapmadan önce fark puanlarının normallik varsayımları test edilmiştir. Deney grubuna uygulanan Akademik motivasyon ölçeğinin (AMÖ) klasik müzik türünü dinleyen öğrencilerin ön test ve son test puanlarının betimsel istatistikleri Tablo 9’da verilmiştir.

Tablo 9. Deney Grubundaki Klasik Müzik Dinleyen Öğrencilerin AMÖ Ön Test ve Son Test Puanlarına Ait Betimsel İstatistikler

Ön Test				Son Test		
	Örneklem		Standart	Örneklem		Standart
	Büyük­lüğü	Ortalama	Sapma	Büyük­lüğü	Ortalama	Sapma
AMÖ	96	109.13	26.93	96	106.58	28.32

Tablo 9 incelendiğinde deney grubundaki klasik müzik dinleyen öğrencilere ait AMÖ ön test ve son test puanlarının ortalamaları arasında 2.55 puanlık ön test ortalamaları lehine bir fark bulunmaktadır. Elde edilen puan farkının anlamlı bir farklılık olup olmadığı bağımlı örneklem t testi ile test edilmiştir. t testi yapılmadan önce varsayımlar test edilmiştir.

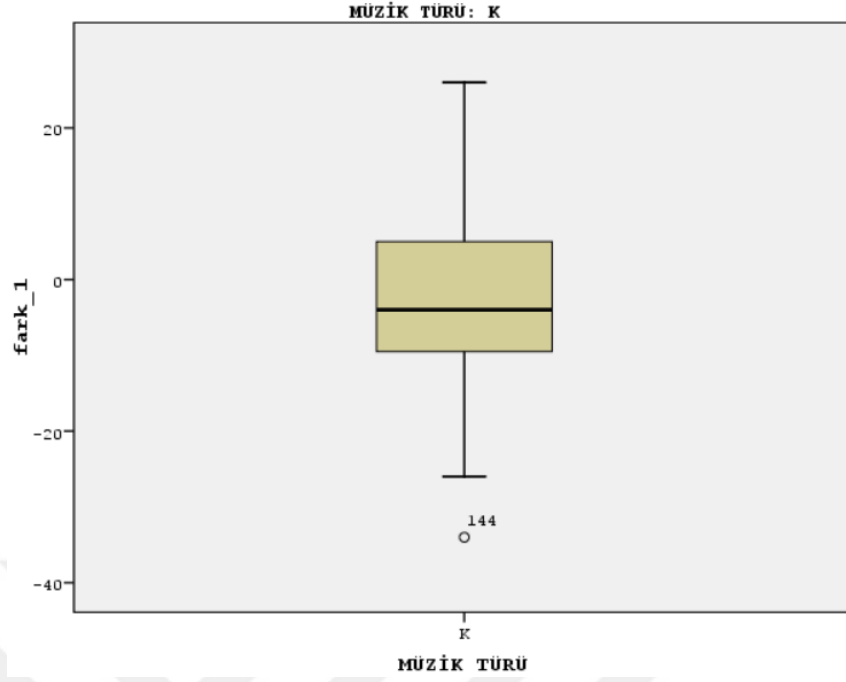
Ölçek puanları madde puanlarının toplamı olduğundan bağımlı değişkenin en az aralık ölçeğinde olma varsayımı karşılanmıştır. Deney grubundaki her öğrencinin

puanları birbirinden bağımsız ve öğrenciler deney grubuna seçkisiz olarak atandığından fark puanlarının bağımsızlığı varsayımı karşılanmıştır. Bağımlı gruplar t testinin bir diğer varsayımı olan AMÖ ölçeğinden elde edilen ön test ve son test puanları arasındaki farkı ifade eden fark puanlarının normal dağılması gerekmektedir. Bu varsayımın test edilmesine yönelik istatistikler ve normallik testi sonuçları Tablo 10’da verilmiştir.

Tablo 10. Deney Grubundaki Klasik Müzik Dinleyen Öğrencilere Ait AMÖ Ön Test ve Son Test Puanlarının Arasındaki Fark Puanlarının Normallik Varsayımına İlişkin İstatistikler ve Normallik Testi Sonuçları

		Basıklık	Çarpıklık	Kolmogorov-Smirnov	Kolmogorov-Smirnov p
AMÖ	Fark Puanı	0.13	0.20	0.08	0.18

Tablo 10 incelendiğinde deney grubundaki klasik müzik dinleyen öğrencilerin AMÖ ön test ve son test fark puanlarının normal dağılımı sağladığı söylenebilir ($p>0.05$). Ayrıca basıklık ve çarpıklık değerlerine göre değerlendirildiğinde bu değerlerin ± 1 aralığında olmasından dolayı fark puanlarının normal dağılım gösterdiği söylenebilir. Fark puanlarına ait kutu grafiği Şekil 4’te verilmiştir.

Şekil 4. Deney Grubunda Ambient Müzik Dinleyen Öğrencilerin AMÖ Fark Puanlarına Ait Kutu Grafiği

Varsayımların sağlandığı görüldükten sonra deney grubunda klasik müzik dinleyen öğrencilere ait AMÖ ön test ve son test puanlarının ortalamaları arasında anlamlı bir fark olup olmadığını sınamak için ilişkili örneklem için t testi yapılmıştır.

Grupların AMÖ ön test ve son test puanlarına ait bağımlı gruplar için t testi sonuçları Tablo 11’de verilmiştir.

Tablo 11. Deney Grubundaki Klasik Müzik Dinleyen Öğrencilerin AMÖ Ön Test ve Son Test Puanlarına Ait Bağımlı Gruplar İçin t Testi Sonuçları

	t	df	p
AMÖ	2.10	95	0.04*

*p<0.05

Tablo 11 incelendiğinde deney grubundaki klasik müzik dinleyen öğrencilerin (N=95) ön test ($\bar{X}_{\text{öntest}} = 109.13$) ve son test puanları ($\bar{X}_{\text{son test}} = 106.58$) arasındaki 2.55 puanlık farkın istatistiksel olarak anlamlı bir fark olduğu görülmüştür [$t_{95}=2.10$, $p<0.05$]. Test sonucu hesaplanan etki büyüklüğü ($d=0.21$) bu farkın düşük düzeyde olduğunu göstermektedir. Buna göre klasik müzik dinleyerek ders çalışanlardan

oluşan 96 kişilik grubun klasik müzik dinleyerek ders çalışma öncesinde ve sonrasında yapılan AMÖ puanları arasında ön test puanları lehine anlamlı fark olması klasik müzik dinlemenin akademik motivasyonu düşürdüğü sonucuna varılabilir.

3.1.3. Müzik dinleyerek ders çalışmanın öğrencilerin akademik motivasyonuna etkisi cinsiyete göre değişmekte midir?

AMÖ puanları üzerinde müzik dinleyerek ders çalışma deneysel işleminin cinsiyete göre etkili olup olmadığını test etmek amacıyla karışık ölçümler için ANOVA testi yapılmıştır. Ölçüm (ön test – son test) ve test grubu (deney - kontrol) ve cinsiyet (kız-erkek) ortak etkisinin anlamlı çıkması deneysel işlemin öğrencilerin AMÖ puanlarında gruplar arasında cinsiyete göre anlamlı bir farklılık yarattığını gösterecektir.

Deney ve kontrol gruplarındaki öğrencilerin cinsiyetlerine göre ön test ve son test ölçümlerinden elde edilen AMÖ puanlarına ait betimsel istatistikler ve normallik testi sonuçları Tablo 12’de verilmiştir.

Tablo 12. Deney ve Kontrol Gruplarındaki Öğrencilerin Cinsiyetlerine Göre AMÖ Ön Test ve Son Test Puanlarına Ait Betimsel istatistikler ve Normallik Testi Sonuçları

		Ön Test				Son Test			
		Ortalama	Standart Sapma	Kolmogorov-Smirnov	Kolmogorov-Smirnov p	Ortalama	Standart Sapma	Kolmogorov-Smirnov	Kolmogorov-Smirnov p
Deney	Kız	113.55	25.62	0.06	0.20	111.62	27.25	0.08	0.02*
	Erkek	100.52	24.89	0.05	0.20	95.79	25.87	0.06	0.20
Kontrol	Kız	118.80	24.34	0.06	0.20	119.10	25.20	0.08	0.02
	Erkek	104.35	29.29	0.05	0.20	102.32	31.35	0.06	0.20

$N_{\text{Deney-kız}} = 99$, $N_{\text{Deney-erkek}} = 81$, $N_{\text{Kontrol-kız}} = 70$, $N_{\text{Kontrol-erkek}} = 57$, $*p < 0.05$

Tablo 12 incelendiğinde deney grubundaki kızların AMÖ puanlarının yaklaşık 2 puan, erkeklerin ise yaklaşık 4 puan azaldığı görülmektedir. Kontrol grubundaki kızların AMÖ puanlarında 0,30 puanlık bir artış gözlenirken erkeklerin puanı ise yaklaşık 2 puan azalmıştır. Bu değişimin anlamlı olup olmadığı test edilmeden önce karışık ölçümler için ANOVA varsayımları test edilmiştir.

Tablo 12’de Kolmogorov-Smirnov istatistikleri ve p değerleri incelendiğinde ön test ve son test puanlarının deney grubundaki kızların son test puanları hariç ($p < 0.05$) her iki grupta normal dağıldığı görülmektedir ($p > 0.05$). Genel olarak grupların puanlarının normallik varsayımını karşıladığı kabul edilmiştir. Karışık ölçümler için ANOVA varsayımlarından biri de gruplardaki puanların varyanslarının homojenlik koşulunu sağlamasıdır. Levene Testi sonucuna göre AMÖ ön test ($F(3,303)=1.52$, $p=0.33$) ve son test ($F(3,303)=1.31$, $p=0.27$) puanlarının gruplar arasında varyanslarının homojen olduğu sonucuna varılmıştır. Karışık ölçümler için ANOVA testi yapabilmek için varyansların homojen olmasının yanında grupların kovaryansları arasında da anlamlı fark olmaması gerekmektedir. Bu varsayımı test etmek için yapılan Box’ın kovaryans matrislerinin eşitliği testi anlamlı çıkmamıştır. (Box’s $M=17.35$, $F(9,619875.3)=1.90$, $p=0.05$). Bu testin anlamlı çıkmaması grupların kovaryans matrislerinin arasında fark olmadığı anlamına gelir.

Varsayımlar karşılandığından karışık ölçümler için ANOVA yapılmıştır. Analiz sonuçları Tablo 13’de verilmiştir.

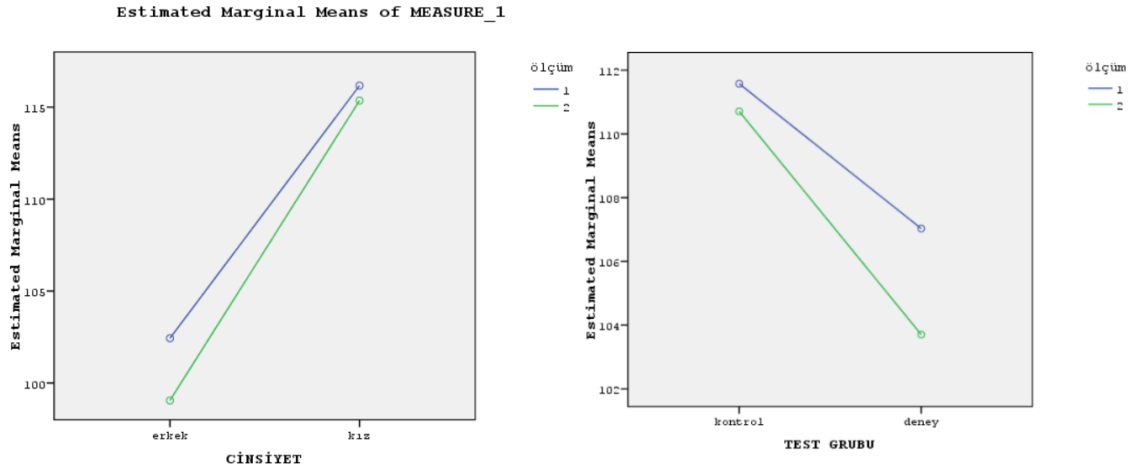
Tablo 13. AMÖ Puanları Üzerinde Deneysel İşleminin Cinsiyete Göre Etkili Olup Olmadığını Test Etmek Amacıyla Yapılan Karışık Ölçümler İçin ANOVA Testi Sonuçları

Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	Serbestlik Derecesi	Kareler Ortalaması	F	p
Gruplar-arası					
Grup	4914.16	1	4914.16	3.73	0.00**
Cinsiyet	33259.15	1	33259.15	25.23	0.00**
Cinsiyet x Grup	52.20	1	52.20	0.04	0.54
Hata	399424.83	303	1318.23		
Gruplar-İçi					

Ölçüm	648.89	1	648.89	6.88	0.01*
Ölçüm x Grup	223.23	1	223.23	2.37	0.13
Ölçüm x Cinsiyet	242.83	1	242.83	2.57	0.11
Ölçüm x Cinsiyet x Grup	1.98	1	1.98	0.02	0.89
Hata	28599.58	303	94.39		

*p<0.05, **p<0.01

Tablo 13 incelendiğinde ölçüm ($F(1,303)= 25.23$, $p<0.05$) , grup ($F(1,303)= 3.73$, $p<0.01$) ve cinsiyet ($F(1,303)= 25.23$, $p<0.01$), ana etkilerinin anlamlı olduğu görülmektedir. Buna göre grup ve cinsiyet değişkenlerini göz önüne alınmadığında ön test ($\bar{X}_{\text{öntest}} = 109.30$) ile son test ($\bar{X}_{\text{sontest}} = 107.21$) puan ortalamaları arasındaki yaklaşık 2 puanlık fark ön test lehine olup anlamlı bir farktır denilebilir. Bunun yanında diğer değişkenler göz önüne alınmadığında deney grubundaki öğrencilerin AMÖ puan ortalamaları ($\bar{X}_{\text{deney}} = 105.36$) ile kontrol grubundakilerin ortalamaları ($\bar{X}_{\text{kontrol}} = 111.14$) arasındaki yaklaşık 6 puanlık fark kontrol grubu lehine olup anlamlı bir farktır. Ek olarak grup değişkeni göz önüne alınmadığında kızların AMÖ ortalamaları ($\bar{X}_{\text{kız}} = 115.77$) ile erkeklerin ortalamaları ($\bar{X}_{\text{erkek}} = 100.74$) arasındaki yaklaşık 15 puanlık fark kızların lehine olup anlamlı bir farktır. Ölçüm X grup, ölçüm X cinsiyet, ölçüm X cinsiyet X grup ortak etkilerinin anlamlı olmadığı görülmektedir. Yapılan karışık ölçümler için ANOVA sonucuna göre ölçüm x cinsiyet x grup ortak etkisinin anlamlı olmaması deneysel işlemin uygulandığı deney grubunun AMÖ puanlarındaki azalmanın cinsiyete göre anlamlı olmadığını göstermektedir. Başka bir deyişle, uygulanan deneysel işlemin akademik motivasyon üzerinde cinsiyete göre anlamlı bir şekilde etkisi olmamıştır. Gruplara ve cinsiyete göre AMÖ ön test ve son test puan ortalamalarındaki değişim Şekil 5'te verilmiştir.

Şekil 5. Gruplara ve Cinsiyete Göre AMÖ Ön Test ve Son Test Puan Ortalamaları

3.1.4. Müzik dinleyerek ders çalışmanın öğrencilerin akademik motivasyonuna etkisi sınıf düzeyine göre değişmekte midir?

AMÖ puanları üzerinde müzik dinleyerek ders çalışma deneysel işleminin 11 ve 12. Sınıflar için sınıf düzeyine göre etkili olup olmadığını test etmek amacıyla karışık ölçümler için ANOVA testi yapılmıştır. Ölçüm (ön test – son test), test grubu (deney - kontrol) ve sınıf düzeyi (11-12. sınıf) ortak etkisinin anlamlı çıkması deneysel işlemin öğrencilerin AMÖ puanlarında gruplar arasında sınıf düzeyine göre anlamlı bir farklılık yarattığını gösterecektir.

Deney ve kontrol gruplarındaki öğrencilerin sınıf düzeylerine göre ön test ve son test ölçümlerinden elde edilen AMÖ puanlarına ait betimsel istatistikler ve normallik testi sonuçları Tablo 14’te verilmiştir.

Tablo 14. Deney ve Kontrol Gruplarındaki Öğrencilerin Sınıf Düzeylerine Göre AMÖ Ön Test ve Son Test Puanlarına Ait Betimsel istatistikler ve Normallik Testi Sonuçları

		Ön Test				Son Test			
		Ortalama	Standart Sapma	Kolmogorov-Smirnov	Kolmogorov-Smirnov p	Ortalama	Standart Sapma	Kolmogorov-Smirnov	Kolmogorov-Smirnov p
Deney	1	109.19	24.52	0.05	0.20	106.60	26.08	0.05	0.20
	1								
	1	106.15	27.58	0.06	0.20	102.34	29.28	0.06	0.20
	2								

	1	120.06	25.27	0.05		119.94	26.25	0.05	0.20
Kontro	1				0.20				
1	1	104.19	27.65	0.06		102.79	29.83	0.06	0.20
	2				0.20				

$N_{\text{Deney-11}} = 91, N_{\text{Deney-12}} = 89, N_{\text{Kontrol-11}} = 65, N_{\text{Kontrol-12}} = 62$

Tablo 14 incelendiğinde deney grubundaki 11. sınıfların AMÖ puanlarının yaklaşık 3 puan, 12. sınıfların ise yaklaşık 4 puan azaldığı görülmektedir. Kontrol grubundaki 11. sınıfların AMÖ puanlarında 0,12 puanlık bir azalma gözlenirken 12. sınıfların puanı ise yaklaşık 2 puan azalmıştır. Bu değişimin anlamlı olup olmadığı test edilmeden önce karışık ölçümler için ANOVA varsayımları test edilmiştir.

Tablo 14'te Kolmogorov-Smirnov istatistikleri ve p değerleri incelendiğinde puanlarının 11 ve 12. sınıfların ön test ve son test puanlarının her iki grupta normal dağıldığı görülmektedir ($p > 0.05$). Karışık ölçümler için ANOVA varsayımlarından bir diğeri de gruplardaki puanların varyanslarının homojenlik koşulunu sağlamasıdır. Levene Testi sonucuna p değerleri 0.05 değerinden büyük olduğundan AMÖ ön test ($F(3,303)=1.01, p=0.39$) ve son test ($F(3,303)=1.54, p=0.20$) puanlarının gruplar arasında varyanslarının homojen olduğu sonucuna varılmıştır. Karışık ölçümler için ANOVA testi yapabilmek için varyansların homojen olmasının yanında grupların kovaryans matrisleri arasında da anlamlı fark olmaması gerekmektedir. Bu varsayımı test etmek için yapılan Box'ın kovaryans matrislerinin eşitliği testi anlamlı çıkmamıştır. (Box's $M=14.79, F(9,696250.8)=1.62, p=0.102$). Bu testin anlamlı çıkmaması grupların kovaryans matrislerinin arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olmadığı anlamına gelir.

Varsayımlar karşılandığından karışık ölçümler için ANOVA yapılmıştır. Analiz sonuçları Tablo 15'te verilmiştir.

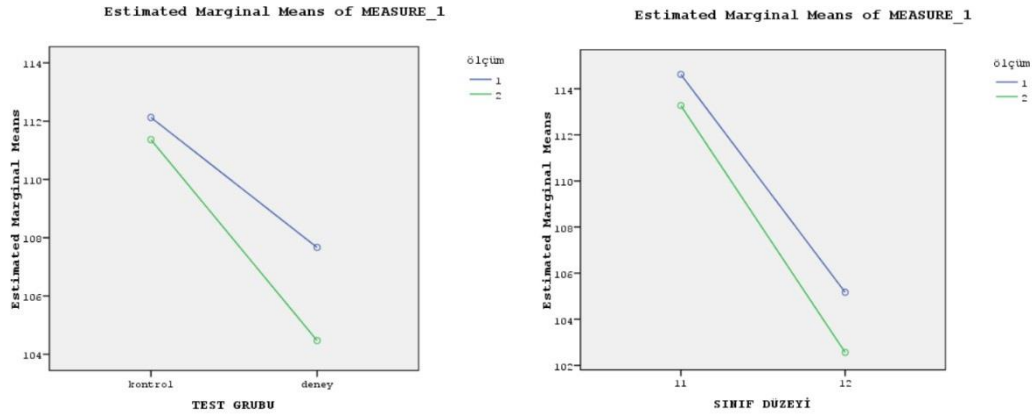
Tablo 15. AMÖ Puanları Üzerinde Deneysel İşleminin Sınıf Düzeyine Göre Etkili Olup Olmadığını Test Etmek Amacıyla Yapılan Karışık Ölçümler İçin ANOVA Testi Sonuçları

Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	Serbestlik Derecesi	Kareler Ortalaması	F	p
Gruplar-arası					

Grup	4798.43	1	4798.43	3.51	0.62
Sınıf Düzeyi	15129.16	1	15129.16	11.05	0.00**
Sınıf Düzeyi x Grup	6148.25	1	6148.25	4.49	0.04
Hata	414796.12	303	1368.96		
Gruplar-içi					
Ölçüm	583.29	1	583.29	6.14	0.01*
Ölçüm x Grup	220.23	1	220.23	2.32	0.43
Ölçüm x Sınıf Düzeyi	58.46	1	58.46	0.62	0.11
Ölçüm x Grup x Sınıf Düzeyi	0.03	1	0.03	0.00	0.99
Hata	28799.91	303	95.05		

*p<0.05, **p<0.01

Tablo 15 incelendiğinde ölçüm ($F(1,303)= 6.14, p<0.05$) ve sınıf düzeyi ($F(1,303)= 11.05, p<0.01$), ana etkilerinin anlamlı olduğu görülmektedir. Buna göre grup ve sınıf düzeyi değişkenlerini göz önüne alınmadığında ön test ($\bar{X}_{\text{öntest}} = 109.30$) ile son test ($\bar{X}_{\text{sontest}} = 107.21$) puan ortalamaları arasındaki yaklaşık 2 puanlık fark ön test lehine olup anlamlı bir farktır denilebilir. Bunun yanında grup değişkeni göz önüne alınmadığında 11. sınıfların AMÖ ortalamaları ($\bar{X}_{11} = 113.95$) ile 12. sınıfların ortalamaları ($\bar{X}_{12} = 103.87$) arasındaki 10.08 puanlık fark 11. sınıfların lehine olup anlamlı bir farktır. Ölçüm X grup, ölçüm X sınıf düzeyi, ölçüm X grup X sınıf düzeyi ortak etkilerinin anlamlı olmadığı görülmektedir. Yapılan karışık ölçümler için ANOVA sonucuna göre ölçüm x grup x sınıf düzeyi ortak etkisinin anlamlı olmaması deneysel işlemin öğrencilerin AMÖ puanlarında gruplar arasında sınıf düzeyine göre anlamlı bir farklılık olmadığını göstermektedir. Başka bir deyişle, uygulanan deneysel işlemin akademik motivasyon üzerinde sınıf düzeyine göre anlamlı bir şekilde etkisi olmamıştır. Gruplara ve sınıf düzeylerine göre AMÖ ön test ve son test puan ortalamalarındaki değişim Şekil 6'da verilmiştir.

Şekil 6. Gruplara ve Sınıf Düzeyine Göre AMÖ Ön Test ve Son Test Puan Ortalamaları

3.1.5. Müzik dinleyerek ders çalışmanın öğrencilerin akademik motivasyonuna etkisi müzik dinleme alışkanlıklarına göre değişmekte midir?

AMÖ puanları üzerinde müzik dinleyerek ders çalışma deneysel işleminin Müzik dinleme alışkanlıklarına göre etkili olup olmadığını test etmek amacıyla karışık ölçümler için ANOVA testi yapılmıştır. Ölçüm (ön test – son test) ve müzik dinleme alışkanlığı (1=düşük, 2=orta, 3= yüksek) ortak etkisinin anlamlı çıkması deneysel işlemin öğrencilerin AMÖ puanlarında gruplar arasında müzik dinleme alışkanlığına göre anlamlı bir farklılık yarattığını gösterecektir. Müzik dinleme alışkanlığı düşük olan sadece 4 öğrenci olduğundan veri setinden silinmiştir. Analizlere müzik dinleme alışkanlığı orta ve yüksek olan gruplar için devam edilmiştir.

Deney ve kontrol gruplarındaki öğrencilerin müzik dinleme alışkanlıklarına göre ön test ve son test ölçümlerinden elde edilen AMÖ puanlarına ait betimsel istatistikler ve normallik testi sonuçları Tablo 16’da verilmiştir.

Tablo 16. Deney ve Kontrol Gruplarındaki Öğrencilerin Müzik dinleme Alışkanlıklarına göre AMÖ Ön Test ve Son Test Puanlarına Ait Betimsel İstatistikler ve Normallik Testi Sonuçları

		Ön Test				Son Test			
		Ortala ma	Stand art Sapm a	Kolmogor ov- Smirnov	Kolmogor ov- Smirnov p	Ortala ma	Stand art Sapm a	Kolmogor ov- Smirnov	Kolmogor ov- Smirnov p
Dene y	Orta	102.93	25.79	0.08	0.20	96.93	27.17	0.11	0.17
	Yüks ek	110.49	26.06	0.05	0.20	108.46	27.56	0.07	0.20
Kontr ol	Orta	110.47	27.17	0.09	0.20	106.67	29.37	0.09	0.20
	Yüks ek	113.19	28.08	0.11	0.02*	113.66	29.43	0.07	0.20

$N_{\text{Deney-orta}} = 57$, $N_{\text{Deney-yüksek}} = 120$, $N_{\text{Kontrol-orta}} = 36$, $N_{\text{Kontrol-yüksek}} = 89$

Tablo 16 incelendiğinde deney grubundaki Müzik dinleme alışkanlığı orta düzeyde olanların AMÖ puanlarının yaklaşık 6 puan, yüksek olanların ise yaklaşık 2 puan azaldığı görülmektedir. Kontrol grubundaki müzik dinleme alışkanlığı orta düzeyde olanların AMÖ puanlarında yaklaşık 4 puanlık bir azalma gözlenirken yüksek olanların puanı ise 0.47 puan artmıştır. Bu değişimin anlamlı olup olmadığı test edilmeden önce karışık ölçümler için ANOVA varsayımları test edilmiştir.

Tablo 16’da Kolmogorov-Smirnov istatistikleri ve p değerleri incelendiğinde puanlarının Müzik dinleme alışkanlığı orta ve yüksek düzeyde olanların ön test ve son test puanlarının her iki grupta normal dağıldığı görülmektedir ($p > 0.05$). Sadece kontrol grubundaki müzik dinleme alışkanlığı yüksek olanların ön test puanlarının normal dağılım koşulunu sağlamadığı ($p > 0.05$) ancak bu grubun basıklık ve çarpıklık değerleri incelendiğinde (-1,1) nda olduğundan normal dağılım şartını sağladığı varsayılmıştır. Karışık ölçümler için ANOVA varsayımlarından bir diğeri de gruplardaki puanların varyanslarının homojenlik koşulunu sağlamasıdır. Levene Testi sonucuna p değerleri 0.05 değerinden büyük olduğundan AMÖ ön test ($F(3,298)=0.31$, $p=0.82$) ve son test ($F(3,298)=0.10$, $p=0.96$) puanlarının gruplar arasında varyanslarının homojen olduğu sonucuna varılmıştır. Karışık ölçümler için ANOVA

testi yapabilmek için varyansların homojen olmasının yanında grupların kovaryans matrisleri arasında da anlamlı fark olmaması gerekmektedir. Bu varsayımı test etmek için yapılan Box'ın kovaryans matrislerinin eşitliği testi anlamlı çıkmamıştır. (Box's $M=13.75$, $F(9,168469)=1.51$, $p=0.14$). Bu testin anlamlı çıkmaması grupların kovaryans matrislerinin arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olmadığı anlamına gelir.

Varsayımlar karşılandığından karışık ölçümler için ANOVA yapılmıştır. Analiz sonuçları Tablo 17'de verilmiştir.

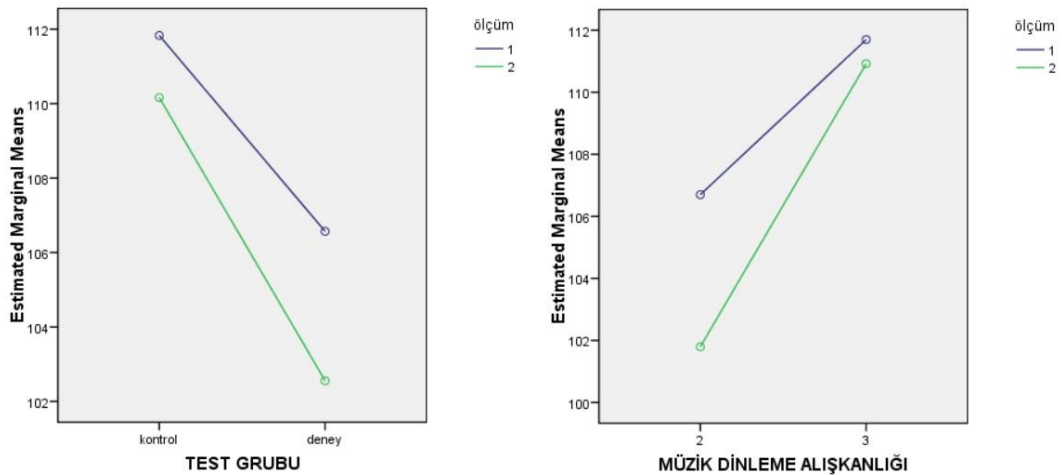
Tablo 17. Yapılan Deneysel İşleminin AMÖ Puanları Üzerinde Müzik Dinleme Alışkanlığına Göre Test Etmek Amacıyla Yapılan Karışık Ölçümler İçin ANOVA Testi Sonuçları.

Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	Serbestlik Derecesi	Kareler Ortalama	F	p
Gruplar-arası					
Grup	5105.68	1	5105.68	3.59	0.06
Müzik Dinleme Alışkanlığı	6147.98	1	6147.98	4.32	0.04*
Müzik Dinleme Alışkanlığı x Grup	598.99	1	598.99	0.42	0.52
Hata	424229.4	298	1423.59		
Gruplar-içi					
Ölçüm	994.12	1	994.12	10.57	0.00*
Ölçüm x Grup	169.58	1	169.58	1.80	0.18
Ölçüm x Müzik Dinleme Alışkanlığı	524.75	1	524.75	5.58	0.02*
Ölçüm x Grup x Müzik Dinleme Alışkanlığı	0.71	1	0.71	0.01	0.93
Hata	28034.37	298	94.08		

* $p<0.05$, ** $p<0.01$

Tablo 17 incelendiğinde ölçüm ($F(1,298)= 10.57$, $p<0.01$) ve Müzik Dinleme Alışkanlığı ($F(1,298)= 4.32$, $p<0.05$), ana etkilerinin anlamlı olduğu görülmektedir. Buna göre grup ve müzik dinleme alışkanlığı değişkenlerini göz önüne alınmadığında ön test ($\bar{X}_{öntest} = 109.75$) ile son test ($\bar{X}_{sontest} = 107.49$) puan ortalamaları arasındaki yaklaşık 2 puanlık fark ön test lehine olup anlamlı bir farktır denilebilir.

Bunun yanında grup değişkeni göz önüne alınmadığında Müzik dinleme alışkanlığı orta olanların AMÖ ortalamaları ($\bar{X}_{orta} = 104.25$) ile yüksek olanların ortalamaları ($\bar{X}_{yüksek} = 111.31$) arasındaki yaklaşık 7 puan müzik dinleme alışkanlığı yüksek olanların lehine olup anlamlı bir farktır. Ölçüm x müzik dinleme alışkanlığı ortak etkisinin anlamlı olduğu görülmektedir. Buna göre müzik dinleme alışkanlığı orta düzeyde olan öğrencilerin ön test ($\bar{X}_{öntest} = 106.70$) ile son test ($\bar{X}_{sontest} = 101.80$) puan ortalamaları arasındaki yaklaşık 5 puanlık fark ön test lehine olup anlamlı bir farktır. Ayrıca müzik dinleme alışkanlığı yüksek düzeyde olan öğrencilerin ön test ($\bar{X}_{öntest} = 111.70$) ile son test ($\bar{X}_{sontest} = 110.92$) puan ortalamaları arasındaki yaklaşık 1 puanlık fark ön test lehine olup anlamlı bir farktır. Ölçüm x grup, ölçüm x grup x müzik dinleme alışkanlığı ortak etkilerinin anlamlı olmadığı görülmektedir. Yapılan karışık ölçümler için ANOVA sonucuna göre ölçüm x grup x müzik dinleme alışkanlığı ortak etkisinin anlamlı olmaması deneysel işlemin öğrencilerin AMÖ puanlarında gruplar arasında müzik dinleme alışkanlıklarına göre anlamlı bir farklılık olmadığını göstermektedir. Başka bir deyişle, uygulanan deneysel işlemin akademik motivasyon üzerinde müzik dinleme alışkanlıklarına göre anlamlı bir şekilde etkisi olmamıştır. Gruplara ve müzik dinleme alışkanlıklarına göre AMÖ ön test ve son test puan ortalamalarındaki değişim Şekil 7’de verilmiştir.

Şekil 7. Gruplara ve Müzik Dinleme Alışkanlığına Göre AMÖ Ön Test ve Son Test Puan Ortalamaları

3.1.5.1. Klasik müzik dinleyerek ders çalışmanın öğrencilerin akademik motivasyonuna etkisi müzik dinleme alışkanlıklarına göre değişmekte midir?

AMÖ puanları üzerinde klasik müzik dinleyerek ders çalışma deneysel işleminin Müzik dinleme alışkanlıklarına göre etkili olup olmadığını test etmek amacıyla karışık ölçümler için ANOVA testi yapılmıştır. Ölçüm klasik müzik dinleyenlerin puanları (ön test – son test) ve müzik dinleme alışkanlığı (1=düşük, 2=orta, 3= yüksek) ortak etkisinin anlamlı çıkması deneysel işlemin öğrencilerin AMÖ puanlarında gruplar arasında müzik dinleme alışkanlığına göre anlamlı bir farklılık yarattığını gösterecektir. Müzik dinleme alışkanlığı düşük olan sadece 2 öğrenci olduğundan veri setinden silinmiştir. Analizlere müzik dinleme alışkanlığı orta ve yüksek olan gruplar için devam edilmiştir.

Deney grubundaki klasik müzik dinleyen öğrencilerin müzik dinleme alışkanlıklarına göre ön test ve son test ölçümlerinden elde edilen AMÖ puanlarına ait betimsel istatistikler ve normallik testi sonuçları Tablo 18’de verilmiştir.

Tablo 18. Deney Grubundaki Klasik Müzik Dinleyen Öğrencilerin Müzik Dinleme Alışkanlıklarına Göre Ön Test ve Son Test Ölçümlerinden Elde Edilen AMÖ Puanlarına Ait Betimsel İstatistikler ve Normallik Testi Sonuçları

		Ön Test				Son Test			
		Ortalama	Standart Sapma	Kolmogorov-Smirnov	Kolmogorov-Smirnov p	Ortalama	Standart Sapma	Kolmogorov-Smirnov	Kolmogorov-Smirnov p
Klasik	Orta	108.92	26.15	0.09	0.20	104.44	26.81	0.17	0.15
	Yüksek	109.80	27.52	0.05	0.20	107.58	29.25	0.20	0.07

$N_{\text{orta}} = 25, N_{\text{yüksek}} = 69, N_{\text{Toplam}} = 94$

Tablo 18 incelendiğinde deney grubundaki Klasik Müzik dinleme alışkanlığı orta düzeyde olanların AMÖ puanlarının yaklaşık 4 puan, yüksek olanların ise yaklaşık 2 puan azaldığı görülmektedir. Bu değişimin anlamlı olup olmadığı test edilmeden önce karışık ölçümler için ANOVA varsayımları test edilmiştir.

Tablo 18’de Kolmogorov-Smirnov istatistikleri ve p değerleri incelendiğinde puanlarının Klasik Müzik dinleme alışkanlığı orta ve yüksek düzeyde olanların ön test

ve son test puanlarının her iki grupta normal dağıldığı görülmektedir ($p>0.05$). Karışık ölçümler için ANOVA varsayımlarından bir diğeri de gruptaki puanların varyanslarının homojenlik koşulunu sağlamasıdır. Levene Testi sonucuna p değerleri 0.05 değerinden büyük olduğundan AMÖ ön test ($F(1,92)=0.008$, $p=0.93$) ve son test ($F(1,92)=0.040$, $p=0.84$) puanlarının gruplar arasında varyanslarının homojen olduğu sonucuna varılmıştır. Karışık ölçümler için ANOVA testi yapabilmek için varyansların homojen olmasının yanında grupların kovaryans matrisleri arasında da anlamlı fark olmaması gerekmektedir. Bu varsayımı test etmek için yapılan Box'ın kovaryans matrislerinin eşitliği testi anlamlı çıkmıştır. (Box's $M=8.44$, $F(3,35008.24)=2.72$, $p=0.04$). Bu test anlamlı çıktığından Pillai's Trace istatistikleri rapor edilmiştir.

Varsayımlar karşılandığından karışık ölçümler için ANOVA yapılmıştır. Analiz sonuçları Tablo 19'da verilmiştir.

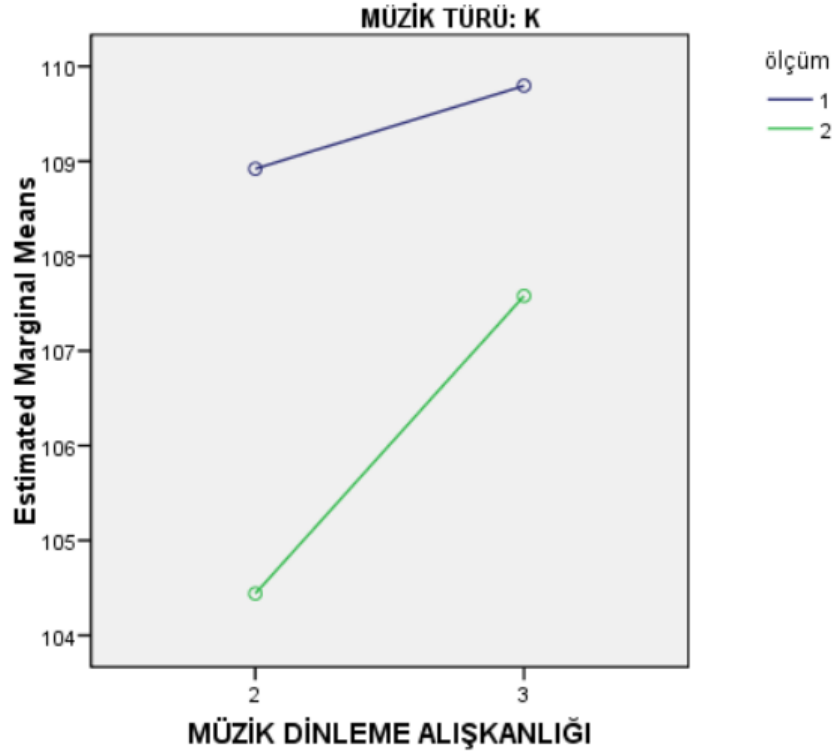
Tablo 19. Deney Grubunda Klasik Müzik Dinleyenlerin AMÖ Puanlarını Müzik Dinleme Alışkanlığına Göre Test Etmek Amacıyla Yapılan Karışık Ölçümler İçin ANOVA Testi Sonuçları

Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	Serbestlik Derecesi	Kareler Ortalaması	F	p
Gruplar-arası					
Müzik Dinleme Alışkanlığı	148.05	1	148.05	0.10	0.75
Hata	136945.98	92	1488.54		
Gruplar-İçi					
Ölçüm	411.57	1	411.57	5.92	0.02*
Ölçüm x Müzik Dinleme Alışkanlığı	46.97	1	46.97	0.68	0.41
Hata	6391.99	92	69.48		

* $p<0.05$

Tablo 19 incelendiğinde ölçüm ($F(1,92)= 5.92$, $p<0.05$) ana etkisinin anlamlı olduğu görülmektedir. Buna göre müzik dinleme alışkanlıkları göz önüne alınmadığında klasik müzik dinleyen öğrencilerin AMÖ ön test ($\bar{X}_{öntest} = 109.56$) ile son test ($\bar{X}_{sontest} = 106.74$) puan ortalamaları arasındaki yaklaşık 3 puanlık fark ön

test lehine olup anlamlı bir farktır denilebilir. Ölçüm x müzik dinleme alışkanlığı ortak etkisinin anlamlı olmadığı görülmektedir. Yapılan karışık ölçümler için ANOVA sonucuna göre Ölçüm x müzik dinleme alışkanlığı ortak etkisinin anlamlı olmaması klasik müzik dinleyen öğrencilerin yüksek ve düşük müzik dinleme alışkanlığına sahip öğrencilerin AMÖ puanlarında müzik dinleme alışkanlıklarına göre anlamlı bir farklılık olmadığını göstermektedir. Başka bir deyişle, müzik dinleme alışkanlığının düşük ya da yüksek olmasının klasik müzik dinleyen öğrencilerin akademik motivasyonu üzerinde anlamlı bir şekilde etkisi olmamıştır. Müzik dinleme alışkanlığına göre klasik müzik dinleyen öğrencilerin AMÖ ön test ve son test puan ortalamalarındaki değişim Şekil 8’de verilmiştir.

Şekil 8. Müzik Dinleme Alışkanlığına Göre Klasik Müzik Dinleyen Öğrencilerin AMÖ Ön Test ve Son Test Puan Ortalamaları

3.1.5.2. Ambient müzik dinleyerek ders çalışmanın öğrencilerin akademik motivasyonuna etkisi müzik dinleme alışkanlıklarına göre değişmekte midir?

AMÖ puanları üzerinde ambient müzik dinleyerek ders çalışma deneysel işleminin Müzik dinleme alışkanlıklarına göre etkili olup olmadığını test etmek amacıyla karışık ölçümler için ANOVA testi yapılmıştır. Ölçüm ambient müzik

dinleyenlerin puanları (ön test – son test) ve müzik dinleme alışkanlığı (1=düşük, 2=orta, 3= yüksek) ortak etkisinin anlamlı çıkması deneysel işlemin öğrencilerin AMÖ puanlarında gruplar arasında müzik dinleme alışkanlığına göre anlamlı bir farklılık yarattığını gösterecektir. Müzik dinleme alışkanlığı düşük olan sadece 1 öğrenci olduğundan veri setinden silinmiştir. Analizlere müzik dinleme alışkanlığı orta ve yüksek olan gruplar için devam edilmiştir.

Deney grubundaki ambient müzik dinleyen öğrencilerin müzik dinleme alışkanlıklarına göre ön test ve son test ölçümlerinden elde edilen AMÖ puanlarına ait betimsel istatistikler ve normallik testi sonuçları Tablo 20’de verilmiştir.

Tablo 20. Deney Grubundaki Ambient Müzik Dinleyen Öğrencilerin Müzik Dinleme Alışkanlıklarına Göre Ön Test ve Son Test Ölçümlerinden Elde Edilen AMÖ Puanlarına Ait Betimsel İstatistikler ve Normallik Testi Sonuçları

		Ön Test				Son Test			
		Ortalama	Standart Sapma	Kolmogorov-Smirnov	Kolmogorov-Smirnov p	Ortalama	Standart Sapma	Kolmogorov-Smirnov	Kolmogorov-Smirnov p
Ambient	Orta	98.25	24.92	0.12	0.20	91.06	26.39	0.13	0.20
	Yüksek	110.76	24.39	0.09	0.20	109	25.49	0.11	0.20

$N_{orta} = 32, N_{yüksek} = 51, N_{toplam} = 83$

Tablo 20 incelendiğinde deney grubundaki Ambient Müzik dinleme alışkanlığı orta düzeyde olanların AMÖ puanlarının yaklaşık 7 puan, yüksek olanların ise yaklaşık 1 puan azaldığı görülmektedir. Bu değişimin anlamlı olup olmadığı test edilmeden önce karışık ölçümler için ANOVA varsayımları test edilmiştir.

Tablo 20 ’de Kolmogorov-Smirnov istatistikleri ve p değerleri incelendiğinde puanlarının Ambient Müzik dinleme alışkanlığı orta ve yüksek düzeyde olanların ön test ve son test puanlarının her iki grupta normal dağıldığı görülmektedir ($p>0.05$). Karışık ölçümler için ANOVA varsayımlarından bir diğeri de gruplardaki puanların varyanslarının homojenlik koşulunu sağlamasıdır. Levene Testi sonucuna p değerleri 0.05 değerinden büyük olduğundan AMÖ ön test ($F(1,81)=0.06, p=0.80$) ve son test ($F(1,81)=0.005, p=0.95$) puanlarının gruplar arasında varyanslarının homojen olduğu sonucuna varılmıştır. Karışık ölçümler için ANOVA testi yapabilmek için varyansların homojen olmasının yanında grupların kovaryans matrisleri arasında da anlamlı fark olmaması gerekmektedir. Bu varsayımı test etmek için yapılan Box’ın kovaryans matrislerinin eşitliği testi anlamlı çıkmamıştır. (Box’s $M=1.45$,

$F(3,179455.5)=0.47$, $p=0.70$). Bu testin sonucu anlamlı çıkmadığından grupların kovaryans matrislerinin arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark yoktur.

Varsayımlar karşılandığından karışık ölçümler için ANOVA yapılmıştır. Analiz sonuçları Tablo 21’de verilmiştir.

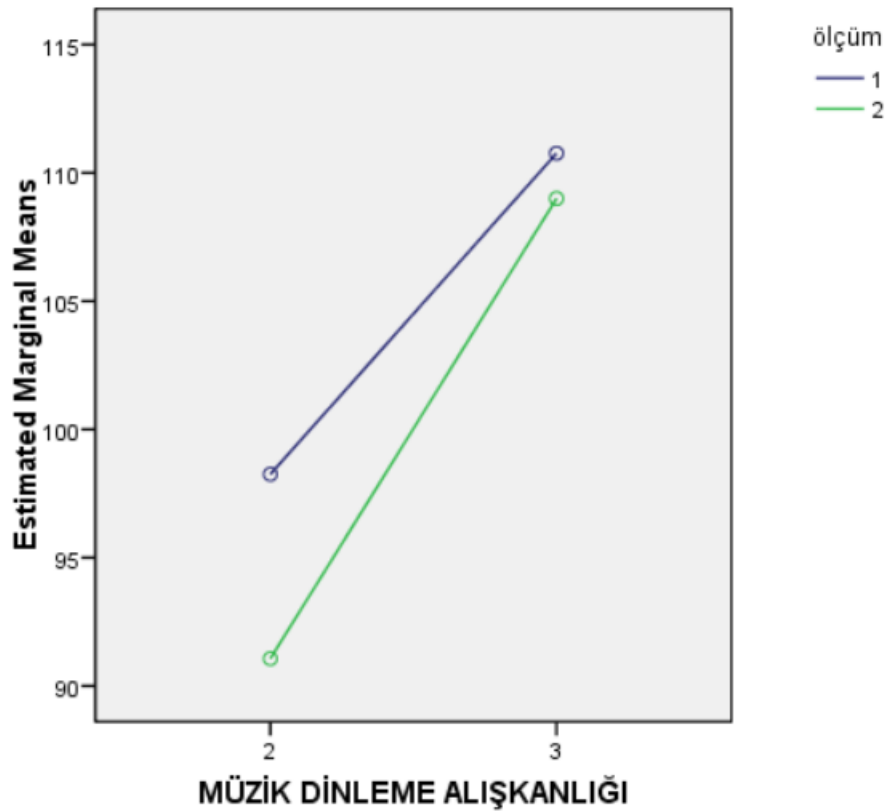
Tablo 21. Deney grubunda Ambient müzik dinleyenlerin AMÖ Puanlarını Müzik Dinleme Alışkanlığına Göre Test Etmek Amacıyla Yapılan Karışık Ölçümler İçin ANOVA Testi Sonuçları

Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	Serbestlik Derecesi	Kareler Ortalaması	F	p
Gruplar-arası					
Müzik Dinleme Alışkanlığı	9116.95	1	9116.95	7.60	0.01*
Hata	97137.03	81	1199.22		
Gruplar-içi					
Ölçüm	787.90	1	787.90	10.70	0.02*
Ölçüm x Müzik Dinleme Alışkanlığı	289.11	1	289.11	3.93	0.051
Hata	5964.03	81	73.63		

* $p<0.05$

Tablo 21 incelendiğinde Müzik dinleme alışkanlığı ($F(1,81)=7.60$, $p<0.05$) ve ölçüm ($F(1,92)= 5.92$, $p<0.05$) ana etkilerinin anlamlı olduğu görülmektedir. Müzik dinleme alışkanlığı ana etkisinin anlamlı çıkmış olması diğer tüm değişkenler göz ardı edildiğinde deney grubundaki müzik dinleme alışkanlığı orta düzeyde olan öğrencilerin AMÖ puan ortalamaları ($\bar{X}_{orta} = 94.65$) ile yüksek düzeyde olan öğrencilerin ($\bar{X}_{yüksek} = 109.88$) AMÖ puan ortalamaları arasında anlamlı fark vardır. Bunun yanında müzik dinleme alışkanlıkları göz önüne alınmadığında ambient müzik dinleyen öğrencilerin AMÖ ön test ($\bar{X}_{öntest} = 105.94$) ile son test ($\bar{X}_{sontest} = 102.08$) puan ortalamaları arasındaki yaklaşık 3 puanlık fark ön test lehine olup anlamlı bir farktır denilebilir. Ölçüm x müzik dinleme alışkanlığı ortak etkisinin anlamlı olmadığı görülmektedir. Yapılan karışık ölçümler için ANOVA sonucuna göre Ölçüm x müzik dinleme alışkanlığı ortak etkisinin anlamlı olmaması Ambient

müzik dinleyen öğrencilerin yüksek ve düşük müzik dinleme alışkanlığına sahip olanların AMÖ puanlarında müzik dinleme alışkanlıklarına göre anlamlı bir farklılık olmadığını göstermektedir. Başka bir deyişle, müzik dinleme alışkanlığının düşük ya da yüksek olmasının ambient müzik dinleyen öğrencilerin akademik motivasyonu üzerinde anlamlı bir şekilde etkisi olmamıştır. Müzik dinleme alışkanlığına göre ambient müzik dinleyen öğrencilerin AMÖ ön test ve son test puan ortalamalarındaki değişim Şekil 9 verilmiştir.

Şekil 9. Müzik Dinleme Alışkanlığına Göre Ambient Müzik Dinleyen Öğrencilerin AMÖ Ön Test ve Son Test Puan Ortalamaları

3.1.6. Ders çalışırken müzik dinleme alışkanlığı olan öğrencilerle olmayan öğrencilerin motivasyon durumları arasında nasıl bir fark vardır¹?

Öğrencilerin müzik dinleme alışkanlıkları (düşük=1, Orta=2 ve Yüksek=3) olarak kodlanmıştır. Yüksek (3) kodlayan sadece 4 öğrenci olduğundan veri setinden

¹Kontrol ve deney gruplarının uygulamadan bağımsız ön test sonuçları

çıkarılmıştır. Düşük(1) ve orta(2) kodlayan öğrencilerin ön test puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı fark olup olmadığını ortaya koymak için bağımsız gruplar t testi yapılmıştır. Ders çalışma alışkanlığı değişkenine göre ön test puanlarının betimsel istatistikleri Tablo 22’de verilmiştir.

Tablo 22. Düşük ve Orta Düzeyde Ders Çalışırken Müzik Dinleme Alışkanlığına Sahip Olan Öğrencilerin AMÖ Ön Test Puanlarına Ait Betimsel İstatistikler

	Düşük			Yüksek		
	Örneklem Büyüklüğü	Ortalama	Standart Sapma	Örneklem Büyüklüğü	Ortalama	Standart Sapma
AMÖ	165	113.57	26.72	136	105.35	26.43

Tablo 22 incelendiğinde ders çalışırken müzik dinleme alışkanlığı düşük ve orta olan öğrencilere ait AMÖ ön test puanlarının ortalamaları arasında 8,22 puanlık müzik dinleme alışkanlığı düşük olan grup lehine bir fark bulunmaktadır. Elde edilen puan farkının anlamlı bir farklılık olup olmadığı bağımsız örneklem için t testi ile test edilmiştir. t test yapılmadan önce varsayımlar test edilmiştir.

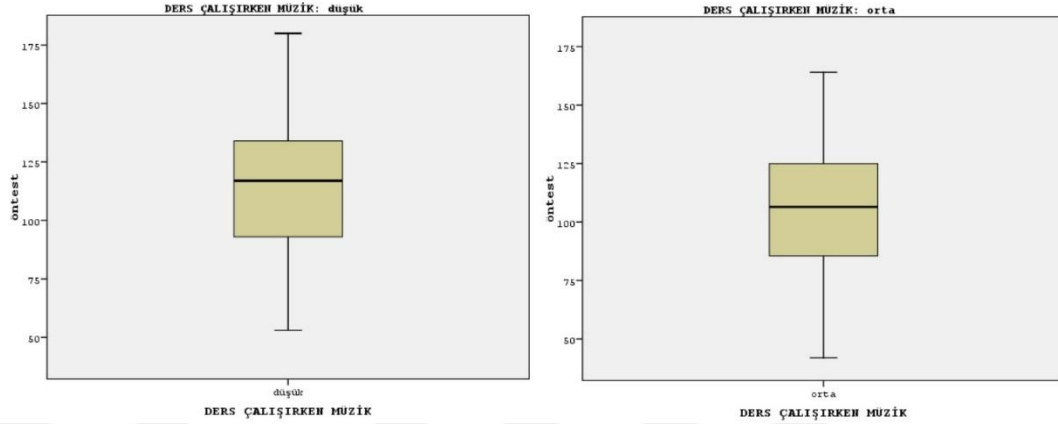
Ölçek puanları madde puanlarının toplamı olduğundan bağımlı değişkenin en az aralık ölçeğinde olma varsayımı karşılanmıştır. Bir grupta bulunan bir öğrenci başka bir grupta bulunmadığından örneklemlerin bağımsızlığı varsayımı karşılanmıştır. t testinin bir diğer varsayımı olan AMÖ ölçeğinden elde edilen ön test puanlarının her iki grupta da normal dağılması gerekmektedir. Bu varsayımın test edilmesine yönelik istatistikler Tablo 23’te verilmiştir.

Tablo 23. AMÖ Ön Test Puanlarının Normallik Varsayımına İlişkin İstatistikler

		Basıklık	Çarpıklık	Kolmogorov- Smirnov	Kolmogorov- Smirnov p
AMÖ	Düşük	-0.56	-0.12	0.06	0.20
	Orta	-0.53	-0.07	0.04	0.20

Tablo 23 incelendiğinde düşük ve orta grupta bulunan öğrencilerin AMÖ ön test ölçek puanlarının normal dağılımı sağladığı söylenebilir ($p>0.05$). Ayrıca çarpıklık değerlerine göre değerlendirildiğinde bu değerlerin ± 1 aralığında olmasından dolayı

ön test puanlarının normal dağılım gösterdiği söylenebilir. Ders çalışırken müzik dinleme alışkanlığı düşük ve orta olan öğrenci gruplarının ön test puanlarına ait kutu grafiği Şekil 10’da verilmiştir.

Şekil 10. Ders Çalışırken Müzik Dinleme Alışkanlığı Düşük ve Orta Olan Öğrencilerin AMÖ Ön Test Puanlarına Ait Kutu Grafiği.

Deney ve kontrol grubunun ön test puanlarının varyanslarının eşit olup olmadığı Levene Testi ile sınanmıştır. Levene Testi p değeri 0.05’ten büyük ($p=0.83$) olduğundan varyansların eşit olduğu görülmüştür. Varsayımların sağlandığı görüldükten sonra gruplara ait AMÖ ön test puanlarının ortalamaları arasında anlamlı bir fark olup olmadığını sınamak için ilişkisiz örneklemeler için t testi yapılmıştır.

Grupların AMÖ ön test puanlarına ait bağımsız gruplar için t testi sonuçları Tablo 24’te verilmiştir.

Tablo 24. Ders Çalışırken Müzik Dinleme Alışkanlığı Düşük ve Orta Olan Öğrencilerin AMÖ Ön Test Puanlarına Ait Bağımsız Gruplar için t Testi Sonuçları.

	t	Serbestlik Derecesi	p
AMÖ	-1.49	299	0.01*

* $p<0.05$

Tablo 24 incelendiğinde ders çalışırken müzik dinleme alışkanlığı düşük olan öğrencilerin ($N=165$) ön test puanlarının ortalaması ($\bar{X}_D = 113.57$) ile ders çalışırken müzik dinleme alışkanlığı orta olan öğrencilerin ($N=136$) ön test puanlarının ortalaması ($\bar{X}_O = 105.35$) arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark vardır. [$t_{301}=2.67$, $p<0.05$]. Bu fark ders çalışırken müzik dinleme alışkanlığı düşük olan öğrencilerin lehine olduğundan ders çalışırken daha az müzik dinleyen öğrencilerin

daha çok müzik dinleyen öğrencilere göre akademik motivasyonlarının daha yüksek olduğu söylenebilir.

3.1.7. Müzik dinleyerek ders çalışmanın öğrencilerin akademik motivasyonuna etkisi ruh haline göre değişmekte midir?

AMÖ puanları üzerinde müzik dinleyerek ders çalışma deneysel işleminin ruh hali (mutlu=1, Sıkkin=2, üzgün=3, sinirli=4) göre etkili olup olmadığını test etmek amacıyla karışık ölçümler için ANOVA testi yapılmıştır. Ölçüm (ön test – son test), grup (deney-kontrol) ve ruh hali (mutlu-sıkkin-üzgün-sinirli) ortak etkisinin anlamlı çıkması deneysel işlemin öğrencilerin AMÖ puanlarında gruplar arasında ruh haline göre anlamlı bir farklılık yarattığını gösterecektir.

Deney ve kontrol gruplarındaki öğrencilerin ruh hali değişkenine göre ön test ve son test ölçümlerinden elde edilen AMÖ puanlarına ait betimsel istatistikler ve normallik testi sonuçları Tablo 25’te verilmiştir.

Tablo 25. Deney ve Kontrol Gruplarındaki Öğrencilerin Ruh Haline Göre AMÖ Ön Test ve Son Test Puanlarına Ait Betimsel istatistikler ve Normallik Testi Sonuçları

		Ön Test				Son Test			
		Ortalama	Standart Sapma	Kolmogorov-Smirnov	Kolmogorov-Smirnov p	Ortalama	Standart Sapma	Kolmogorov-Smirnov	Kolmogorov-Smirnov p
Deney	Mutlu	106.01	27.60	0.06	0.20	103.98	28.95	0.07	0.20
	Sıkkin	109.42	23.31	0.11	0.17	105.39	26.56	0.10	0.20
	Üzgün	110.36	26.53	0.07	0.20	107.14	26.99	0.10	0.20
	Sinirli	97.67	28.94	0.05	0.20	87.17	25.80	0.18	0.20
Kontrol	Mutlu	115.96	27.17	0.11	0.05	115.77	28.04	0.07	0.20
	Sıkkin	108.10	27.75	0.15	0.02*	108.07	30.40	0.09	0.20
	Üzgün	107.86	28.80	0.15	0.20	102.43	30.70	0.22	0.08
	Sinirli	97	-	-	-	92	-	-	-

$N_{\text{Deney-mutlu}} = 81$, $N_{\text{Deney-sıkkin}} = 57$, $N_{\text{Deney-üzgün}} = 36$, $N_{\text{Deney-sinirli}} = 6$, $*p < 0.05$

Tablo 25 incelendiğinde deney grubundaki ruh hali mutlu ve sıkkin olan öğrencilerin AMÖ puanlarının yaklaşık 4 puan, üzgün olanların yaklaşık 3 puan ve sinirli olanların ise 10 puan azaldığı görülmektedir. Kontrol grubundaki ruh hali mutlu olan öğrencilerin AMÖ puanlarında 0,18 puanlık bir azalma gözlenirken sıkkin olanların puanı ise yaklaşık 0.02 puan azalmış, üzgün ve sinirli olan öğrencilerin puanı yaklaşık 5 puan azalmıştır. Bu değişimin anlamlı olup olmadığı test edilmeden önce karışık ölçümler için ANOVA varsayımları test edilmiştir.

Tablo 25'te Kolmogorov-Smirnov istatistikleri ve p değerleri incelendiğinde ön test ve son test puanlarının kontrol grubundaki sıkkin ruh halinde olan öğrencilerin ön test puanları hariç ($p < 0.05$) her iki grupta normal dağıldığı görülmektedir ($p > 0.05$). Genel olarak grupların puanlarının normallik varsayımını karşıladığı kabul edilmiştir. Karışık ölçümler için ANOVA varsayımlarından biri de gruplardaki puanların varyanslarının homojenlik koşulunu sağlamasıdır. Levene Testi sonucuna göre AMÖ ön test ($F(3,299)=0.74, p=0.64$) ve son test ($F(3,299)=0.50, p=0.83$) puanlarının gruplar arasında varyanslarının homojen olduğu sonucuna varılmıştır. Karışık ölçümler için ANOVA testi yapabilmek için varyansların homojen olmasının yanında grupların kovaryansları arasında da anlamlı fark olmaması gerekmektedir. Bu varsayımı test etmek için yapılan Box'ın kovaryans matrislerinin eşitliği testi anlamlı çıkmamıştır. (Box's $M=22.10, F(18,5996.79)=1.17, p=0.28$). Bu testin anlamlı çıkmaması grupların kovaryans matrislerinin arasında fark olmadığı anlamına gelir.

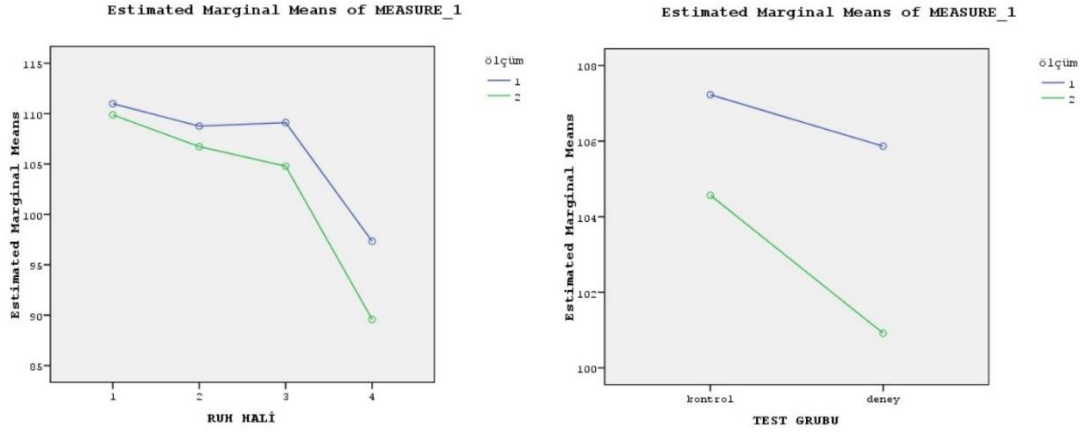
Varsayımlar karşılandığından karışık ölçümler için ANOVA yapılmıştır. Analiz sonuçları Tablo 26'da verilmiştir.

Tablo 26. AMÖ Puanları Üzerinde Deneysel İşleminin Cinsiyete Göre Etkili Olup Olmadığını Test Etmek Amacıyla Yapılan Karışık Ölçümler İçin ANOVA Testi Sonuçları.

Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	Serbestlik Derecesi	Kareler Ortalaması	F	p
Gruplar-arası					
Grup	150.74	1	150.74	0.11	0.75
Ruh Hali	2902.59	3	967.53	0.68	0.56
Ruh Hali x Grup	4979.22	3	1659.74	1.17	0.32
Hata	424841.17	299	1420.87		
Gruplar-İç					
Ölçüm	347.16	1	347.16	3.65	0.06
Ölçüm x Grup	31.43	1	31.43	0.33	0.57
Ölçüm x Ruh hali	224.53	3	74.84	0.79	0.50
Ölçüm x Ruh hali x Grup	143.66	3	47.89	0.50	0.68
Hata	28440.77	299	95.12		

Tablo 26 incelendiğinde ölçüm ($F(1,299)= 3.651$, $p>0.05$) , grup ($F(1,299)= 0.11$, $p>0.05$) ve ruh hali ($F(1,299)=0.68$, $p>0.05$), ana etkilerinin anlamlı olmadığı görülmektedir. Ölçüm X grup, ölçüm X ruh hali, ölçüm X ruh hali X grup ortak etkilerinin anlamlı olmadığı görülmektedir. Yapılan karışık ölçümler için ANOVA sonucuna göre ölçüm x ruh hali x grup ortak etkisinin anlamlı olmaması deneysel işlemin uygulandığı deney grubunun AMÖ puanlarındaki değişimin ruh haline göre anlamlı olmadığını göstermektedir. Başka bir deyişle, uygulanan deneysel işlemin akademik motivasyon üzerinde ruh haline göre anlamlı bir şekilde etkisi olmamıştır. Gruplara ve ruh haline göre AMÖ ön test ve son test puan ortalamalarındaki değişim

Şekil 11’de verilmiştir.

Şekil 11. Gruplara ve Ruh Haline Göre AMÖ Ön Test ve Son Test Puan Ortalamaları

3.1.7.1. Ambient müzik dinleyerek ders çalışmanın öğrencilerin akademik motivasyonuna etkisi öğrencilerin ruh haline göre değişmekte midir?

AMÖ puanları üzerinde ambient müzik dinleyerek ders çalışma deneysel işleminin ruh haline göre etkili olup olmadığını test etmek amacıyla karışık ölçümler için ANOVA testi yapılmıştır. Ölçüm ambient müzik dinleyenlerin puanları (ön test – son test) ve ruh hali (mutlu=1, Sıkkin=2, üzgün=3, sinirli=4)) ortak etkisinin anlamlı çıkması deneysel işlemin öğrencilerin AMÖ puanlarında gruplar arasında ruh haline göre anlamlı bir farklılık yarattığını gösterecektir.

Deney grubundaki ambient müzik dinleyen öğrencilerin müzik dinleme alışkanlıklarına göre ön test ve son test ölçümlerinden elde edilen AMÖ puanlarına ait betimsel istatistikler ve normallik testi sonuçları Tablo 27’de verilmiştir.

Tablo 27. Deney Grubundaki Ambient Müzik Dinleyen Öğrencilerin Ruh Haline Göre Ön Test ve Son Test Ölçümlerinden Elde Edilen AMÖ Puanlarına Ait Betimsel İstatistikler ve Normallik Testi Sonuçları

Ön Test		Son Test						
	Ortalama	Standart Sapma	Kolmogorov-Smirnov	Kolmogorov-Smirnov p	Ortalama	Standart Sapma	Kolmogorov-Smirnov	Kolmogorov-Smirnov p
Mutlu	106.28	25.89	0.10	0.20	103.95	27.87	0.07	0.20
Sıkkin	107.59	23.42	0.15	0.10	101.52	27.45	0.18	0.03*
Üzgün	105	25.08	0.18	0.20	100.92	24.36	0.11	0.20
Sinirli	90.67	40.92	0.28	-	87.33	35.95	0.29	-

$N_{mutlu} = 40, N_{sıkkin} = 27, N_{üzgün} = 13, N_{sinirli} = 3, N_{Toplam} = 83, p < 0.05$

Tablo 27 incelendiğinde deney grubundaki Ambient Müzik dinleyenlerden ruh hali mutlu ve sinirli olanların AMÖ puanlarının yaklaşık 3 puan, sıkkin olanların yaklaşık 6 puan ve üzgün olanların ise yaklaşık 5 puan azaldığı görülmektedir. Bu değişimin anlamlı olup olmadığı test edilmeden önce karışık ölçümler için ANOVA varsayımları test edilmiştir.

Tablo 27’de Kolmogorov-Smirnov istatistikleri ve p değerleri incelendiğinde puanlarının Ambient Müzik dinleyen öğrencilerden ruh hali mutlu, sıkkin ve üzgün olanların ön test ve son test puanlarının gruplarda normal dağıldığı görülmektedir ($p > 0.05$). Sadece ruh hali sıkkin olanların son test puanlarının Kolmogorov Smirnov testine göre varsayımı karşılamadığı görülmüştür. Ancak sıkkin ruh haline sahip öğrencilerin son test puan dağılımının basıklık ve çarpıklık değerleri (-1, 1) nda olduğundan normal dağıldığı varsayılmıştır. Karışık ölçümler için ANOVA varsayımlarından bir diğeri de gruplardaki puanların varyanslarının homojenlik koşulunu sağlamasıdır. Levene Testi sonucuna p değerleri 0.05 değerinden büyük olduğundan AMÖ ön test ($F(3,79)=0.57, p=0.64$) ve son test ($F(3,79)=0.46, p=0.71$) puanlarının gruplar arasında varyanslarının homojen olduğu sonucuna varılmıştır.

Karışık ölçümler için ANOVA testi yapabilmek için varyansların homojen olmasının yanında grupların kovaryans matrisleri arasında da anlamlı fark olmaması gerekmektedir. Bu varsayımı test etmek için yapılan Box'ın kovaryans matrislerinin eşitliği testi anlamlı çıkmıştır. (Box's M=12.48, F(9,321.779)=1.14, p=0.34). Bu testin sonucu anlamlı çıkmadığından grupların kovaryans matrislerinin arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark yoktur.

Varsayımlar karşılandığından karışık ölçümler için ANOVA yapılmıştır. Analiz sonuçları Tablo 28'de verilmiştir.

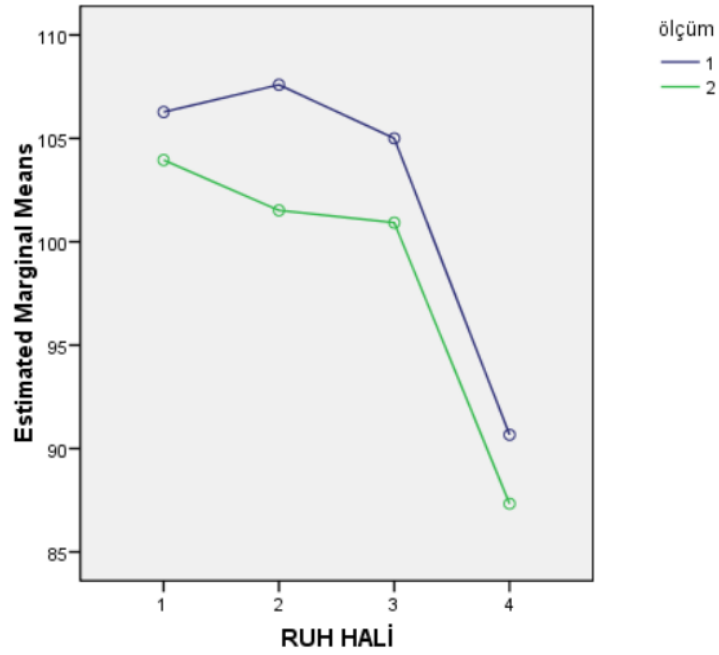
Tablo 28. Deney grubunda Ambient müzik dinleyenlerin AMÖ Puanlarını Ruh Haline Göre Test Etmek Amacıyla Yapılan Karışık Ölçümler İçin ANOVA Testi Sonuçları

Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	Serbestlik Derecesi	Kareler Ortalaması	F	p
Gruplar-arası					
Ruh Hali	1493.69	3	497.89	0.38	0.77
Hata	104760.28	79	1326.08		
Gruplar-içi					
Ölçüm	264.59	1	264.59	3.41	0.07
Ölçüm x Ruh Hali	114.02	3	38.01	0.49	0.69
Hata	6139.11	79	77.71		

*p<0.05

Tablo 28 incelendiğinde ruh Hali (F(3,79)=0.38, p>0.05) ve ölçüm (F(1,79)=3.41, p>0.05) ana etkilerinin anlamlı olmadığı görülmektedir. Ruh hali ana etkisinin anlamlı çıkmamış olması diğer tüm değişkenler göz ardı edildiğinde deney grubundaki ruh hali mutlu, sıkkın, üzgün ve sinirli olan öğrencilerin AMÖ puan ortalamaları ($\bar{X}_{mutlu} = 105.11$, $\bar{X}_{sıkkın} = 104.56$, $\bar{X}_{üzgün} = 102.96$, $\bar{X}_{sinirli} = 89$) arasında anlamlı bir fark yoktur. Bunun yanında ruh hali göz önüne alınmadığında ambient müzik dinleyen öğrencilerin AMÖ ön test ($\bar{X}_{öntest} = 102.38$) ile son test ($\bar{X}_{sontest} = 98.43$) puan ortalamaları arasındaki yaklaşık 4 puanlık fark anlamlı bir fark değildir. Ölçüm x ruh hali ortak etkisinin anlamlı olmadığı görülmektedir(p>0.05). Yapılan karışık

ölçümler için ANOVA sonucuna göre Ölçüm x ruh hali ortak etkisinin anlamlı olmaması Ambient müzik dinleyen öğrencilerin ruh haline göre AMÖ puanlarında anlamlı bir farklılık olmadığını göstermektedir. Başka bir deyişle, öğrencilerin ruh halinin mutlu, üzgün, sıkkın veya sinirli olmasının ambient müzik dinleyen öğrencilerin akademik motivasyonu üzerinde anlamlı bir şekilde etkisi olmamıştır. Ruh haline göre ambient müzik dinleyen öğrencilerin AMÖ ön test ve son test puan ortalamalarındaki değişim Şekil 12’de verilmiştir.

Şekil 12. Ruh Haline Göre Ambient Müzik Dinleyen Öğrencilerin AMÖ Ön Test ve Son Test Puan Ortalamaları

3.1.7.2. Klasik müzik dinleyerek ders çalışmanın öğrencilerin akademik motivasyonuna etkisi öğrencilerin ruh haline göre değişmekte midir?

AMÖ puanları üzerinde klasik müzik dinleyerek ders çalışma deneysel işleminin ruh haline göre etkili olup olmadığını test etmek amacıyla karışık ölçümler için ANOVA testi yapılmıştır. Ölçüm klasik müzik dinleyenlerin puanları (ön test – son test) ve ruh hali (mutlu=1, Sıkkin=2, üzgün=3, sinirli=4)) ortak etkisinin anlamlı çıkması deneysel işlemin öğrencilerin AMÖ puanlarında gruplar arasında ruh haline göre anlamlı bir farklılık yarattığını gösterecektir.

Deney grubundaki klasik müzik dinleyen öğrencilerin müzik dinleme alışkanlıklarına göre ön test ve son test ölçümlerinden elde edilen AMÖ puanlarına ait betimsel istatistikler ve normallik testi sonuçları Tablo 29’da verilmiştir.

Tablo 29. Deney Grubundaki Klasik Müzik Dinleyen Öğrencilerin Ruh Haline Göre Ön Test ve Son Test Ölçümlerinden Elde Edilen AMÖ Puanlarına Ait Betimsel İstatistikler ve Normallik Testi Sonuçları

	Ön Test				Son Test			
	Ortalama	Standart Sapma	Kolmogorov -Smirnov	Kolmogorov -Smirnov p	Ortalama	Standart Sapma	Kolmogorov -Smirnov	Kolmogorov -Smirnov p
Mutlu	105.82	30.18	0.09	0.20	103.95	27.87	0.08	0.20
Sıkkin	111.07	23.49	0.13	0.19	101.52	27.45	0.12	0.20
Üzgün	114.82	27.14	0.15	0.20	100.92	24.36	0.14	0.20
Sinirli	104.67	16.50	0.28	-	87.33	35.95	0.33	-

$N_{mutlu} = 39, N_{sıkkin} = 30, N_{üzgün} = 22, N_{sinirli} = 3, N_{Toplam} = 94$

Tablo 29 incelendiğinde deney grubundaki Ambient Müzik dinleyenlerden ruh hali mutlu olanların AMÖ puanlarının yaklaşık 2 puan, sıkkin olanların yaklaşık 10 puan, üzgün olanların ise yaklaşık 14 puan ve sinirli olanların ise yaklaşık 17 puan azaldığı görülmektedir. Bu değişimin anlamlı olup olmadığı test edilmeden önce karışık ölçümler için ANOVA varsayımları test edilmiştir.

Tablo 29’da Kolmogorov-Smirnov istatistikleri ve p değerleri incelendiğinde puanlarının Klasik Müzik dinleyen öğrencilerden ruh hali mutlu, sıkkin ve üzgün olanların ön test ve son test puanlarının gruplarda normal dağıldığı görülmektedir ($p>0.05$). Karışık ölçümler için ANOVA varsayımlarından bir diğeri de gruplardaki puanların varyanslarının homojenlik koşulunu sağlamasıdır. Levene Testi sonucuna p değerleri 0.05 değerinden büyük olduğundan AMÖ ön test ($F(3,90)=1.48, p=0.23$) ve son test ($F(3,90)=0.99, p=0.40$) puanlarının gruplar arasında varyanslarının homojen olduğu sonucuna varılmıştır. Karışık ölçümler için ANOVA testi yapabilmek için varyansların homojen olmasının yanında grupların kovaryans matrisleri arasında da anlamlı fark olmaması gerekmektedir. Bu varsayımı test etmek için yapılan Box’ın

kovaryans matrislerinin eşitliği testi anlamlı çıkmıştır. (Box's $M=12.62$, $F(9,307.496)=1.16$, $p=0.32$). Bu testin sonucu anlamlı çıkmadığından grupların kovaryans matrislerinin arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark yoktur.

Varsayımlar karşılandığından karışık ölçümler için ANOVA yapılmıştır. Analiz sonuçları Tablo 30'da verilmiştir.

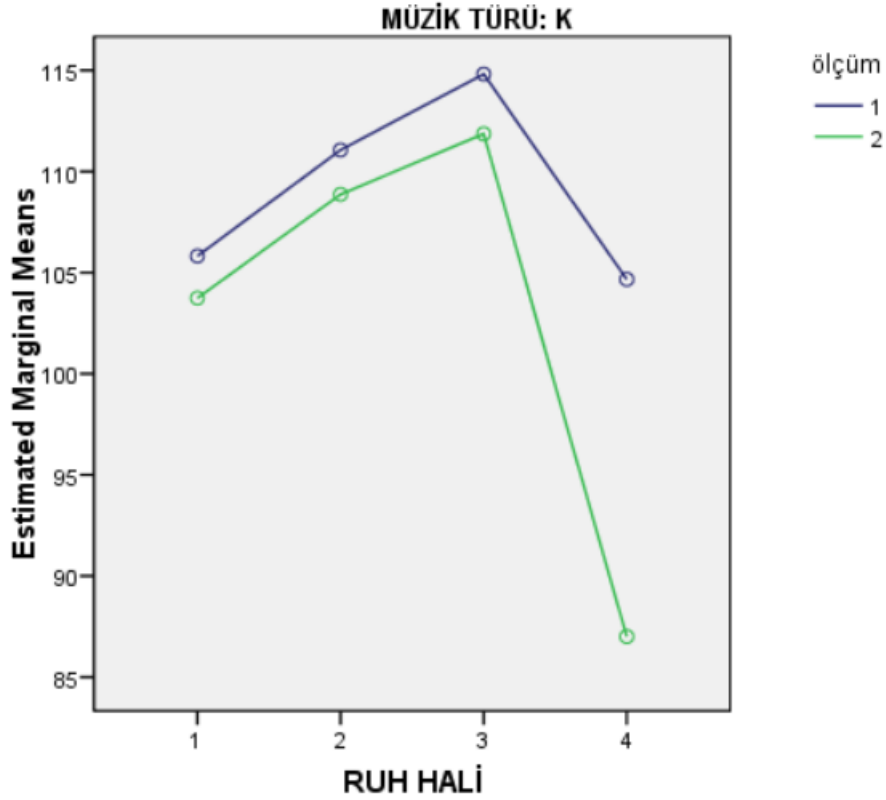
Tablo 30. Deney grubunda Klasik müzik dinleyenlerin AMÖ Puanlarını Ruh Haline Göre Test Etmek Amacıyla Yapılan Karışık Ölçümler İçin ANOVA Testi Sonuçları

Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	Serbestlik Derecesi	Kareler Ortalaması	F	p
Gruplar-arası					
Ruh Hali	3178.58	3	1059.53	0.71	0.55
Hata	133915.45	90	1487.95		
Gruplar-içi					
Ölçüm	708.05	1	708.05	10.46	0.00*
Ölçüm x Ruh Hali	347.37	3	115.79	1.71	0.17
Hata	6091.60	90	67.68		

* $p<0.01$

Tablo 30 incelendiğinde ruh hali ($F(3,90)=0.71$, $p>0.05$) ana etkisinin anlamlı çıkmadığı ve ölçüm ($F(1,90)=10.46$, $p>0.05$) ana etkisinin anlamlı olduğu görülmektedir. Ruh hali ana etkisinin anlamlı çıkmamış olması diğer tüm değişkenler göz ardı edildiğinde deney grubundaki ruh hali mutlu, sıkkın, üzgün ve sinirli olan ve klasik müzik dinleyen öğrencilerin AMÖ puan ortalamaları ($\bar{X}_{mutlu} = 104.78$, $\bar{X}_{sıkkın} = 109.97$, $\bar{X}_{üzgün} = 113.34$, $\bar{X}_{sinirli} = 95$) arasında anlamlı bir fark olmadığı anlamına gelmektedir. Bunun yanında ruh hali göz önüne alınmadığında klasik müzik dinleyen öğrencilerin AMÖ ön test ($\bar{X}_{öntest} = 109.09$) ile son test ($\bar{X}_{sontest} = 102.87$) puan ortalamaları arasındaki yaklaşık 7 puanlık fark ön test lehine olup anlamlı bir farktır. Ölçüm x ruh hali ortak etkisinin anlamlı olmadığı görülmektedir ($p>0.05$). Yapılan karışık ölçümler için ANOVA sonucuna göre Ölçüm x ruh hali ortak etkisinin anlamlı olmaması klasik müzik dinleyen öğrencilerin ruh haline göre AMÖ puanlarında anlamlı bir farklılık olmadığını göstermektedir. Başka

bir deyişle, öğrencilerin ruh halinin mutlu, üzgün, sıkın veya sinirli olmasının klasik müzik dinleyen öğrencilerin akademik motivasyonu üzerinde anlamlı bir şekilde etkisi olmamıştır. Ruh haline göre klasik müzik dinleyen öğrencilerin AMÖ ön test ve son test puan ortalamalarındaki değişim Şekil 13’te verilmiştir.

Şekil 13. Ruh Haline Göre Klasik Müzik Dinleyen Öğrencilerin AMÖ Ön Test ve Son Test Puan Ortalamaları

3.1.8. Müzik dinleyerek ders çalışmanın öğrencilerin içsel motivasyon(bilmek) puanları üzerinde anlamlı etkisi var mıdır?

AMÖ’deki 2, 9, 16 ve 23. Maddeler iç motivasyonu(bilmek) ölçen maddeler olduğundan AMÖ’nin alt ölçeği olan içsel motivasyon(bilmek) puanları üzerinde müzik dinleyerek ders çalışma deneysel işleminin etkili olup olmadığını test etmek amacıyla karışık ölçümler için ANOVA testi yapılmıştır. Ölçüm (ön test – son test) ve test grubu (deney - kontrol) ortak etkisinin anlamlı çıkması deneysel işlemin öğrencilerin İçsel Motivasyon (bilmek) puanlarında gruplar arasında anlamlı bir farklılık yarattığını gösterecektir.

Deney ve kontrol gruplarındaki öğrencilerin ön test ve son test ölçümlerinden elde edilen İçsel motivasyon (bilmek) puanlarına ait betimsel istatistikler ve normallik testi sonuçları Tablo 31’de verilmiştir.

Tablo 31. Deney ve Kontrol Gruplarındaki Öğrencilerin İçsel Motivasyon(bilmek) Ön Test ve Son Test Puanlarına Ait Betimsel İstatistikler ve Normallik Testi Sonuçları

	Ön Test				Son Test			
	Ortalama	Standart Sapma	Kolmogorov-Smirnov	Kolmogorov-Smirnov p	Ortalama	Standart Sapma	Kolmogorov-Smirnov	Kolmogorov-Smirnov p
Deney	15.61	6.52	0.08	0.00*	15.08	6.68	0.10	0.00*
Kontrol	16.42	6.73	0.12	0.01**	16.17	7.01	0.08	0.04**
N _{Deney} = 179, N _{Kontrol} = 126				*p<0.01	**p<0.05			

Tablo 31 incelendiğinde deney grubunun içsel motivasyon (bilmek) puanlarının yaklaşık 0.5 puan azaldığı, kontrol grubunun içsel motivasyon (bilmek) puanlarının ise yaklaşık 0.25 puan azaldığı görülmektedir. Bu değişimin anlamlı olup olmadığı test edilmeden önce karışık ölçümler için ANOVA varsayımları test edilmiştir.

Tablo 31’de Kolmogorov-Smirnov istatistikleri ve p değerleri incelendiğinde ön test ve son test puanlarının her iki grupta normal dağılmadığı görülmektedir ($p<0.05$ ve $p<0.01$). Ancak grupların içsel motivasyon (bilmek) puan değerlerinin basıklık ve çarpıklık değerleri incelendiğinde (-1,1) nda olduğundan normal dağılım şartını sağladığı varsayılmıştır. Karışık ölçümler için ANOVA varsayımlarından bir diğeri ön test ve son test puanlarının deney ve kontrol gruplarındaki varyanslarının homojenlik koşulunu sağlamasıdır. Levene Testi sonucuna göre AMÖ ön test ($F(1,303)=0.10$, $p=0.75$) ve son test ($F(1,303)=0.30$, $p=0.59$) puanlarının gruplar arasında varyanslarının homojen olduğu sonucuna varılmıştır($p>0.05$). Karışık ölçümler için ANOVA için varyansların homojen olmasının yanında grupların kovaryansları arasında da anlamlı fark olmaması gerekmektedir. Bu varsayımı test etmek için yapılan Box’ın kovaryans matrislerinin eşitliği testi anlamlı çıkmamıştır (Box’s $M=3.42$,

$F(3,5437886)=1.13$, $p=0.34$).). Bu testin anlamlı çıkmaması grupların kovaryans matrislerinin arasında fark olmadığı anlamına geldiğinden varsayım karşılanmıştır.

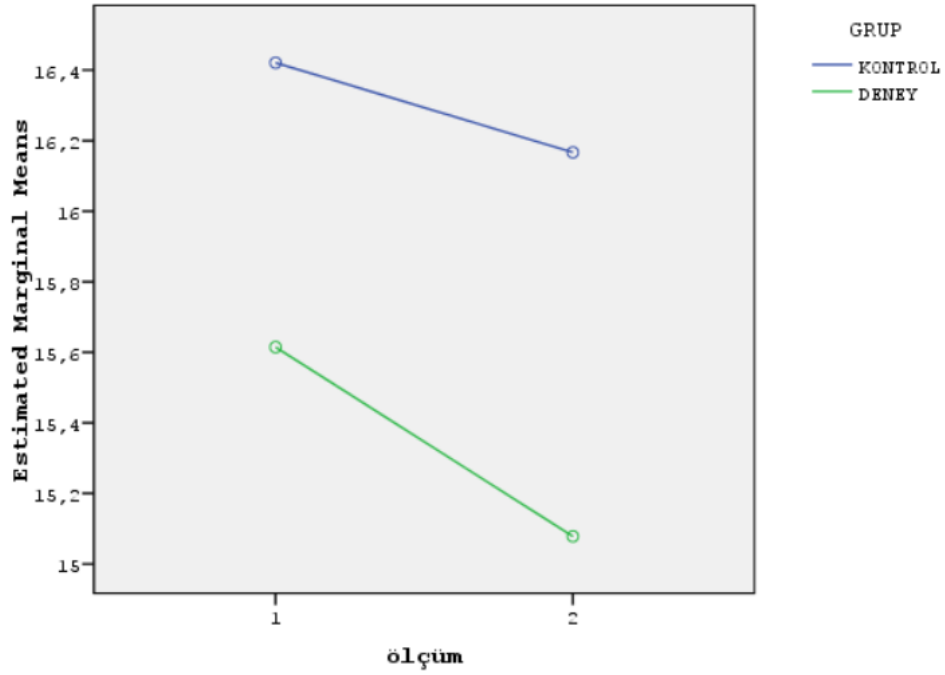
Varsayımlar karşılandığından karışık ölçümler için ANOVA yapılmıştır. Analiz sonuçları Tablo 32’de verilmiştir.

Tablo 32. İçsel Motivasyon(bilmek) Puanları Üzerinde Deneysel İşleminin Etkili Olup Olmadığını Test Etmek Amacıyla Yapılan Karışık Ölçümler İçin ANOVA Testi Sonuçları

Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	Serbestlik Derecesi	Kareler Ortalaması	F	p
Gruplar-arası					
Grup	132.71	1	132.71	1.58	0.01*
Hata	25520.32	303	84.23		
Gruplar-içi					
Ölçüm	23.09	1	23.09	3.93	0.05
Ölçüm x Grup	2.95	1	2.95	0.50	0.48
Hata	28859.76	305	94.62		

* $p<0.05$

Tablo 32 incelendiğinde ölçüm x grup ortak etkisinin anlamlı olmadığı, aynı zamanda ölçüm ana etkisinin de anlamlı olmadığı görülmektedir. Yapılan karışık ölçümler için ANOVA sonucuna göre ortak etkinin anlamlı olmaması deneysel işlemin uygulandığı deney grubunun içsel motivasyon (bilmek) puanlarındaki azalmanın, kontrol grubu göz önüne alındığında anlamlı derecede bir azalma olmadığını göstermektedir. Başka bir deyişle, uygulanan deneysel işlem içsel motivasyonu (bilmek) anlamlı bir şekilde etkilememiştir. Deney ve kontrol gruplarının içsel motivasyon (bilmek) ön test ve son test puan ortalamalarındaki değişim Şekil 14’te verilmiştir.

Şekil 14. Grupların İçsel motivasyon(bilmek) puan ortalamalarındaki değişim

3.1.9. Müzik dinleyerek ders çalışmanın öğrencilerin motivasyonsuzluk puanları üzerinde anlamlı etkisi var mıdır?

AMÖ'deki 5, 12, 19 ve 26. Maddeler motivasyonsuzluk alt ölçeğine ait olduğundan motivasyonsuzluk puanları üzerinde müzik dinleyerek ders çalışma deneysel işleminin etkili olup olmadığını test etmek amacıyla karışık ölçümler için ANOVA testi yapılmıştır. Ölçüm (ön test – son test) ve test grubu (deney - kontrol) ortak etkisinin anlamlı çıkması deneysel işlemin öğrencilerin motivasyonsuzluk puanlarında gruplar arasında anlamlı bir farklılık yarattığını gösterecektir.

Deney ve kontrol gruplarındaki öğrencilerin ön test ve son test ölçümlerinden elde edilen motivasyonsuzluk puanlarına ait betimsel istatistikler ve normallik testi sonuçları Tablo 33'te verilmiştir.

Tablo 33. Deney ve Kontrol Gruplarındaki Öğrencilerin Motivasyonsuzluk Ön Test ve Son Test Puanlarına Ait Betimsel istatistikler ve Normallik Testi Sonuçları

Ön Test	Son Test
---------	----------

	Ortalama	Standart Sapma	Kolmogorov-Smirnov	Kolmogorov-Smirnov p	Ortalama	Standart Sapma	Kolmogorov-Smirnov	Kolmogorov-Smirnov p
Deney	11.85	6.15	0.13	0.00*	11.23	6.43	0.19	0.00*
Kontrol	11.60	5.92	0.12	0.00*	10.94	6.27	0.15	0.00*
$N_{\text{Deney}} = 180, N_{\text{Kontrol}} = 126$				* $p < 0.01$				

Tablo 33 incelendiğinde deney ve kontrol grubunun motivasyonsuzluk puanlarının yaklaşık 0.6 puan azaldığı, görülmektedir. Bu değişimin anlamlı olup olmadığı test edilmeden önce karışık ölçümler için ANOVA varsayımları test edilmiştir.

Tablo 33'te Kolmogorov-Smirnov istatistikleri ve p değerleri incelendiğinde ön test ve son test puanlarının her iki grupta normal dağılmadığı görülmektedir ($p < 0.01$). Ancak grupların motivasyonsuzluk puanlarının basıklık ve çarpıklık değerleri incelendiğinde (-1,1) nda olduğundan normal dağılım şartını sağladığı varsayılmıştır. Karışık ölçümler için ANOVA varsayımlarından bir diğeri ön test ve son test puanlarının deney ve kontrol gruplarındaki varyanslarının homojenlik koşulunu sağlamasıdır. Levene Testi sonucuna göre AMÖ ön test ($F(1,304)=0.03, p=0.88$) ve son test ($F(1,304)=0.16, p=0.69$) puanlarının gruplar arasında varyanslarının homojen olduğu sonucuna varılmıştır ($p > 0.05$). Karışık ölçümler için ANOVA için varyansların homojen olmasının yanında grupların kovaryansları arasında da anlamlı fark olmaması gerekmektedir. Bu varsayımı test etmek için yapılan Box'ın kovaryans matrislerinin eşitliği testi anlamlı çıkmamıştır (Box's $M=3.53, F(3,5243986)=1.17, p=0.32$). Bu testin anlamlı çıkmaması grupların kovaryans matrislerinin arasında fark olmadığı anlamına geldiğinden varsayım karşılanmıştır.

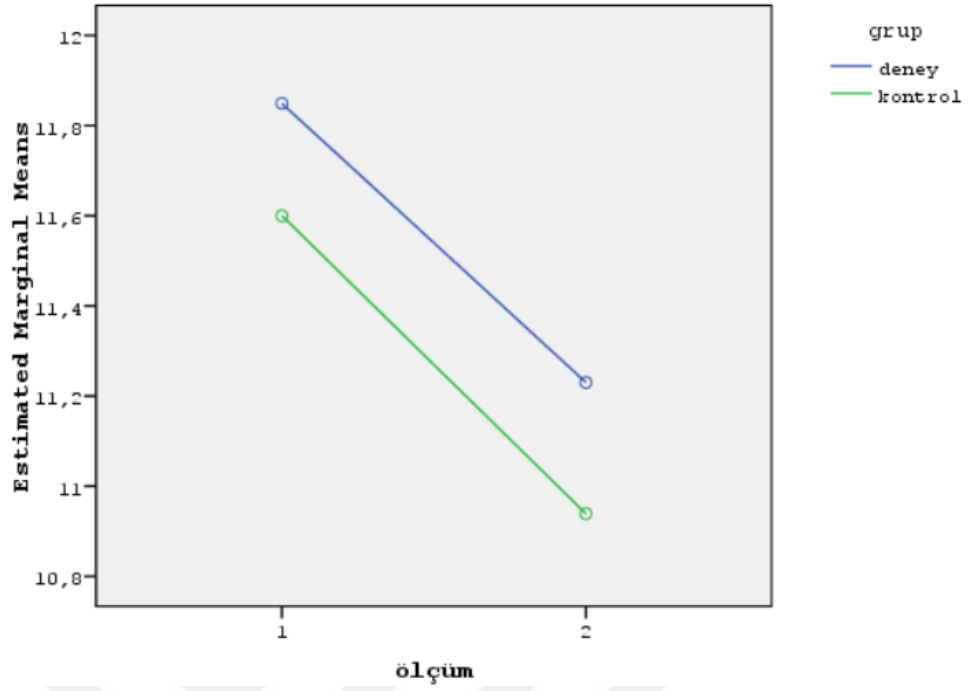
Varsayımlar karşılandığından karışık ölçümler için ANOVA yapılmıştır. Analiz sonuçları Tablo 34'te verilmiştir.

Tablo 34. Motivasyonsuzluk Puanları Üzerinde Deneysel İşleminin Etkili Olup Olmadığını Test Etmek Amacıyla Yapılan Karışık Ölçümler İçin ANOVA Testi Sonuçları

Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	Serbestlik Derecesi	Kareler Ortalaması	F	p
Gruplar-arası					
Grup	10.83	1	10.83	0.16	0.69
Hata	20911.97	304	68.79		
Gruplar-içi					
Ölçüm	60.73	1	60.73	8.02	0.01*
Ölçüm x Grup	0.07	1	0.07	0.01	0.93
Hata	28859.76	305	94.62		

*p<0.05

Tablo 34 incelendiğinde ölçüm x grup ortak etkisinin anlamlı olmadığı, aynı zamanda grup ana etkisinin de anlamlı olmadığı görülmektedir. Yapılan karışık ölçümler için ANOVA sonucuna göre ortak etkinin anlamlı olmaması deneysel işlemin uygulandığı deney grubunun motivasyonsuzluk puanlarındaki azalmanın, kontrol grubu göz önüne alındığında anlamlı derecede bir azalma olmadığını göstermektedir. Başka bir deyişle, uygulanan deneysel işlem motivasyonsuzluk puanlarını anlamlı bir şekilde etkilememiştir. Deney ve kontrol gruplarının motivasyonsuzluk ön test ve son test puan ortalamalarındaki değişim Şekil 15'te verilmiştir.

Şekil 15. Grupların motivasyonsuzluk puan ortalamalarındaki değişim

3.1.10. Müzik dinleyerek ders çalışmanın öğrencilerin İçsel motivasyon (amaca ulaşmaya doğru) puanları üzerinde anlamlı etkisi var mıdır?

AMÖ'deki 5, 12, 19 ve 26. Maddeler içsel motivasyon (amaca ulaşmaya doğru) alt ölçeğine ait olduğundan içsel motivasyon (amaca ulaşmaya doğru) puanları üzerinde müzik dinleyerek ders çalışma deneysel işleminin etkili olup olmadığını test etmek amacıyla karışık ölçümler için ANOVA testi yapılmıştır. Ölçüm (ön test – son test) ve test grubu (deney - kontrol) ortak etkisinin anlamlı çıkması deneysel işlemin öğrencilerin içsel motivasyon (amaca ulaşmaya doğru) puanlarında gruplar arasında anlamlı bir farklılık yarattığını gösterecektir.

Deney ve kontrol gruplarındaki öğrencilerin ön test ve son test ölçümlerinden elde edilen içsel motivasyon (amaca ulaşmaya doğru) puanlarına ait betimsel istatistikler ve normallik testi sonuçları Tablo 35'te verilmiştir.

Tablo 35. Deney ve Kontrol Gruplarındaki Öğrencilerin içsel motivasyon (amaca ulaşmaya doğru) Ön Test ve Son Test Puanlarına Ait Betimsel istatistikler ve Normallik Testi Sonuçları

	Ön Test				Son Test			
	Ortalama	Standart Sapma	Kolmogorov-Smirnov	Kolmogorov-Smirnov p	Ortalama	Standart Sapma	Kolmogorov-Smirnov	Kolmogorov-Smirnov p
Deney	12.91	6.24	0.10	0.00*	12.62	6.25	0.10	0.00*
Kontrol	13.37	6.50	0.10	0.00*	13.19	6.50	0.10	0.01**
$N_{\text{Deney}} = 180$, $N_{\text{Kontrol}} = 127$,				* $p < 0.01$,	** $p < 0.05$			

Tablo 35 incelendiğinde deney grubunun içsel motivasyon (amaca ulaşmaya doğru) puanlarının yaklaşık 0.3 puan ve deney grubunun içsel motivasyon (amaca ulaşmaya doğru) puanlarının yaklaşık 0.2 puan azaldığı görülmektedir. Bu değişimin anlamlı olup olmadığı test edilmeden önce karışık ölçümler için ANOVA varsayımları test edilmiştir.

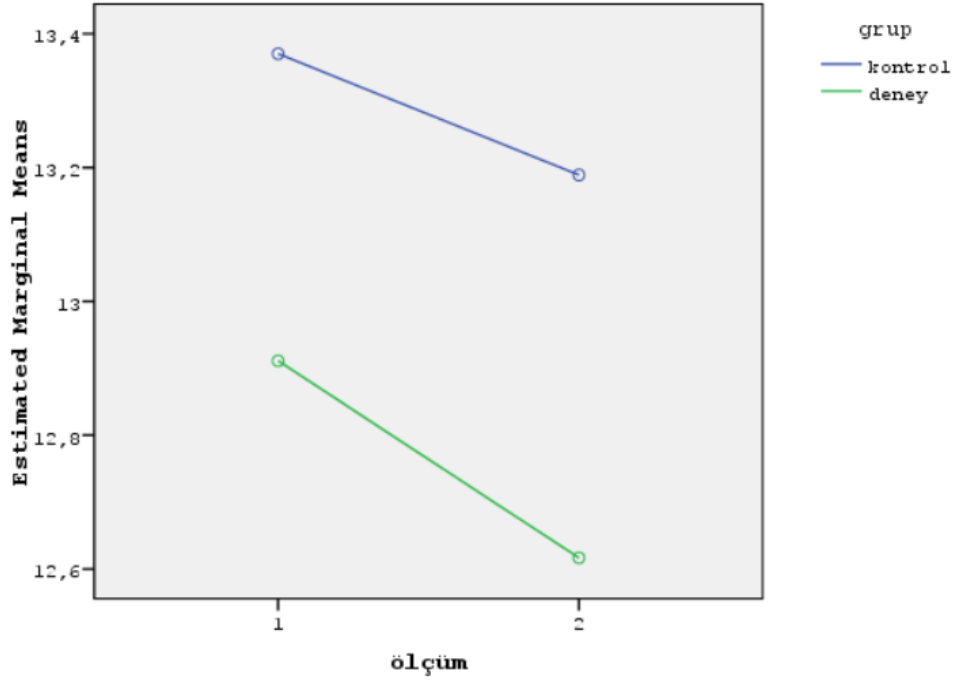
Tablo 35’te Kolmogorov-Smirnov istatistikleri ve p değerleri incelendiğinde ön test ve son test puanlarının her iki grupta normal dağılmadığı görülmektedir ($p < 0.05$ ve $p < 0.01$). Ancak grupların içsel motivasyon (amaca ulaşmaya doğru) ön test ve son test puanlarının basıklık ve çarpıklık değerleri incelendiğinde (-1,1) nda olduğundan normal dağılım şartını sağladığı varsayılmıştır. Karışık ölçümler için ANOVA varsayımlarından bir diğeri ön test ve son test puanlarının deney ve kontrol gruplarındaki varyanslarının homojenlik koşulunu sağlamasıdır. Levene Testi sonucuna göre AMÖ ön test ($F(1,305)=0.72$, $p=0.40$) ve son test ($F(1,305)=0.96$, $p=0.33$) puanlarının gruplar arasında varyanslarının homojen olduğu sonucuna varılmıştır ($p > 0.05$). Karışık ölçümler ANOVA için varyansların homojen olmasının yanında grupların kovaryansları arasında da anlamlı fark olmaması gerekmektedir. Bu varsayımı test etmek için yapılan Box’ın kovaryans matrislerinin eşitliği testi anlamlı çıkmıştır (Box’s $M=8.24$, $F(3,5612496)=2.73$, $p=0.04$). Bu test anlamlı çıktığından Pillai’s Trace istatistikleri rapor edilmiştir.

Varsayımlar karşılandığından karışık ölçümler için ANOVA yapılmıştır. Analiz sonuçları Tablo 36’da verilmiştir.

Tablo 36. İçsel motivasyon (amaca ulaşmaya doğru) Puanları Üzerinde Deneysel İşleminin Etkili Olup Olmadığını Test Etmek Amacıyla Yapılan Karışık Ölçümler İçin ANOVA Testi Sonuçları

Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	Serbestlik Derecesi	Kareler Ortalaması	F	p
Gruplar-arası					
Grup	35.60	1	35.60	0.53	0.47
Hata	22940.08	305	75.21		
Gruplar-içi					
Ölçüm	8.42	1	8.42	8.02	0.22
Ölçüm x Grup	0.48	1	0.48	0.09	0.78
Hata	28859.76	305	94.62		

Tablo 36 incelendiğinde ölçüm x grup ortak etkisinin anlamlı olmadığı, aynı zamanda grup ve ölçüm ana etkisinin de anlamlı olmadığı görülmektedir. Yapılan karışık ölçümler için ANOVA sonucuna göre ortak etkinin anlamlı olmaması deneysel işlemin uygulandığı deney grubunun İçsel motivasyon (amaca ulaşmaya doğru) puanlarındaki azalmanın, kontrol grubu göz önüne alındığında anlamlı derecede bir azalma olmadığını göstermektedir. Başka bir deyişle, uygulanan deneysel işlem İçsel motivasyon (amaca ulaşmaya doğru) puanlarını anlamlı bir şekilde etkilememiştir. Deney ve kontrol gruplarının İçsel motivasyon (amaca ulaşmaya doğru) ön test ve son test puan ortalamalarındaki değişim Şekil 16 'da verilmiştir.

Şekil 16. Grupların İçsel motivasyon (amaca ulaşmaya doğru) puan ortalamalarındaki değişim

3.1.11. Müzik dinleyerek ders çalışmanın öğrencilerin İçsel motivasyon (uyarılma deneyimi) puanları üzerinde anlamlı etkisi var mıdır?

AMÖ'deki 4, 11, 18 ve 25. maddeler içsel motivasyon (uyarılma deneyimi) alt ölçeğine ait olduğundan içsel motivasyon (uyarılma deneyimi) puanları üzerinde müzik dinleyerek ders çalışma deneysel işleminin etkili olup olmadığını test etmek amacıyla karışık ölçümler için ANOVA testi yapılmıştır. Ölçüm (ön test – son test) ve test grubu (deney-kontrol) ortak etkisinin anlamlı çıkması deneysel işlemin öğrencilerin içsel motivasyon (uyarılma deneyimi) puanlarında gruplar arasında anlamlı bir farklılık yarattığını gösterecektir.

Deney ve kontrol gruplarındaki öğrencilerin ön test ve son test ölçümlerinden elde edilen içsel motivasyon (uyarılma deneyimi) puanlarına ait betimsel istatistikler ve normallik testi sonuçları Tablo 37'de verilmiştir.

Tablo 37. Deney ve Kontrol Gruplarındaki Öğrencilerin İçsel Motivasyon (Uyarılma Deneyimi) Ön Test ve Son Test Puanlarına Ait Betimsel istatistikler ve Normallik Testi Sonuçları

	Ön Test				Son Test			
	Ortalama	Standart Sapma	Kolmogorov-Smirnov	Kolmogorov-Smirnov p	Ortalama	Standart Sapma	Kolmogorov-Smirnov	Kolmogorov-Smirnov p
Deney	12.33	5.52	0.09	0.01**	12.01	5.53	0.10	0.00*
Kontrol	12.94	5.28	0.07	0.03**	12.91	5.64	0.08	0.03**
$N_{\text{Deney}} = 180$, $N_{\text{Kontrol}} = 127$,				* $p < 0.01$,	** $p < 0.05$			

Tablo 37 incelendiğinde deney grubunun içsel motivasyon (uyarılma deneyimi) puanlarının yaklaşık 0.3 puan ve deney grubunun içsel motivasyon (uyarılma deneyimi) puanlarının yaklaşık 0.03 puan azaldığı görülmektedir. Bu değişimin anlamlı olup olmadığı test edilmeden önce karışık ölçümler için ANOVA varsayımları test edilmiştir.

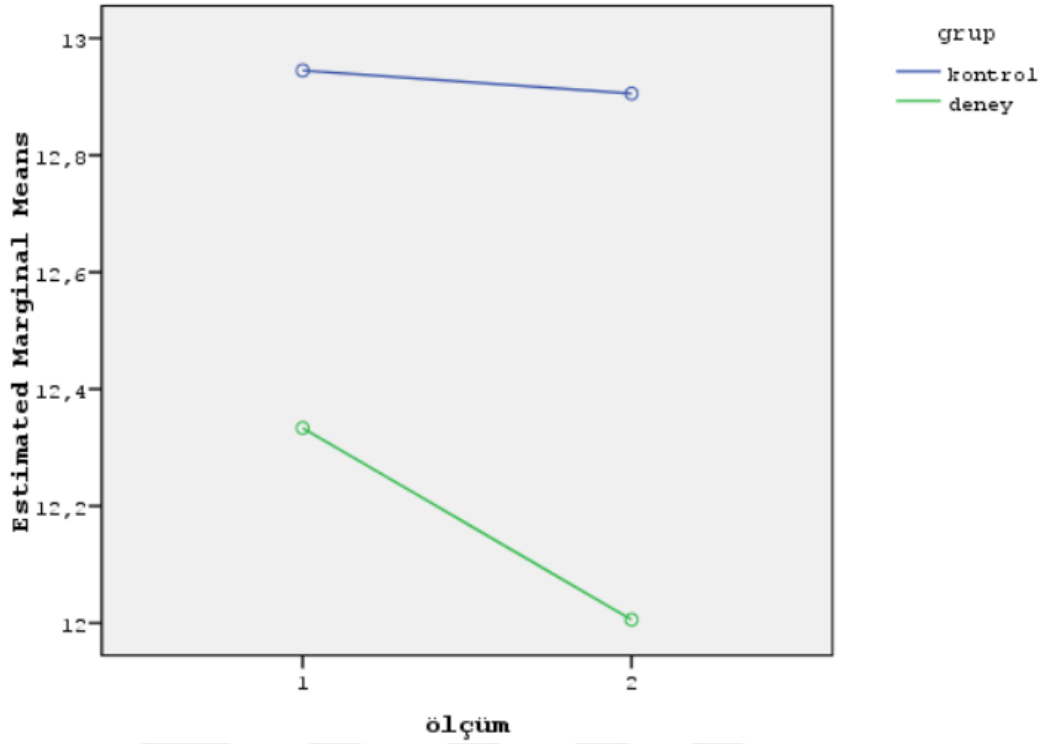
Tablo 37’de Kolmogorov-Smirnov istatistikleri ve p değerleri incelendiğinde ön test ve son test puanlarının her iki grupta normal dağılmadığı görülmektedir ($p < 0.05$ ve $p < 0.01$). Ancak grupların içsel motivasyon (uyarılma deneyimi) ön test ve son test puanlarının basıklık ve çarpıklık değerleri incelendiğinde (-1,1) nda olduğundan normal dağılım şartını sağladığı varsayılmıştır. Karışık ölçümler için ANOVA varsayımlarından bir diğeri ön test ve son test puanlarının deney ve kontrol gruplarındaki varyanslarının homojenlik koşulunu sağlamasıdır. Levene Testi sonucuna göre AMÖ ön test ($F(1,305)=0.96$, $p=0.33$) ve son test ($F(1,305)=0.17$, $p=0.68$) puanlarının gruplar arasında varyanslarının homojen olduğu sonucuna varılmıştır ($p > 0.05$). Karışık ölçümler ANOVA için varyansların homojen olmasının yanında grupların kovaryansları arasında da anlamlı fark olmaması gerekmektedir. Bu varsayımı test etmek için yapılan Box’ın kovaryans matrislerinin eşitliği testi anlamlı çıkmamıştır (Box’s $M=2.40$, $F(3,5612496)=0.79$, $p=0.50$). Bu testin anlamlı çıkmaması grupların kovaryans matrislerinin arasında fark olmadığı anlamına geldiğinden varsayım karşılanmıştır.

Varsayımlar karşılandığından karışık ölçümler için ANOVA yapılmıştır. Analiz sonuçları Tablo 38’de verilmiştir.

Tablo 38. İçsel Motivasyon (Uyarılma Deneyimi) Puanları Üzerinde Deneysel İşleminin Etkili Olup Olmadığını Test Etmek Amacıyla Yapılan Karışık Ölçümler İçin ANOVA Testi Sonuçları

Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	Serbestlik Derecesi	Kareler Ortalaması	F	p
Gruplar-arası					
Grup	85.06	1	85.06	1.53	0.22
Hata	15997.24	305	55.73		
Gruplar-içi					
Ölçüm	5.02	1	5.02	1.06	0.31
Ölçüm x Grup	3.10	1	3.10	0.65	0.42
Hata	1449.23	305	4.75		

Tablo 38 incelendiğinde ölçüm x grup ortak etkisinin anlamlı olmadığı, aynı zamanda grup ve ölçüm ana etkisinin de anlamlı olmadığı görülmektedir. Yapılan karışık ölçümler için ANOVA sonucuna göre ortak etkinin anlamlı olmaması deneysel işlemin uygulandığı deney grubunun içsel motivasyon (uyarılma deneyimi) puanlarındaki azalmanın, kontrol grubu göz önüne alındığında anlamlı derecede bir azalma olmadığını göstermektedir. Başka bir deyişle, uygulanan deneysel işlem içsel motivasyon (uyarılma deneyimi) puanlarını anlamlı bir şekilde etkilememiştir. Deney ve kontrol gruplarının içsel motivasyon (uyarılma deneyimi) ön test ve son test puan ortalamalarındaki değişim Şekil 17’de verilmiştir.

Şekil 17. Grupların İçsel motivasyon (uyarılma deneyimi) puan ortalamalarındaki değişim

3.2. KATILIMCILARDAN GELEN GERİ BİLDİRİMLERİN İNCELENMESİ

Araştırmamız, katılımcıların ders çalışırken müzik dinlemenin etkilerini Akademik Motivasyon Ölçeği aracılığıyla incelemek amacıyla tasarlanmış uygulamalı bir çalışmadır. Uygulama sonunda öğrencilerden alınan geri bildirimler, istatistiksel bir veri sunmamakla birlikte bireysel deneyimlerin tespiti açısından anlamlı bulunmuş; bu sayede nicel bulgulara nitel bir perspektif eklenerek farklı motivasyon unsurlarının anlaşılmasına katkı sağlanmıştır.

İncelenen geribildirimlerde müziğin çeşitli deneyimler ortaya çıkardığı ve bireylerde çeşitli motivasyon ve zihinsel durumlar üzerine pozitif, negatif ve nötr etkiler yarattığı görülmüştür. Etkilerin olumlu veya olumsuz olma durumlarının bireylerin çoklu görev yerine getirebilme kabiliyetleriyle ve uygulamaya olan tutumlarıyla doğru orantılı olabileceği düşünülmektedir. Katılımcılardan alınan geri bildirimler aşağıdaki gibi gruplandırılarak ele alınmıştır.

3.2.1. Müzikle Ders Çalışmanın Etkileri

3.2.1.1. Müzikle Ders Çalışmanın Olumlu Etkileri

3.2.1.1.1. Odaklanma ve Konsantrasyon

Katılımcıların bir bölümü, müzikle çalışmanın odaklanma yetilerini artırdığını belirtmiştir. Müzik, çevresel seslerin etkisini azaltarak daha kolay odaklanmalarını sağlamıştır. Bu duruma ilişkin öğrenci görüşleri şöyledir.

- “Müzikle çalışırken dışarıdan gelen sesi duymadım.”
- “Müzikle odaklanmam arttı.”
- “Sessiz bir ortamda çalışmaya kıyasla daha iyi çalıştım.”
- “Uzun zamandır bu kadar odaklanarak çalışmamıştım.”
- “Müzikli çalışma sayesinde baş ağrım olmadı ve daha uzun süre odaklanabildim.”
- “Müzikler odaklanmamı sağladı. Daha verimli çalıştım.”
- “Müzikle ders çalışmak daha akılda kalıcı oldu, olumlu etkilendim”
- “Müzik; odaklanma problemimi aşmamı sağladı.”

Bu geribildirimlerde bulunan katılımcıların uygulamadan odaklanma ve konsantrasyon bağlamında olumlu etki aldığı anlaşılmıştır.

3.2.1.1.2. Motivasyon ve Verimlilik

Uygulamanın çalışma isteğini ve verimliliği artırdığına dair olumlu geribildirimler alınmıştır. Katılımcıların bir bölümü için müzik, genellikle sıkıcı görülen ders çalışma sürecini daha keyifli hale getirmiştir. Bu duruma ilişkin öğrenci görüşleri şöyledir.

- “Ders çalışırken müzik dinlemek beni motive etti, kendimi büyük bir iş başarıyormuş gibi hissettirdi.”
- “Müzikler modumu yükseltti, çalışma isteğimi artırdı.”
- “Müzikle ders çalışmak odaklanma süremi ve verimliliğimi artırdı.”
- “Ders çalışmak müzikle eğlenceli bir hale geldi.”

- “Müzik dinlemek çalışma isteğimi arttırdı, ders çalışmayı sıkıcı olmaktan çıkardı.”

- “Kendimi daha motive hissettim.”

- “Müzik dinleyerek ders çalışmak beni özel hissettirdi ve motive etti.”

Bu yorumlarda bulunan katılımcılar, müzikle daha uzun süre çalışabilme kapasitelerinin yükseldiğini ve motivasyonlarının arttığını düşünmektedir.

3.2.1.1.3. Rahatlama ve Zihinsel Etkiler

Katılımcıların bir bölümü, müzikle çalışmanın rahatlatıcı ve zihinsel olarak sakinleştirici etkileri olduğunu ifade etmişlerdir. Bu duruma ilişkin öğrenci görüşleri şöyledir.

- “Müzikler beni rahatlattı ve çalışmayı daha keyifli hale getirdi.”

- “Müziğin etkisiyle sakin ve motive hissettim.”

- “Müzik bana huzur verdi.”

Bu yorumları yapan katılımcılar müzikle çalışmanın stres azaltıcı bir etkisini aldıklarını belirtmişlerdir.

3.2.1.2. Müzikle Ders Çalışmanın Olumsuz Etkileri

3.2.1.2.1. Uyku Hali ve Yorgunluk Hissi

Katılımcıların bir bölümü, müzikle çalışmanın belirli bir süre sonra uyuma hissi oluşturduğunu belirtmiştir. Bu duruma ilişkin öğrenci görüşleri şöyledir.

- “Müzikler uykumu getirdi.”

- “Bir süre sonra bedenim ağırlaştı, uyumak istedim.”

- “Çalışma sırasında çok uykum geldi, çalışmayı bırakmak istedim.”

- “Çalışmaya motive olarak başladım, sonra çok uykum geldi ve çalışmaya devam edemedim.”

- “Müzikler bana ninni gibi geldi, uykumu getirdi.”

Bu geribildirimi veren katılımcıların uygulamadan olumsuz etkilendiği anlaşılmaktadır.

3.2.1.2.2. Dikkat Dağınıklığı

Katılımcıların bir bölümü, müziğin dikkatlerini dağıttığını ve ders materyaline odaklanmalarını engellediğini ifade etmişlerdir. Bu duruma ilişkin öğrenci görüşleri şöyledir:

- “Bir süre çalışmaya odaklandım ama sonra sadece müziği dinledim.”
- “Müziğe odaklanmaktan derse adapte olamadım.”
- “Her sayfa değişikliğinde müziğe odaklandım ve bu dikkatimi dağıttı.”
- “Sessiz bir ortamda çalışmayı tercih ederim.”

Bu durum, müzikle çalışmanın her birey için uygun olmayabileceğini göstermektedir.

3.2.1.3. Müzikle Ders Çalışmanın Nötr veya Kısmen Etkili Geri Bildirimleri

Katılımcıların bir bölümü, müziğin belirgin bir etkisinin olmadığını veya etkisinin zamanla değiştiğini belirtmiştir. Bu duruma ilişkin öğrenci görüşleri şöyledir.

- "Olumlu ya da olumsuz bir etkisini görmedim."
- "Her koşulda çalışabiliyorum, fark yaratmadı."
- "Başlangıçta müzik beni rahatsız etti ama sonra müziği fark etmemeye başladım."

Bu yorumlar, bazı bireylerde müziğin kısa vadede olumsuz gibi görünebilse de uzun vadede nötr veya olumlu bir etkiye sahip olabileceğini düşündürmektedir.

SONUÇ

Bu çalışmada, Karşıyaka Lisesi 11. ve 12. sınıf öğrencilerinin ders çalışırken müzik dinleme etkinliğine katılımlarının akademik motivasyonlarıyla ilişkisi incelenmiştir. Araştırmada nicel ve nitel yöntemler birlikte kullanılmış olup, dinleme etkinliğinin ardından öğrenci geri bildirimleri de kayıt altına alınarak nicel veriler nitel gözlemlerle desteklenmiştir. Çalışma kapsamında, iki deney ve bir kontrol grubu oluşturularak ön test ve son test uygulanmıştır. Ders çalışma sırasında deney gruplarına iki farklı müzik türü dinletilirken, kontrol grubuna müzik dinletilmemiştir. Deney grubunda tercih edilen klasik ve ambient müzik türleri, çalgısal müzikler olmaları ve araştırmaya farklı bir değişken katacak söz unsuru barındırmamaları sebebiyle tercih edilmiştir. Çalışmada; cinsiyet, müzik türü, sınıf düzeyi, öğrencilerin genellikle müzik dinlerken bulundukları duygu durumu ve müzik dinleme alışkanlıkları gibi değişkenlerin de bu süreçte oynadığı roller araştırılmıştır. Elde edilen bulgular, müzik dinlemenin akademik motivasyon üzerindeki etkisini anlamak açısından önemli ipuçları sunmaktadır.

Deney ve kontrol gruplarının ön test puanları karşılaştırıldığında, Akademik Motivasyon Ölçeği (AMÖ) açısından gruplar arasında başlangıç seviyesinde istatistiksel olarak anlamlı bir fark olmadığı belirlenmiştir. Bu durum, deney ve kontrol gruplarının akademik motivasyon açısından denk bir seviyede başladığını göstermiştir.

Müzik dinleyerek ders çalışmanın genel olarak akademik motivasyon üzerinde anlamlı bir etkisinin olmadığı ortaya konulmuştur. Yapılan analizlerde, deney gruplarının akademik motivasyon puanlarında düşüş gözlemlenmiş; kontrol grubunda ise yalnızca sınırlı bir azalma meydana gelmiştir. Ancak bu farklılık istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır.

Müzik türlerine göre yapılan alt değerlendirmelerde, ambient müzik dinleyen öğrencilerin akademik motivasyon puanlarında anlamlı bir düşüş gözlemlenmiştir. Bu sonuç, ambient müziğin akademik motivasyon üzerinde olumsuz bir etki yaratabileceğini göstermektedir. Klasik müzik dinleyen öğrencilerde de benzer bir

düşüş görülmüş, ancak bu etki ambient müzik grubuna kıyasla daha sınırlı düzeyde kalmıştır.

Kız öğrencilerin akademik motivasyon puanları, erkek öğrencilere kıyasla genel olarak daha yüksek bulunmuştur. Ancak müzik eşliğinde ders çalışma uygulamasının etkisi açısından cinsiyetler arasında anlamlı bir fark tespit edilmemiştir. Benzer şekilde, 11. sınıf öğrencilerinin motivasyon düzeyleri 12. sınıf öğrencilerinden yüksek olmakla birlikte, sınıf düzeyine göre uygulamanın etkisinde anlamlı bir farklılık gözlemlenmemiştir.

Müzik dinleme alışkanlığı değişkeni doğrultusunda yapılan analizlerde, ders çalışırken müzik dinlemenin akademik motivasyon üzerinde anlamlı bir etkisinin bulunmadığı ortaya konulmuştur. Ayrıca, müzik dinleme alışkanlıkları ile ders çalışma sırasında dinletilen müzik türü arasında da akademik motivasyon açısından anlamlı bir ilişki saptanmamıştır.

Bunun yanında, öğrencilerin kendi ders çalışma rutinlerinde müzik dinleme alışkanlıklarına bağlı olarak yapılan değerlendirmelerde, ders çalışırken daha az müzik dinleyen bireylerin akademik motivasyonlarının daha yüksek olabileceği yönünde bulgular elde edilmiştir. Öte yandan, müzik dinlemenin farklı ruh halleri değişkeni doğrultusunda yapılan analizlerde akademik motivasyon üzerinde anlamlı bir etkisi olmadığı; ayrıca ruh halleri ile ders çalışma sırasında dinletilen müzik türü arasındaki ilişki bağlamında da anlamlı bir etki bulunmadığı belirlenmiştir.

Müzik dinlemenin içsel motivasyon alt boyutları olan bilme, amaca yönelme ve uyarılma deneyimi üzerinde de anlamlı bir etkisi bulunmamış; motivasyonsuzluk düzeylerinde de istatistiksel olarak anlamlı bir değişiklik gözlemlenmemiştir.

Bu bulgular, müzik (özellikle ambient müzik) dinleyerek ders çalışmanın akademik motivasyon üzerinde olumlu etkisi olmayabileceğini hatta akademik motivasyonu olumsuz yönde etkileyebileceğini göstermektedir. Kendi rutinlerinde müzik dinleme süreleri daha az olan (orta) öğrencilerin akademik motivasyonlarının ise daha yüksek olduğu tespit edilmiştir.

Tüm bu bulgulara ek olarak katılımcılardan alınan sözlü geri bildirimler incelendiğinde ise, müziğin çeşitli deneyimler ortaya çıkardığı gözlemlenmiştir. Müziğin etkileri arasında çalışma isteğini, odaklanmayı, motivasyonu ve verimliliği

arttırma gibi olumlu etkiler yer alırken; uyku hali, yorgunluk hissi ve dikkat dağınıklığı gibi olumsuz etkiler de görülmüştür. Ayrıca, müziğin belirgin bir etkisinin olmadığı veya etkisinin zamanla değişebileceği de öğrencilerden alınan geri bildirimler arasındadır.

Tartışma ve Öneriler

Elde edilen bulgular doğrultusunda, lise 11. ve 12. sınıf öğrencilerinin ders çalışırken müzik dinlemelerinin, akademik motivasyonları üzerinde genel olarak olumsuz yönde bir etki oluşturabileceği sonucuna ulaşılmıştır. Özellikle ambient müzik uygulamasında gözlemlenen motivasyon düşüşü, diğer gruba kıyasla daha dikkat çekicidir. Ancak bu durumun, ders çalışma isteği, verimlilik, odaklanma, başarı, dikkat ve ruh hali gibi değişkenleri kapsamadığı göz önünde bulundurulmalıdır. Dolayısıyla bu tez çalışması değerlendirilirken, akademik motivasyonun ne olduğu diğer bilişsel ve duyuşsal unsurlardan net biçimde ayrıştırılmalıdır.

Bu ayrımla birlikte, okul ortamındaki çalışma etkinliklerinde müzik dinlemenin akademik motivasyonu düşürdüğü kabul edilirse, diğer değişkenlerin olumlu etkilenmesi durumunda bir tür fayda-zarar dengesi ortaya çıkmaktadır. Nitekim akademik motivasyonu olumsuz etkilenmiş bir öğrenci, uygulama sırasında daha yüksek odaklanma sağlamış, dikkat süresini arttırmış veya daha verimli çalışmış olabilir. Bu bağlamda, öğrencilerin bireysel öznitelikleri ve bu özniteliklere uygun şekilde yapılandırılmış çalışma planları önemli bir hâl almaktadır. Ortaya çıkan bu tablo doğrultusunda aşağıda sunulan önerilerin, benzer çalışma ve uygulamalarda dikkate alınması faydalı olacaktır.

- Müzik dinleyerek ders çalışmanın etkileri konusunda öğrenciler bilinçlendirilmeli; ders çalışma sırasında müzik kullanımının, öğrencilerin müzik dinleme alışkanlıkları, kişilik özellikleri, çoklu görev kabiliyetleri ve öğrenme stilleri gibi bağlamsal faktörlerden etkilenebileceği göz önünde bulundurulmalı ve bu durumun bireysel farklılıklar gösterebileceği bilinmelidir.

- Yüksek motivasyona sahip öğrenciler için müzik; ek bir destek unsur olmayabilirken, motivasyonu düşük veya orta seviyedeki öğrenciler için müzik; çalışma sürecine olumlu bir katkı sağlayabilir.
- Öğrenciler, müzik dinleyerek mi yoksa sessiz ortamlarda mı daha verimli çalıştıklarını keşfetmeli ve buna uygun ders düzenleri planlanmalıdır.
- Çeşitli müzik türlerinin de (pop, rock vb) etkisi araştırılarak akademik motivasyon üzerindeki etkisi değerlendirilmeli ve bireysel tercihlere yönelik farklı araştırmalar gerçekleştirilmelidir.
- Müziğin eğitim süreçlerinde nasıl ve ne zaman kullanılması gerektiği konusunda daha esnek ve bireyselleştirilmiş yaklaşımlar benimsenmeli ve müziğin akademik motivasyon üzerindeki etkilerini değerlendiren uzun süreli takip çalışmaları yapılmalıdır.

KAYNAKÇA

- Akbaba, S. (2010). Eğitimde Motivasyon. *Atatürk Üniversitesi Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi Dergisi*(13), 343-361.
- Altınölçek, H. (2004). Tedavide Müzik Ve Antik Dönem'de Uygulanması. *Tedavide Müzik Ve Antik Dönem'de Uygulanması*(1).
- Aydın, N. (2023). *Nitel Araştırma Yöntemleri*. Özgür Yayın-Dağıtım Co. Ltd.
doi:DOI: <https://doi.org/10.58830/ozgur.pub377>
- Boal Palheiros, G., & Hargreaves, D. (2001). Listening to music at home and at school. *British Journal of Music Education*, 18(2), 103-118.
- Cüceloğlu, D. (2022). *İnsan ve Davranışı*. istanbul: Remzi Yayınevi.
- Çaylak, D. G. (2022). *Müzik eğitimi ana bilim dallarında öğrenim gören öğrencilerin bireysel çalgı dersine yönelik akademik motivasyon ve tutumlarının incelenmesi*. (Master's thesis, Pamukkale Üniversitesi).
- Deci, E. L., & Ryan, R. M. (2000). The “What” and “Why” of Goal Pursuits: Human Needs and the Self-Determination of Behavior. *Psychological Inquiry*, 11(4), 227-268.
- Deci, E., Vallerand, R., Pelletier, L., & Ryan, R. (1991). Motivation and Education: The Self-Determination Perspective. *EDUCATIONAL PSYCHOLOGIST*, 26(3-4), 325-346.
- Demirel, S. (2022). Askeri Motivasyonda Müziğin Önemi. *EKEV Akademi Dergisi*, 0(89), 293-306.
- Doruk, A., & Uzun, Ö. (1997). Limbik sistem. *Klinik Psikofarmakoloji Bülten*(6), 1-4.
- Dosseville, F., Laborde, S., & Scelles, N. (2012). Music during lectures: Will students learn better? *Learning and Individual Differences*, 22(2), 258-262.
- Foehr, U. G. (2006). Media multitasking among American youth: Prevalence, predictors and pairings. *Henry J. Kaiser Family Foundation*.

- Jones, B. D. (2009). Motivating Students to Engage in Learning: The MUSIC Model of Academic Motivation. *International Journal of Teaching and Learning in Higher Education*, 21(2), 272-285.
- Jones, B. D., Watson, J. M., Rakes, L., & Akalın, S. (2012). Factors that impact students' motivation in an online course: Using the MUSIC model of academic motivation. *Journal of Teaching and Learning with Technology*, 42-58.
- Junco, R. (2012). In-class multitasking and academic performance. *Computers in Human Behavior*, 28(6), 2236-2243.
- Karabal, C., & Sağbaş, M. (2019). *Yönetim Biliminde Etkin ve Güncel Konular* (1. b.). İstanbul: Kriter Yayınevi.
- Karagüven, M. H. (2012). Akademik Motivasyo Ölçeğinin Türkçeye Adaptasyonu. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri*, 12(4), 2599-2620.
- Kayacan, E. (2000). *Teoriler ve Uygulamalar*. Ekin Basım Yayın Dağıtım.
- Li, F., Hu, X., & Qe., Y. (2020 March). Learning with Background Music: A Field Experiment. *In Proceedings of the Tenth International Conference on Learning Analytics & Knowledge*, 224-229.
- Mat, A. (2022). Algısal Boyut Bağlamında Müzik Dinleme Biçimleri Ve Modellemeleri. *Afyon Kocatepe Üniversitesi Akademik Müzik Araştırmaları Dergisi*, VIII(16), 219-233.
- Örün, Ö. (2019). Farklı Fiziksel Ortamlarda Gerçekleştirilen Çoklu Görev Durumlarının Bilişsel Yük Ve Başarıya Etkisi (Doctoral dissertation, Anadolu University (Turkey)).
- Özdemir, E. (2017). Müzik Dinleme Etkinliklerinin İlköğretim Öğrencilerinin Akademik Başarısına Etkisi. *Yüksek Lisans*. Samsun.
- Redick, T. S. (2016). On the Relation of Working Memory and Multitasking: Memory Span and Synthetic Work. 5(4), 401-409.
- Rideout, V. J., Foehr, U. G., & Robets, D. F. (2010). Generation M 2: Media in the Lives of 8-to 18-Year-Olds. *Henry J. Kaiser Family Foundation*.

- Seyis, S., Yazıcı, H., & Altun, F. (2013). Ortaöğretim Öğrencilerinin Motivasyonları Ve Duygusal Zekaları İle Akademik Başarıları Arasındaki İlişki. *Millî Eğitim Dergisi*, 43(197), 51-63.
- Şenoğlu Özdemir, C., & Can, A. A. (2019). Müzikte Dinleme, Dinleme Türleri Ve Müzik Öğretmenliği Öğrencilerinin Müzik Dinleme Yaklaşımları. *18*(1), 367-388.
- Tardü, D. (2014). Aristoteles Ve Platon'un Görüşleri Işığında Antik Yunan Kültür Yaşantısında Müziğin Yeri Ve Önemi.
- Torun, Ş. (2016). Müziğin Beynimizdeki Yolculuğu. *he Journey of Music in Our Brains. Osmangazi Tıp Dergisi*, 38(1).
- Uçan, P. D. (1996). *İnsan, Müzik ve Sanat Eğitimi*. Ankara: Müzik Ansiklopedisi Yayınları.
- Ünal-Karagüven, M. H., Karaman Ekşioğlu, M., & Çiğdem, G. (2020). Özerklik Teorisi ve Sosyal İlişki Gereksinimi Ölçeğinin Türkçeye Adaptasyonu. *IBAD Sosyal Bilimler Dergisi*(6), 366-377.
- Vallerand, R. J., Pelletier, L. G., Blais, M. R., Briere, N. M., & Vallieres, E. F. (1992). The Academic Motivation Scale: A measure of intrinsic, extrinsic, and amotivation in education. *Educational and psychological measurement*., 52(4), 1003-1017.
- Viau, R. (2015). *Okulda Motivasyon(Okulda Güdüleme ve Güdülenmeyi Öğrenme*. (Y. BUDAK, Çev.) Ankara: Anı Yayıncılık.
- Vigl, J., Ojell Järventausta, M., Sipola, H., & Saarikallio, S. (2023). Melody for the Mind: Enhancing Mood, Motivation, Concentration, and Learning through Music Listening in the Classroom. *Music & Science*, 6.
- Yurt, E. (2022). Türkiye'de Akademik Motivasyon Konusunda Yapılan Araştırmaların İncelenmesi. *Ahmet Keleşoğlu Eğitim Fakültesi Dergisi*, 4(1), 95-112.

EKLER

Ek 1:

AKADEMİK MOTİVASYON ÖLÇEĞİ (AMÖ-Lise 28)

LİSE FORMU

Üniversite Formundan Adapte Edilmiştir.

*Robert J. Vallerand, Luc G. Pelletier, Marc R. Blais, Nathalie M. Brière,
Caroline B. Senécal, Évelyne F. Vallières, 1992-1993
M. Hülya Ünal-Karagüven, 2012*

NEDEN OKULA GİDİYORSUNUZ?

*Aşağıdaki dereceleri kullanarak, okula neden gittiğinizi ifadeleri uygun şekilde işaretleyerek cevaplandırınız.
Lütfen boş bırakmayınız.*

Hiç uygun değil	Biraz uygun	Uygun	Çok uygun	Tamamıyla uygun
1	2 3	4	5 6	7

NEDEN OKULA GİDİYORSUNUZ?

1. Çünkü ileride iyi bir iş bulmam için en azından lise diplomasına ihtiyacım var.
1 2 3 4 5 6 7
2. Çünkü yeni şeyler öğrenirken zevk alıyorum ve tatmin oluyorum.
1 2 3 4 5 6 7
3. Çünkü lise eğitiminin benim ilerideki kariyerime daha iyi hazırlanmama yardım edeceğini düşünüyorum.
1 2 3 4 5 6 7
4. Çünkü okula gitmeyi gerçekten seviyorum.
1 2 3 4 5 6 7
5. Dürüst olmak gerekirse bilmiyorum, aslında okulda boşa zaman harcıyormuşum gibi geliyor.
1 2 3 4 5 6 7

6. Derslerimde kendimi aşarken aldığım zevk için.

1 2 3 4 5 6 7

7. Liseyi bitirebileceğimi kendi kendime kanıtlamak için.

1 2 3 4 5 6 7

8. İleride daha itibarlı bir iş sahibi olabilmek için.

1 2 3 4 5 6 7

9. Daha önce hiç görmediğim yeni şeyleri keşfederken aldığım zevk için.

1 2 3 4 5 6 7

10. Çünkü sonuçta istediğim bir alanda iş sahibi olmamı sağlayacak.

1 2 3 4 5 6 7

11. Çünkü okul benim için bir eğlencedir.

1 2 3 4 5 6 7

12. Önceleri okula gitmem için iyi nedenlerim vardı ama şimdi devam edip etmeme konusunda kararsızım.

1 2 3 4 5 6 7

13. Kişisel hedeflerimden birine ulaşmak için kendimi aşarken yaşadıklarımın aldığım zevk için.

1 2 3 4 5 6 7

14. Çünkü şu da bir gerçek ki okulda başarılı olduğum zaman kendimi önemli hissediyorum.

1 2 3 4 5 6 7

15. Çünkü ileride “iyi bir hayat” yaşamak istiyorum.

1 2 3 4 5 6 7

16. İlgiyi çeken konular hakkında bilgilerimi artırırken aldığım zevk için.

1 2 3 4 5 6 7

17. Çünkü kariyerimi yönlendirmem açısından daha iyi seçim yapmamı sağlayacak.

1 2 3 4 5 6 7

18. Derslerinden hoşlandığım öğretmenler ile ilginç konular tartışmaktan aldığım zevk için.

1 2 3 4 5 6 7

19. Neden okula gittiğimi bilemiyorum açıkçası, pek de umurumda değil.

1 2 3 4 5 6 7

20. Derslerde zor uygulamalar içinde olduğumu hissetmekten aldığım zevk için.
1 2 3 4 5 6 7
21. Kendi kendime zeki olduğumu göstermek için.
1 2 3 4 5 6 7
22. İleride daha iyi ücret alabilmek için.
1 2 3 4 5 6 7
23. Çünkü ilgimi çeken birçok konu hakkında daha fazla şey öğrenmeye devam etmemi sağlıyor.
1 2 3 4 5 6 7
24. Çünkü inanıyorum ki aldığım lise eğitimi çalışma hayatı için gerekli olan yeteneklerimi geliştirecek.
1 2 3 4 5 6 7
25. Çeşitli ilginç konular hakkında okurken hissettiğim “yüce” duyguyu yaşamak için.
1 2 3 4 5 6 7
26. Bilmiyorum, okulda ne yaptığımı bir türlü anlayamadım.
1 2 3 4 5 6 7
27. Çünkü lise derslerimde mükemmelliği ararken bireysel tatmin yaşamamı sağlar.
1 2 3 4 5 6 7
28. Çünkü kendime derslerimde başarılı olabileceğimi göstermek istiyorum.
1 2 3 4 5 6 7

© *Robert J. Vallerand, Luc G. Pelletier, Marc R. Blais, Nathalie M. Brière, Caroline B. Senécal, Évelyne F. Vallières, 1992*

KEY FOR AMS HS-28

2, 9, 16, 23 Intrinsic motivation - to know
İçsel motivasyon - bilmek

6, 13, 20, 27 Intrinsic motivation - toward accomplishment
İçsel motivasyon – amaca ulaşmaya doğru

4, 11, 18, 25 Intrinsic motivation - to experience stimulation
İçsel motivasyon – uyarılma deneyimi

3, 10, 17, 24 Extrinsic motivation – identified
Dışsal motivasyon – tanınma

7, 14, 21, 28 Extrinsic motivation - introjected
Dışsal motivasyon – *kendini ispat*

1, 8, 15, 22 Extrinsic motivation - external regulation
Dışsal motivasyon – dışsal düzen

5, 12, 19, 26 Amotivation
Motivasyonsuzluk

Note: To use this scale you require only to mention the complete reference data.

Thank you for your interest.

Good luck in your research.

Ek 2:

Demografik Özellikler ve Müzik Dinleme Alışkanlıklarına Dair Sorular

1-Kaçıncı sınıfta okuyorsunuz: ____

2-Cinsiyet:

Erkek ☐

Kadın ☐

3-Müzik dinleme alışkanlığınız ne düzeydedir?

Düşük ☐

Orta ☐

Yüksek ☐

4-Ders çalışırken müzik dinler misiniz?

Evet ☐

Hayır ☐

5-Genellikle nasıl bir ruh halinde müzik dinlersiniz?

Mutlu ☐

Sıkın ☐

Üzgün ☐

Sinirli ☐

Ek 3:

Veli Onam Formu

Sayın Veli;

Çocuğunuzun katılacağı bu çalışma, “Akademik Çalışmayla Eş Zamanlı Yürütülen Müzik Dinleme Etkinliğinin Lise 11. ve 12. Sınıf Öğrencilerinin Akademik Motivasyonlarına Etkisi” adıyla, 2023-2024 Eğitim-Öğretim döneminde veri toplama aşamasının tamamlanması planlanan bir tez araştırması uygulamasıdır.

Araştırmanın Hedefi: Akademik çalışmayla eş zamanlı yürütülen müzik dinleme etkinliğinin lise 11. ve 12. sınıf öğrencilerinin akademik motivasyonlarına etkisi olup olmadığını araştırmaktır.

Araştırma Uygulaması: Öğrencilere klasik müzik veya ambient müzik (fon müziği) dinletilerek aynı zamanda ders çalışma uygulamalarına devam etmeleri istenecektir. Bu uygulamanın akademik motivasyonlarına etkisinin olup olmadığı araştırabilmek için, uygulama öncesinde ve sonrasında anket uygulanacaktır.

Araştırma T.C. Milli Eğitim Bakanlığı’nın ve okul yönetiminin de izni ile gerçekleştirilmektedir. Araştırma uygulamasına katılım tamamıyla gönüllülük esasına dayalı olmaktadır. Çocuğunuz çalışmaya katılıp katılmamakta özgürdür. Araştırma çocuğunuz için herhangi bir istenmeyen etki ya da risk taşımamaktadır. Çocuğunuzun katılımı **tamamen sizin isteğinize bağlıdır**, reddedebilir ya da herhangi bir aşamasında ayrılabilirsiniz. Araştırmaya katılmamama veya araştırmadan ayrılma durumunda öğrencilerin akademik başarıları, okul ve öğretmenleriyle olan ilişkileri etkilemeyecektir.

Çalışmada öğrencilerden kimlik belirleyici hiçbir bilgi istenmemektedir. Cevaplar tamamıyla gizli tutulacak ve sadece araştırmacılar tarafından değerlendirilecektir.

Uygulamalar, genel olarak kişisel rahatsızlık verecek sorular ve durumlar içermemektedir. Ancak katılım sırasında sorulardan ya da herhangi başka bir nedenden çocuğunuz kendisini rahatsız hissederse cevaplama işini yarıda bırakıp çıkmakta özgürdür. Bu durumda rahatsızlığın giderilmesi için gereken yardım sağlanacaktır. Çocuğunuz çalışmaya katıldıktan sonra istediği an vazgeçebilir. Böyle bir durumda veri toplama aracını uygulayan kişiye, çalışmayı tamamlamayacağını söylemesi yeterli olacaktır. Anket çalışmasına katılmamak ya da katıldıktan sonra vazgeçmek çocuğunuza hiçbir sorumluluk getirmeyecektir.

Onay vermeden önce sormak istediğiniz herhangi bir konu varsa sormaktan çekinmeyiniz. Çalışma bittikten sonra bizlere telefon veya e-posta ile ulaşarak soru sorabilir, sonuçlar hakkında bilgi isteyebilirsiniz. Saygılarımızla,

Araştırmacı :Tuğçe SAYAR DİLEK (Müzik Öğretmeni)

İletişim bilgileri :

Velisi bulunduğum sınıfı numaralı öğrencisi

.....

.....’in yukarıda açıklanan araştırmaya katılmasına izin veriyorum. (Lütfen formu imzaladıktan sonra çocuğunuzla okula geri gönderiniz*).

Ek 4:

ÖĞRENCİLERE DİNLETİLEN KLASİK MÜZİKLERİN LİSTESİ

A. Vivaldi	Barok	Guitar Concerto in D Major: RV 93. Largo
A. Vivaldi	Barok	Concerto for 2 Mandolins, Strings and Continuo in G Major, RV 532: 2. Andante
A. Vivaldi	Barok	Concerto Grosso in F Major, Op.3, No.7, RV 567: I. Andante II. Largo
J. S. Bach	Barok	Keyboard Concerto No.5 in F Minor, BWV 1056: II. Largo
G. F. Handel	Barok	Concerto Grosso No.1 in B-Flat Major, Op.3, HWV 312: II. Largo
G. F. Handel	Barok	Concerto Grosso in C Major, HWV 318, “Alexander’s Feast”: II. Largo
G. F. Handel	Barok	Harp Concerto in B- Flat Major, Op.4, No.6, HWV 294: II. Larghetto
W. A. Mozart	Klasik	Serenade No.13 in G, K 525 “Eline kleine Nachtmusik”: I. Allegro
W. A. Mozart	Klasik	London Night Music No.1, K.247: II. Andante Grazioso
W. A. Mozart	Klasik	Concerto No.3 in E- Flat Major for Horn and Orchestra, K. 447
W. A. Mozart	Klasik	German Dance No.3 “Sleigh Ride”
W. A. Mozart	Klasik	Symphony No.38 in D Major, K. 504 “Prague”: II. Andante
W. A. Mozart	Klasik	Allegretto con Variation, IV, from the Clarinet Quintet in A Major, K.581

Ek 5:

ÖĞRENCİLERE DİNLETİLEN AMBIENT MÜZİKLERİN LİSTESİ

Skyrim- Music & Ambience – Day

0:00 - Far Horizons

5:32 - Dawn

9:31 - Distant Horizons

13:26 - Under an Ancient Sun

17:03 - From Past to Present

22:09 - Frostfall

25:35 - Journey's End

29:44 - The White River

33:13 - The Jerall Mountains

36:36 - Distant Horizons

40:30 - Journey's End

44:36 - Wind Guide You

53:36 - Unbroken Road

Ek 6:

T.C.
İZMİR VALİLİĞİ
İl Millî Eğitim Müdürlüğü

Sayı : E-12018877-604.01.02-88240124
Konu : Araştırma İzni

27/10/2023

VALİLİK MAKAMINA

İlgi : a) MEB Yenilik ve Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğünün 21.01.2020 tarihli ve 81576613-10.06.02-E.1563890 sayılı yazısı (Genelge 2020/2).
b) Karşıyaka İlçe Millî Eğitim Müdürlüğünün 18.10.2023 tarihli ve 87381786 sayılı yazısı.

İzmir Katip Çelebi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Müzik Anabilim Dalı Tezli Yüksek Lisans Programı öğrencisi Tuğçe SAYAR DİLEK' in, "Akademik Çalışmayla Eş Zamanlı Yürütülen Müzik Dinleme Etkinliğinin Lise 11. ve 12. Sınıf Öğrencilerinin Akademik Motivasyonlarına Etkisi" konulu tez çalışmasını Müdürlüğümüz Karşıyaka ilçesine bağlı Karşıyaka Lisesinde uygulama isteği ilgi (b) yazıda belirtilmektedir.

Söz konusu ölçeklerin uygulanmasının yukarıda belirtilen okulda 2023-2024 eğitim öğretim yılında eğitim öğretimi aksatmayacak ve eğitim kurumu yöneticilerinin uygun gördüğü şekilde yapılması Müdürlüğümüzce uygun görülmektedir.

Makamlarınızca da uygun görüldüğü takdirde Olurlarınıza arz ederim.

Dr. Ömer YAHŞİ
Millî Eğitim Müdürü

OLUR
Dr. Fatih KIZILTOPRAK
Vali a.
Vali Yardımcısı

Ek:

- 1-Araştırma Değerlendirme Formu (1 Sayfa)
- 2-Anket Formları (5 Sayfa)

Adres : Fevzipaşa mh. 452 sk. no:15 konak/ İZMİR

Telefon No : 0 (232) 280 36 31
E-Posta: strateji35_1@meb.gov.tr
Kep Adresi : meb@hs01.kep.tr

Bu belge güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Adresi : <https://www.turkiye.gov.tr/meb-ebys>
Bilgi için: Duda ALP Bilgisayar İşletmeni
Unvan : Bilgisayar İşletmeni
İnternet Adresi: Faks:

Bu belge güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır. <https://evraksan.meb.gov.tr> adresinden 12eh-3496-350h-8d50-h72a kodu ile teyit edilebilir.

Ek 7:

T.C.
İZMİR KÂTİP ÇELEBİ ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı

Sayı : E-90038189-605.01-2300121834
Konu : Araştırma İzni (Tuğçe Sayar DİLEK)

31.10.2023

SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜNE

İlgi : Milli Eğitim Bakanlığının (İzmir İl Milli Eğitim Müdürlüğü) 27.10.2023 tarihli ve 88240124 sayılı yazısı.

Enstitünüz Müzik Ana Bilim Dalı Tezli Yüksek Lisans Programı öğrencisi Tuğçe SAYAR DİLEK'in "**Akademik Çalışmayla Eş Zamanlı Yürütülen Müzik Dinleme Etkinliğinin Lise 11. ve 12. Sınıf Öğrencilerinin Akademik Motivasyonlarına Etkisi**" başlıklı tez çalışmasını Karşıyaka Lisesinde uygulamasına ilişkin Valilik Makam Oluru ekte gönderilmiştir.
Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Mehmet AYDOĞAN
Daire Başkanı V.

Ek: 27.10.2023 tarihli 88240124 sayılı yazı

Belge Doğrulama Kodu: EHAU7FC

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Takip Adresi: <https://ubs.ikc.edu.tr/ERMS/Record/ConfirmationPage/Index>

Adres: İzmir Katip Çelebi Üniversitesi Çiğli Ana Yerleşkesi 35620 Çiğli/İzmir - TÜRKİYE

Bilgi için :

Arzu Karabağ

Telefon No: (0 232) 3293535

Faks No: (0 232) 3860888

Telefon No:

Memur

e-Posta: tesi@ikc.edu.tr

İnternet Adresi: www.ikcu.edu.tr

Direkt Hat:

(0 232) 3293535 - 1310

Kep Adresi:

